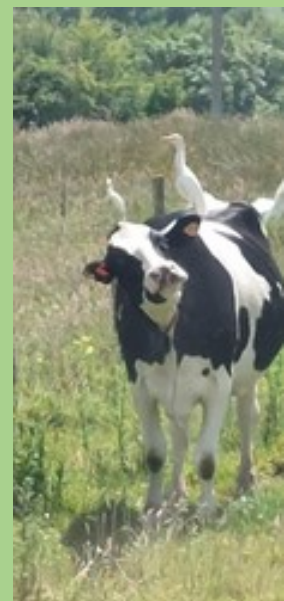

Lokale ontwikkelingsstrategie LEADER Midden-West-Vlaanderen

LEADER Midden-West-Vlaanderen

Lokale ontwikkelingsstrategie

INHOUDSTAFEL

Inhoud

Inhoudstafel	1
Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Leader gebied Midden-West-Vlaanderen	5
1.1 Afbakening van het gebied.....	5
1.2 Omgevingsanalyse Midden-West-Vlaanderen.....	6
Situering van de Leader-regio Midden-West-Vlaanderen.....	6
Bevolking en demografie	7
Ruimte, leefmilieu en landschap	11
Klimaat en energie.....	26
Wonen	30
Welzijn en gezondheid	34
Mobiliteit	38
Economie	44
Toerisme en cultuur.....	51
Bestuur.....	54
Bijlage: synthese kaarten.....	55
1.3 Uitdagingen, knelpunten en ontwikkelingsmogelijkheden (SWOT)	58
1.4 Stakeholdersanalyse.....	60
Identificatie van de stakeholders	60
Typeren van de stakeholders.....	62
1.5 Participatief proces.....	65
1.6 Overzicht en synergiën met het gevoerde en geplande (plattelands)beleid in Midden-West-Vlaanderen	66
Europees en Vlaams beleid inzake plattelandsontwikkeling.....	66
Ander internationaal, Europees, federaal en Vlaams beleid verwant met de drie Leaderthema's	68
Het West-Vlaams provinciaal beleid.....	69
Het regionale beleid van de Provincie	71
Het gemeentelijke beleid.....	72
Hoofdstuk 2 Interventiologica Leader Midden-West-Vlaanderen	73
2.1 VISIE.....	73

2.2	Strategische doelstellingen	74
2.3	Algemene uitgangspunten:	76
2.4	Uitgangspunten met betrekking tot toewijzing financiële middelen:	76
2.5	Algemene randvoorwaarden.....	79
2.6	Samenwerking met andere Leader gebieden	79
2.7	Leader-principes vertaald naar Leader Midden-West-Vlaanderen.....	81
2.8	Basisprincipes Leader Midden-West-Vlaanderen	83
Hoofdstuk 3 Doelstellingen en actieplan Leader Midden-West-Vlaanderen		87
3.1	Thema 1 - Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten	87
	Doelstelling 1 - Midden-West-Vlaanderen wordt een waterdragend en droogteresistent landbouwgebied	88
	Doelstelling 2 - Midden-West-Vlaanderen verbindt via korte keten	90
	Doelstelling 3 - Midden-West-Vlaanderen kent een attractief plattelandstoerisme.....	92
	Doelstelling 4 - Midden-West-Vlaanderen is een regio met een dynamisch plattelandsondernemerschap	94
	Doelstelling 5 - Midden-West-Vlaanderen valoriseert reststromen en biomassa	96
	Doelstelling 6 - Midden- West-Vlaanderen wordt een duurzame energetische streek.....	98
	Doelstelling 7 - In Midden-West-Vlaanderen voelt de landbouwer zich gewaardeerd en erkend.....	99
3.2	Thema 2: Leefbare en levendige dorpen.....	101
	Doelstelling 1 - De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen	101
	Doelstelling 2 - Midden-West-Vlaanderen maakt werk van verbonden burgers in en tussen haar dorpen	103
	Doelstelling 3 - De Midden-West-Vlaamse dorpen zijn energiek.....	106
	Doelstelling 4 - Midden-West-Vlaamse dorpen zijn bereikbaar en mobiel.	107
	Doelstelling 5 - De dorpen in Midden-West-Vlaanderen zijn goed om te wonen, leven en werken met een sterke identiteit.....	108
3.3	Thema 3 - Biodiversiteit en landschapskwaliteit.....	111
	Doelstelling 1 - Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is kwalitatief, robuust en klaar voor de klimaatuitdagingen	111
	Doelstelling 2 - Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is een toegankelijk, goed beheerd en groenblauw netwerk	114
	Doelstelling 3 - De Midden-West-Vlaamse bodem is een gezonde bron van leven	116
	Doelstelling 4 - In Midden-West-Vlaanderen zijn symboolsoorten echte biodiversiteitsdragers	117
Hoofdstuk 4 Lokale actiegroep – governance, monitoring, besluitvorming, communicatie		120
4.1	Lokale Actiegroep (LAG)	120
	Samenstelling Lokale Actiegroep (LAG).....	120
	Juridische structuur	122

Werking.....	122
4.2 De Expertengroep.....	124
Samenstelling Expertengroep.....	124
Taken van de expertengroep.....	125
De werking van de Expertengroep	126
4.3 Het Leader secretariaat Midden-West-Vlaanderen	126
Samenstelling.....	126
Taken LEADER secretariaat.....	127
Werking LEADER-secretariaat.....	128
4.4 Selectieprocedure en – criteria	128
Belangenvermenging tegengaan	128
Beoordeling van ingediende projectdossiers	128
Besluitvorming: ontvankelijkheids- en selectiecriteria	130
4.5 Monitoring en evaluatie	131
Toezicht op de uitvoering van de LOS en werking LAG	131
Indicatoren voor de werking van de LAG	131
Toezicht en evaluatie van de projecten.....	131
Voorgestelde indicatoren voor het monitoren en evalueren van output en resultaten op gebiedsniveau.....	132
4.6 Communicatie	133
Persbericht na erkenning.....	133
Webpagina.....	133
Plaatselijke infokanalen	133
Evenementen.....	134
Andere communicatiekanalen.....	134
Communicatie tijdens de uitvoering van het programma	134
Communicatie over de resultaten	135
Communicatie: wie.....	135
Communicatiebudget	135
Hoofdstuk 5 Het financieel plaatje Leader Midden-West-Vlaanderen	136
5.1 Werking secretariaat	137
5.2 Verdeling budgetten voor projecten.....	137
5.3 Promotoren en steun	138
Slotwoord	139

VOORWOORD

Midden-West-Vlaanderen is een dynamische, ondernemende regio. Een regio waar door samenwerking en het zoeken naar koppelkansen mooie zaken gerealiseerd worden. De regio kent een bruisend platteland, waar tal van actieve burgers, ondernemers, verenigingen, ... zich organiseren en engageren om actuele uitdagingen aan te pakken.

Leader, een subsidieprogramma voor plattelandsontwikkeling, wil hierbij helpen. Door het ter beschikking stellen van middelen én begeleiding krijgt het Midden-West-Vlaamse platteland een stevig duwtje in de rug om te zorgen voor nog meer welzijn, welvaart en leefbaarheid voor iedereen. De vorige 2 Leaderprogramma's binnen de regio toonden reeds de erg positieve effecten van dit programma aan. Nieuw ditmaal is de verdere uitbreiding van het Leadergebied, zodat nog meer gemeenten in aanmerking komen voor steun.

Uniek aan Leader is dat de regio opnieuw zelf de analyse heeft gemaakt van alles wat qua trends en uitdagingen op haar afkomt én dat onmiddellijk heeft gekoppeld aan regiospecifieke prioriteiten. Deze kregen een doorvertaling in de Lokale Ontwikkelingsstrategie. Het document dat het kader vormt voor de ondersteuning van plattelandsprojecten. Projecten die van onderuit kunnen groeien en bloeien, en zo perfect aansluiten bij de lokale realiteit.

Drie grote thema's staan hierbij centraal: zo zal de regio inzetten op innovatieve en duurzame landbouwproductie, wordt verder geïnvesteerd in leefbare en levendige dorpen én verhogen we samen de biodiversiteit en landschapskwaliteit binnen deze productieve regio.

Binnen die thema's zijn, samen met heel wat partners, tal van concrete projectmogelijkheden gedefinieerd zodat een erg breed scala aan concrete én gedragen initiatieven kansen kunnen krijgen.

Alle details hierover volgen verder in dit document, en kunnen hopelijk inspirerend werken bij het voorbereiden en realiseren van tal van vernieuwende acties.

*Een droom die je alleen droomt is maar een droom.
Een droom die je samen droomt is werkelijkheid.*

John Lennon

Medegefinancierd door
de Europese Unie

west-vlaanderen

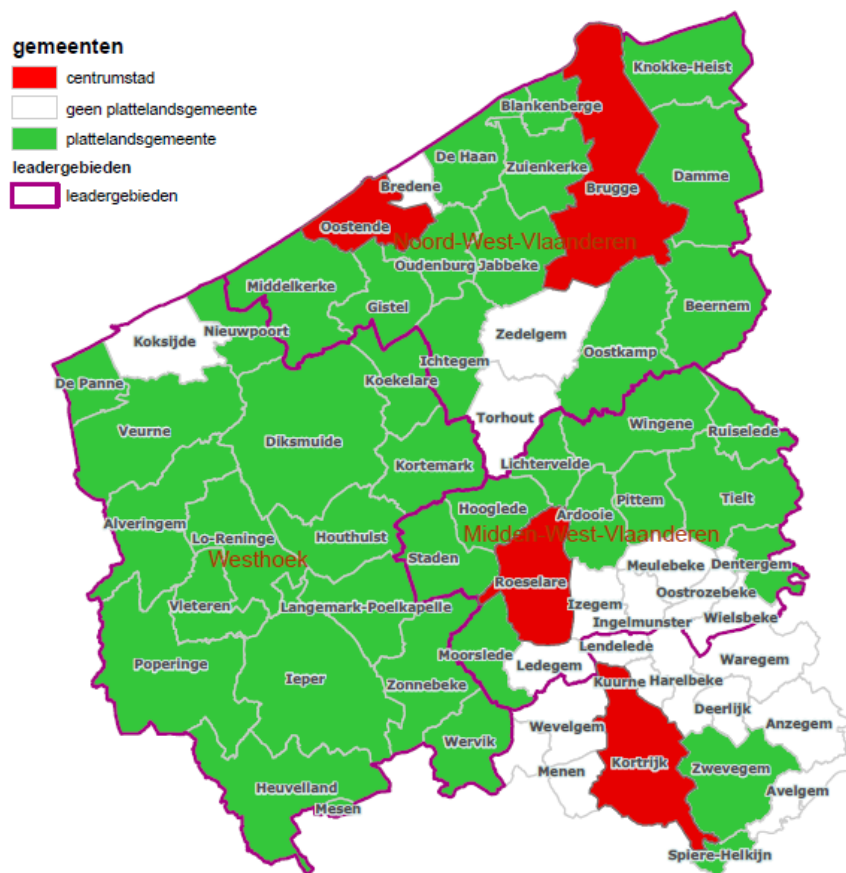
HOOFDSTUK 1 LEADER GEBIED MIDDEN-WEST-VLAANDEREN

1.1 Afbakening van het gebied

Er wordt voorgesteld om in West-Vlaanderen drie potentiële Leader gebieden af te bakenen voor de periode 2023-2027 (GLB post 20). De voorgestelde afbakening is gebaseerd op:

- ✓ De regioafbakening zoals vooropgesteld door Vlaanderen in de kadernota van 09/08/2020 en het voorontwerp van decreet over de regiovorming
- ✓ De regioafbakening zoals ze reeds lange tijd gehanteerd wordt door de Provincie
- ✓ Fysisch-geografische, landschappelijke en sociaal-economische coherentie.
- ✓ Bestuurlijke coherentie
- ✓ Ervaringen in het kader van PDPOIII
- ✓ Plattelandskenmerken

Figuur 1: Vlaamse afbakening plattelandsgemeenten

1.2 Omgevingsanalyse Midden-West-Vlaanderen

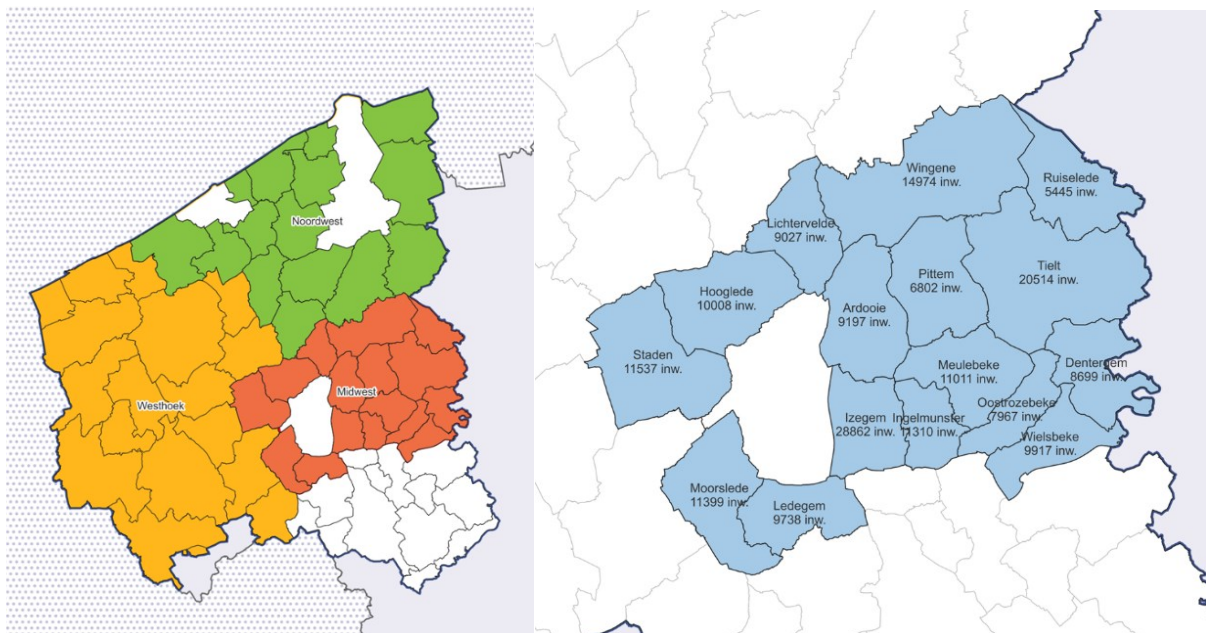
Situering van de Leader-regio Midden-West-Vlaanderen

De LEADER-regio Midden-West-Vlaanderen telt 16 gemeenten met in totaal 186.196 inwoners volgens de officiële statistieken, of 186.407 inwoners als we de personen meetellen in de wachtregisters, namelijk asielzoekers en EU-burgers in afwachting van woonstcontrole (cijfers 1/1/2022). Het is dit laatste cijfer dat we verder in deze analyse gebruiken.

De totale oppervlakte bedraagt 545,3 km² of 17 % van de totale oppervlakte van West-Vlaanderen.

Roeselare is de centrumstad van de regio, maar wordt niet in de omschrijving opgenomen omdat LEADER een plattelandsprogramma is en centrumsteden geen deel kunnen uitmaken van het LEADER-gebied.

Figuur 2: Situering van de LEADER-regio

Conform de Vlaamse criteria die gesteld worden aan LEADER-gebieden

De regio beantwoordt aan de criteria die door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) worden vooropgesteld in het [oproepreglement voor LEADER-gebieden](#): “de bevolkingsdichtheid bedraagt maximum 350 inw/km² (cijfers 2021), of er is een ruimtebeslag van maximum 30 % (cijfers 2019)”:

- ▶ Het ruimtebeslag in de regio bedraagt 30,9 % (oppervlakte ruimtebeslag tegenover totale oppervlakte). We gaan daar verder in deze omgevingsanalyse dieper op in.

De bevolkingsdichtheid (2021) bedraagt 340 inwoners per km², of 3,4 inwoners per ha. Daarmee noteert de regio onder het West-Vlaams gemiddelde van 379 inwoners/km².

Uit Tabel 1 kan afgelezen worden dat achter dit gemiddelde nogal wat variëteit schuilgaat. Waar in Ruiselede de bevolkingsdichtheid 176 inwoners/km² bedraagt, is die verhouding in Izegem 1.115.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Tabel 1: Inwoners, bevolkingsdichtheid en ruimtebeslag Midden-West-Vlaanderen

	Inwoners 2022	Inwoners 2021	Bevolkingsdichtheid 2021 (inw/km ²)	Ruimtebeslag 2019 (%)
Ardoosie	9.197	9.161	262	32,4%
Dentergem	8.699	8.638	331	29,4%
Hooglede	10.008	9.927	260	29,6%
Ingelmunster	11.310	11.207	682	49,2%
Izegem	28.862	28.583	1.115	60,1%
Ledegem	9.738	9.719	391	31,2%
Lichtervelde	9.027	8.971	343	32,7%
Meulebeke	11.011	10.890	369	32,1%
Moorslede	11.399	11.452	323	27%
Oostrozebeke	7.967	7.946	475	39,3%
Pittem	6.802	6.795	196	24,7%
Ruiselede	5.445	5.380	176	21,3%
Staden	11.537	11.465	245	29,3%
Tielt	20.514	20.405	296	25,8%
Wielsbeke	9.917	9.855	450	46%
Wingene	14.974	14.815	216	23,7%
LEADER-gebied	186.407	185.209	340	30,9%
Midden-West-Vlaanderen (incl. Roeselare)	251.014	249.111	411	33,6%
West-Vlaanderen	1.211.193	1.205.525	377	28,1%
Vlaams Gewest	6.712.775	6.666.912	489	33,3%

Bron: provincies.incijfers.be

7

Bevolking en demografie

In de LEADER-regio Midden-West-Vlaanderen wonen op 1/1/2022 186.196 inwoners. 19,4 % van de inwoners zijn minderjarig (versus 18 % in West-Vlaanderen), 21,3 % is 65 jaar of meer (versus 24 % in West-Vlaanderen). De inwoners zijn m.a.w. iets jonger dan gemiddeld in West-Vlaanderen. Dat weerspiegelt zich ook in de gemiddelde leeftijd van 42,7 jaar, terug onder het gemiddelde van 44,4 jaar in de provincie West-Vlaanderen.

De komende jaren zal deze gemiddelde leeftijd naar boven opschuiven. Het aantal 65-plussers zal stijgen van 21,3 % in 2022 naar 25 % in 2035.

10,1 % van de inwoners heeft een niet-Belgische herkomst (14,2 % in West-Vlaanderen en 24,7 % in Vlaanderen). De helft daarvan komt uit een EU-land (vooral Polen en Roemenië), de andere helft van buiten de EU.

Bevolkingsgroei

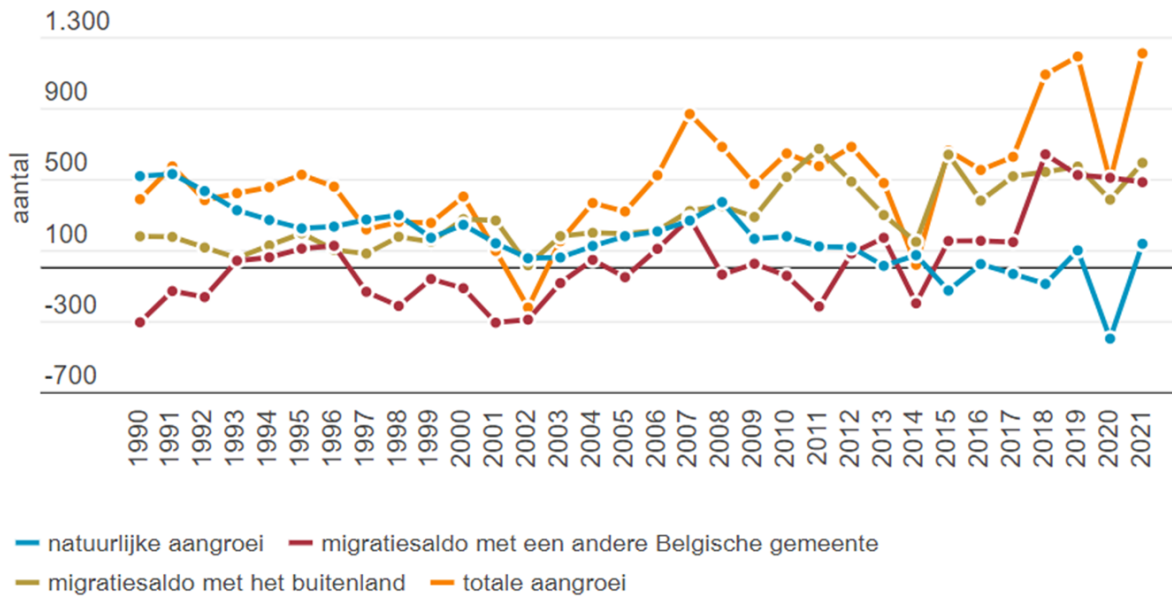
De regio kent een positieve bevolkingsgroei de afgelopen decennia, met de laatste jaren een versterkte aangroei. In 2021 kwamen er 1.208 inwoners bij. Dat is een stijging met 6,5 inwoners per 1.000, wat hoger is dan het West-Vlaamse cijfer (4,7), maar nog altijd onder het Vlaams gemiddelde van 6,9. Voor ongeveer de helft (3,2 inw/1000) is deze bevolkingsgroei toe te schrijven aan migratie vanuit het buitenland.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 3: Evolutie van de bevolking (1990-2021) in de 16 LEADER-gemeenten

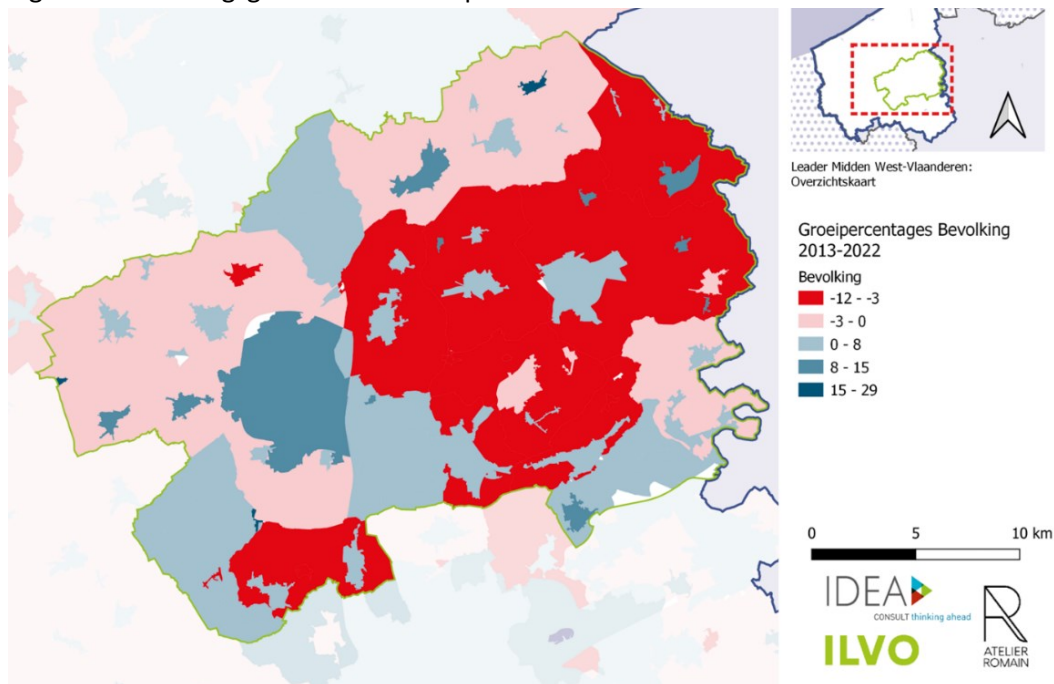
Bron: Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Als we de bevolkingsgroei van de voorbije 10 jaar geografisch ontleden (op niveau statistische sector, zie figuur 4 bevolkingsgroei 2013 - 2022), zien we dat die zich vooral in de (grotere) kernen afspeelt. In de open ruimte en de kleine kernen neemt de bewoning af.

8

Een belangrijk aandachtspunt bij de interpretatie van deze gegevens op deelgemeenteniveau is dat wanneer er in een kleine (deel)gemeenten inwoners bijkomen, dit zich direct uit in een exponentiële stijging van de cijfers. Dat kan een wat vertekend beeld geven.

Figuur 4: Bevolkingsgroei 2013-2022 op niveau statistische sector

Medegefinancierd door de Europese Unie

De bevolkingsprognoses van statistiek Vlaanderen voorspellen dat de regio tussen 2022 en 2035 aangroeit met zo'n 9.192 extra inwoners. Deze stijging van 4,13 % ligt in lijn met het gemiddelde van West-Vlaanderen en het Vlaams Gewest, zoals te zien in onderstaande tabel.

Verder zien we dat de stijging niet van toepassing is op alle leeftijdsgroepen. Het aantal jongeren en de beroepsactieve bevolking daalt, tegenover een stijging van het aantal 65+.

Tabel 2: Bevolkingsprognose 2022-2035

		Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
0-17 jaar	2022	40.641	215.030	1.291.783
	2035	38.889	210.243	1.274.325
	Groeipercentage	-4%	-2%	-1%
18-64 jaar	2022	142.290	697.159	3.973.065
	2035	136.411	688.204	3.983.926
	Groeipercentage	-4%	-1%	0%
65+ jaar	2022	68.255	291.001	1.404.418
	2035	85.176	355.698	1.763.068
	Groeipercentage	25%	22%	26%
Totaal inwoners	2022	251.186	1.203.190	6.669.266
	2035	260.476	1.254.145	7.021.319
	Groeipercentage	4%	4%	5%

Bron: Statistiek Vlaanderen, via provincies.incijfers.be

9

Huishoudens

De regio telt 79.217 huishoudens volgens Statbel. De gemiddelde gezinsgrootte bedraagt 2,33 personen in 2022. In 1990 was dat nog 2,80. We spreken over gezinsverdunding, die zich overigens verder door zal zetten de komende jaren. Volgens Statistiek Vlaanderen stijgt het aantal gezinnen naar 85.303 in 2035.

Het aantal alleenwonenden is de voorbije jaren sterk gestegen, van 21,6 % in 2002 tot 29,1 % van het aantal huishoudens in 2022. Hieronder meer detail over de huishoudens naar grootte, waarbij we zien dat Midden-West-Vlaanderen minder eenpersoonshuishoudens telt dan de rest van West-Vlaanderen en Vlaanderen.

Tabel 3: Aantal personen per huishouden (2022)

Grootte van het huishouden	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
1 persoon	29,1%	34,2%	32,6%
2 personen	36,3%	36%	34,3%
3 personen	14,4%	12,8%	13,7%
4 personen	14,7%	12%	12,9%
5 of meer personen	5,4%	5%	6,5%

Bron: Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Medegefinancierd door
de Europese Unie

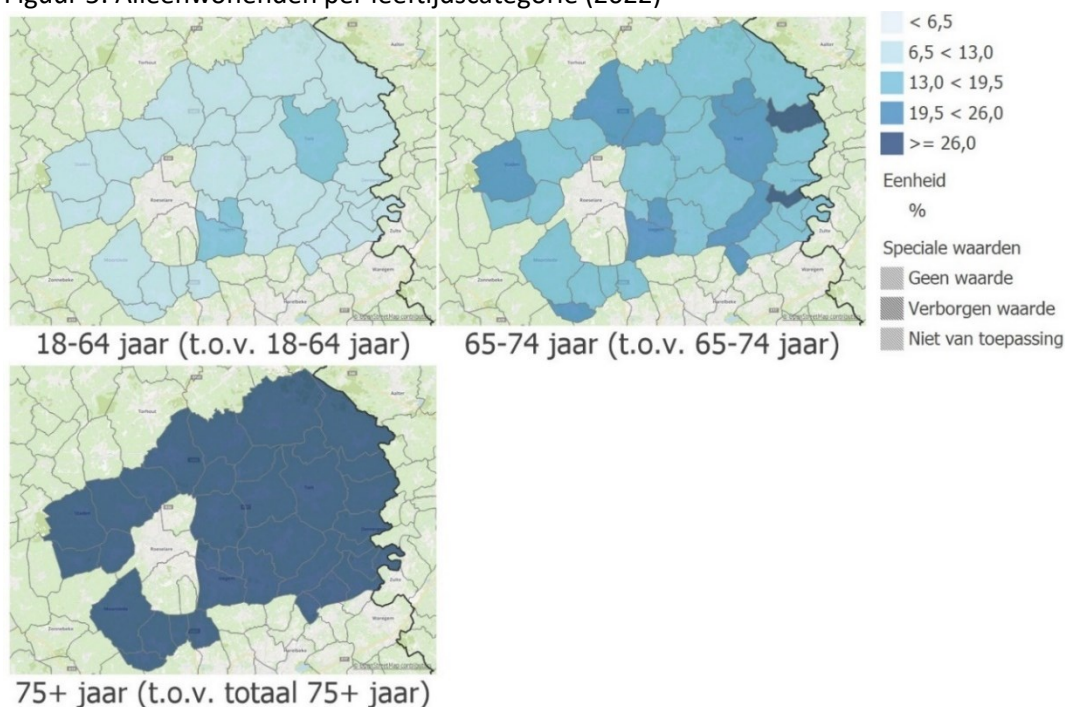
Als we in de groep van alleenwonenden afdalen, zien we wel dat proportioneel het aantal alleenstaande +75-jarigen hoger ligt dan in de rest van de provincie en Vlaanderen.

Tabel 4: alleenwonenden per leeftijdscategorie (2022)

Leeftijdscategorie	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
18-64 jaar	53,8%	54%	58,4%
65-74 jaar	15,8%	18,2%	16,9%
75+ jaar	30,4%	27,8%	24,8%

Bron: Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Figuur 5: Alleenwonenden per leeftijdscategorie (2022)

10

Bron: Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Wat spreiding van alleenstaanden betreft, merken we dat in de hele regio een groot aandeel oudere alleenwonenden (75+ jaar) gevestigd is. Voor de groep van 65-74 jaar zien we op enkele plekken in de regio een hogere concentratie. Jongere alleenwonenden tussen 18-64 jaar wonen gespreid over de hele regio.

Belangrijkste vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ De regio kent een eerder sterke groei van het aantal inwoners en gezinnen, zeker in vergelijking met het provinciaal gemiddelde. De voorbije jaren situeerde deze groei zich vooral in de grotere kernen. Voor de toekomst ligt de groei in lijn met de verwachtingen voor de provincie en het Vlaams Gewest.
- ▶ De huidige trend van gezinsverdunding zal zich de komende jaren verderzetten.
- ▶ De vergrijzing zet zich de komende jaren verder. Vergrijzing van de bevolking. De groep van 65+ evolueert van 21 % in 2022 naar 25 % in 2035.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Ruimte, leefmilieu en landschap

LEADER-regio Midden-West-Vlaanderen maakt binnen het [Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan](#) (RSV) deel uit van de deelruimte 'Middenruimte'. De provincie schreef voor deze ruimte ook een visie uit.

Visie voor de middenruimte: "In de Middenruimte wordt de bedrijvigheid verder ondersteund (dit betekent o.a. de verwevenheid van diverse soorten land- en tuinbouwactiviteiten en de aan de landbouw gerelateerde bedrijvigheid). Dit heeft in het verleden reeds geleid tot een specifiek landschap met verspreide - al dan niet grootschalige - bebouwing. De evolutie van deze activiteiten moet dan ook passen in dit 'nieuwe landschap'. De omgeving van Tielt is tevens een van de belangrijke gebieden van de agrarische structuur op het Vlaamse niveau (RSV).

Volgende elementen zijn bepalend voor deze ruimte en het bijbehorende ruimtelijke beleid:

- ▶ stedelijke gebieden en een gelijkmatig gespreid rasterpatroon van kernen als bundeling van activiteiten;
- ▶ concentraties van bestaande bedrijvigheid in specifieke economische knooppunten voor clustering en endogene economische ontwikkeling;
- ▶ kanaal Roeselare-Leie als drager van watergebonden industrie en ecologische potenties;
- ▶ A17 als belangrijke noord-zuidverbinding tussen Brugge en Kortrijk;
- ▶ beekvalleien, heuvelruggen, bosgebieden en openruimteverbindingen als natuurlijke bouwstenen van het industriële landschap."

Ruimtebeslag

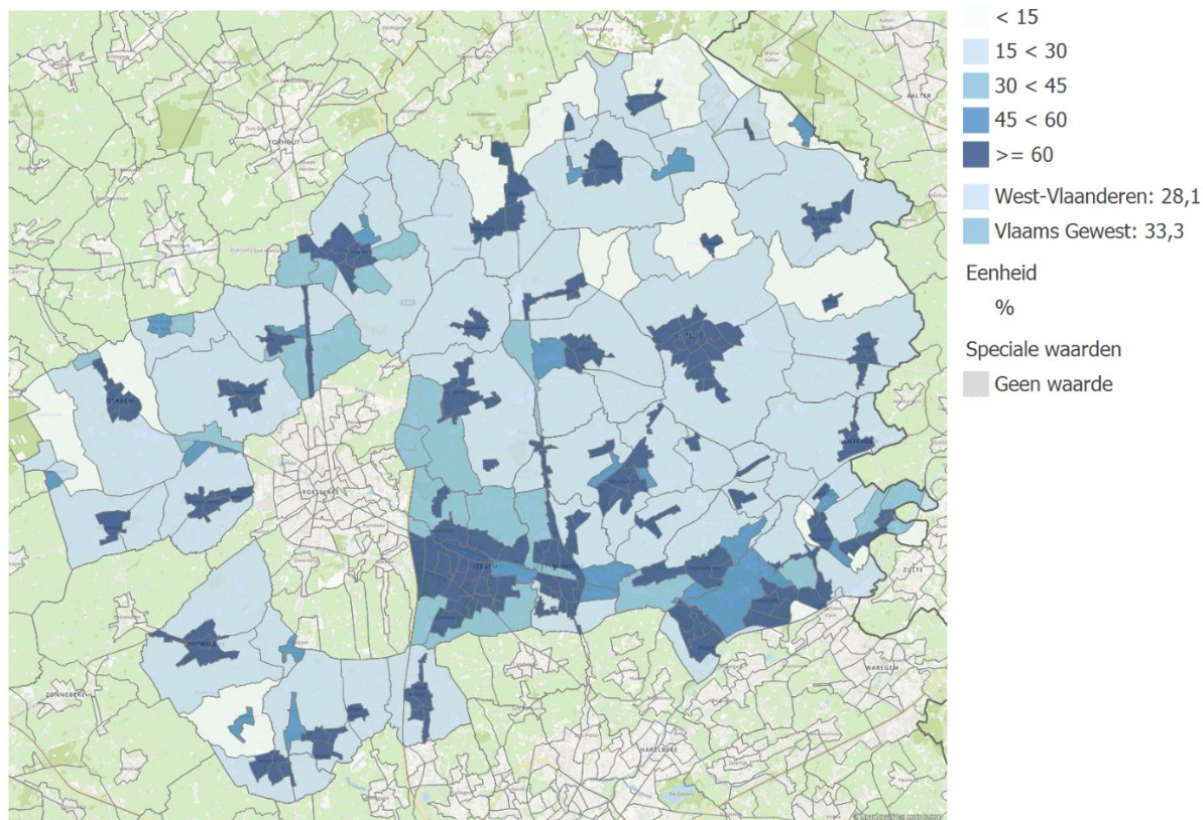
Het ruimtebeslag in de regio bedraagt 30,9 %, dat is meer dan het West-Vlaams gemiddelde van 28,1 %, maar blijft onder het Vlaams gemiddelde van 33,3 %.

Geografisch is het ruimtebeslag het hoogst in de zuidelijke kanaalzone, ten Oosten van Roeselare (Izegem, Ardoioe) en in Tielt.¹

¹ Het concept 'ruimtebeslag' is gedefinieerd in het Witboek Beleidsplan Ruimte als dat deel van de ruimte waarin de biofysische functie niet langer de belangrijkste is. Het gaat, met andere woorden, over de ruimte die ingenomen wordt door onze nederzettingen (dus voor huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres en ook parken en tuinen).

Figuur 6: Oppervlakte ruimtebeslag (2019)

Bron: Landgebruiksbestand, via provincies.incijfers.be

12

Het grootste deel van het ruimtebeslag zijn woningen (40 %), gevolgd door transportinfrastructuur (16,6 %), KMO en industrie (11,3 %) en overige bebouwde terreinen (10,9 %).

Als we de ruimtebestemmingen van naderbij bekijken zien we dat de bestemming landbouw in de regio boven het West-Vlaams gemiddelde ligt. De bestemming recreatie, natuur/reservaat en overig groen scoren merkkelijk lager dan het West-Vlaams gemiddelde. Op vlak van open ruimte noteren we dat er in het LEADER-gebied de laatste jaren tussen 2013 en 2019 relatief weinig open ruimte verloren ging (0,9 %). Deze trend loopt gelijk met wat we zien in de provincie en het Vlaams Gewest waar 0,8 % open ruimte verloren ging in dezelfde tijdspanne.

Tabel 5: Ruimtebestemmingen (t.o.v. de totale oppervlakte bestemmingen)

	Midden-West-Vlaanderen	Noord-West-Vlaanderen	Westhoek	West-Vlaanderen
Wonen (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	11,6%	10,5%	5,9%	12,1%
Recreatie (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	0,3%	1,9%	0,8%	1,1%
Natuur en reservaat (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	2%	8,2%	3,4%	4,5%
Overig groen (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	0,8%	2%	0,7%	1,7%
Bos (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	0,5%	0,7%	0,2%	0,7%

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Landbouw (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	79,4%	73,6%	85,6%	73,3%
Industrie (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	4,6%	1,4%	1,5%	3,3%
Overig (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	0,9%	1,6%	1,8%	2,4%
Industrie binnen poorten (t.o.v. totale opp. bestemmingen)	0%	0%	0%	0,9%

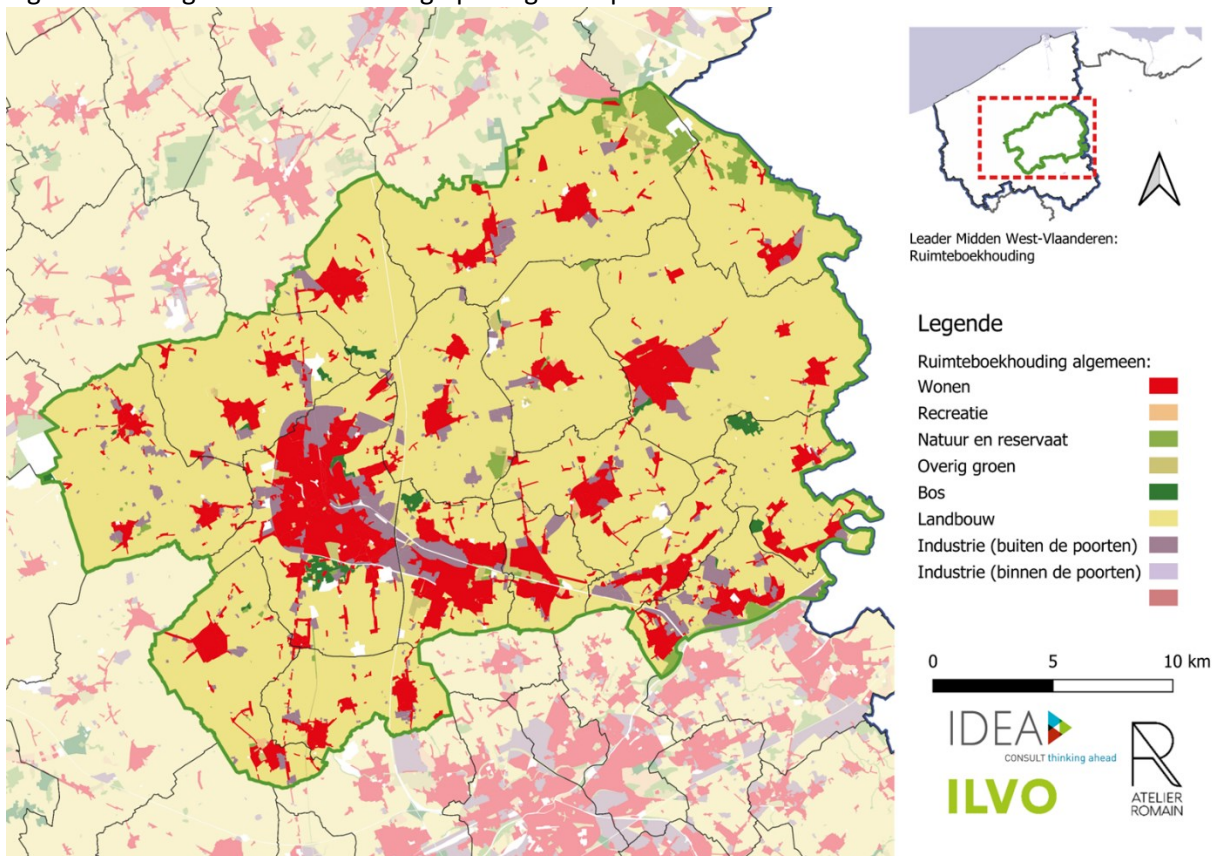
Bron: Ruimteboekhouding via provincies.incijfers.be

Verweving

Waar de regio zich op het gewestplan (zie Figuur 7) aandient in homogene kleuren, met grote gehelen landbouw (79,4 % van de ruimte is bestemd voor landbouw), compacte kernen (11,6 %), KMO- en industriezones aan de rand van de kernen en een beperkt aantal groengebieden, is de realiteit minder compact en samenhangend.

De realiteit is er een van grote verwevenheid van functies en verspreide bebouwing (zowel wonen als economie). Zie figuur 8.

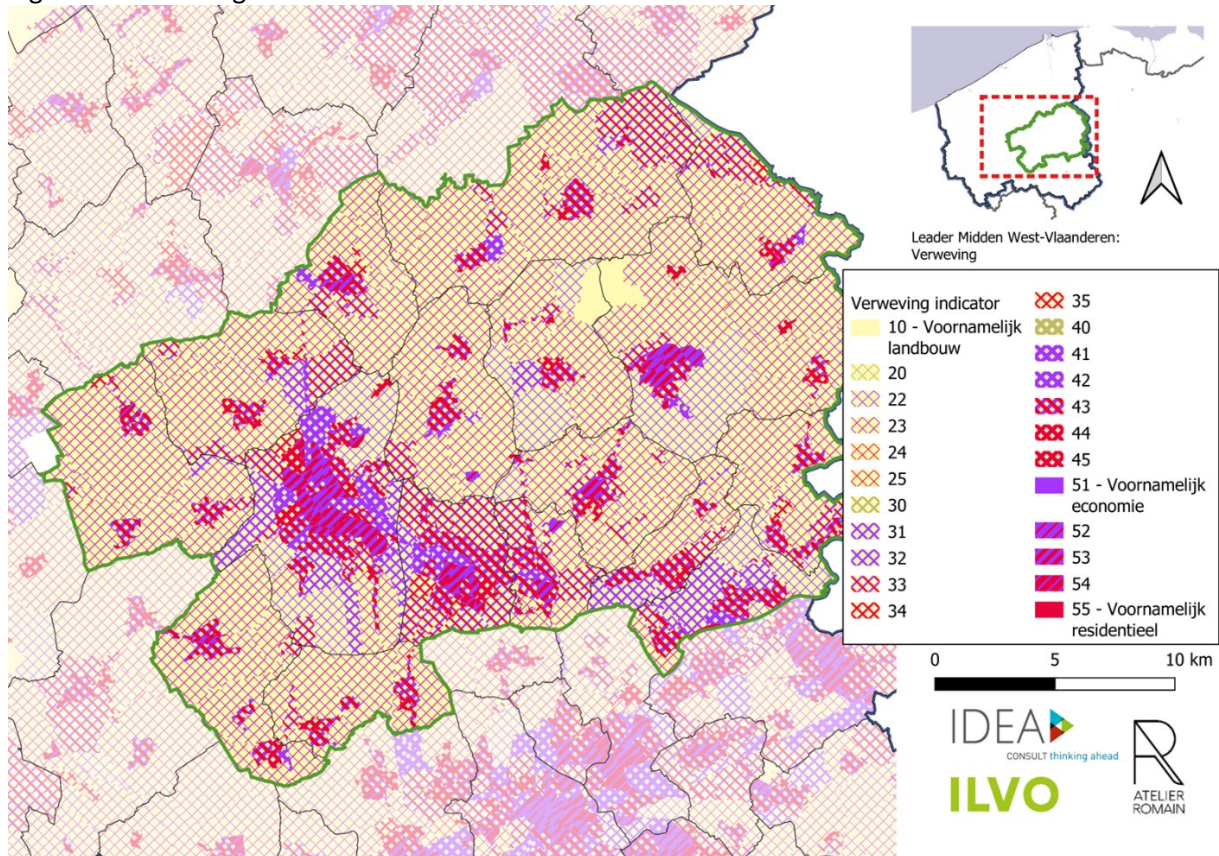
Figuur 7: De regio naar bestemming op het gewestplan

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 8: Verweving van functies

14

De rode mazen verwijzen naar verweving tussen landbouw en wonen, paarse mazen naar verweving tussen landbouw en andere economie (KMO).

Verharding

De regio kent meer bebouwing en verharding dan gemiddeld in de provincie en Vlaanderen:

- ▶ Van het ruimtebeslag (zie hierboven) is ongeveer de helft van de ruimte verhard, of 14,1 % van de totale oppervlakte versus 12,3 % W-Vlaanderen en 14,4 % voor Vlaanderen;
- ▶ De bebouwing, of de grondoppervlakte ingenomen door gebouwen, bedraagt 6,3 % versus 5 % in West-Vlaanderen en 5,2 % voor Vlaanderen.

Bodem

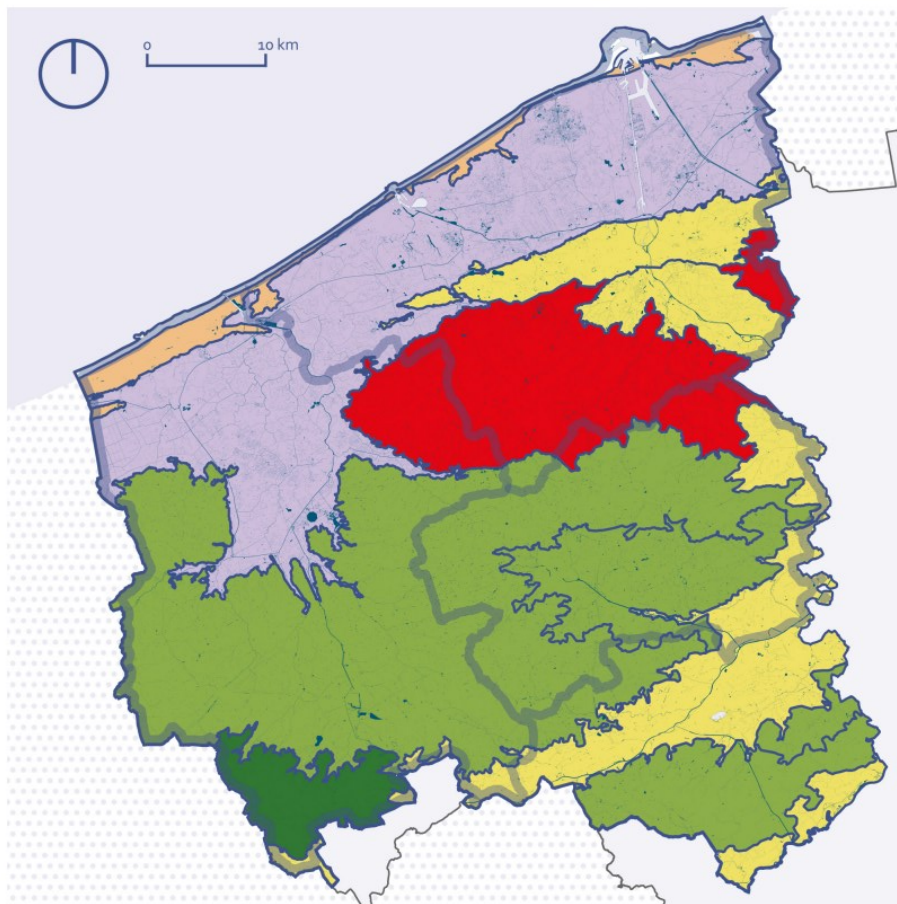
Onderstaande kaart geeft de ecoregio's weer in West-Vlaanderen die in fysisch-geografisch (bodemeigenschappen, reliëf) en ecologisch (natuur en milieu) opzicht min of meer gelijkaardig zijn. De regio Midden-West-Vlaanderen bestaat hoofdzakelijk uit de westelijke interfluvia. Daarnaast zien we in de regio ook de Pleistocene rivier valleien en de cuesta's.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 9: Ecodistricten en -regio's als hydrofysische gehelen

Ecodistricten en regio's als hydrofysische gehelen
bron: INBO | Mercator

Grenzen	Bodemkaarten
Belgie	Ecodistricten
West-Vlaanderen	Ecoregio's
LEADER gebieden	Ecoregio van de cuesta's
	Ecoregio van de kustduinen
	Ecoregio van de Pleistocene rivieralleen
	Ecoregio van de polders en de getijdenschelde
	Ecoregio van de westelijke interfluvia
	Ecoregio van de zuidwestelijke heuvelzone

15

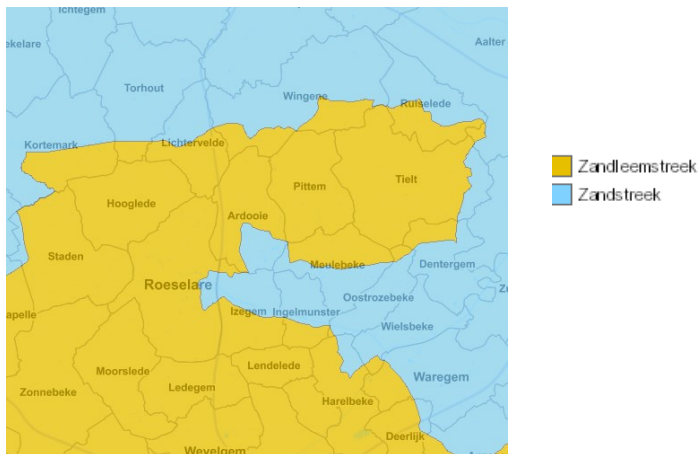
Het bodemgebruik wordt van oudsher bepaald door de waterhuishouding, de bodemsamenstelling en het reliëf. In Midden-West-Vlaanderen komen twee landbouwstreken voor namelijk de Zandstreek en de Zandleemstreek.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 10: Landbouwstrekken van België.

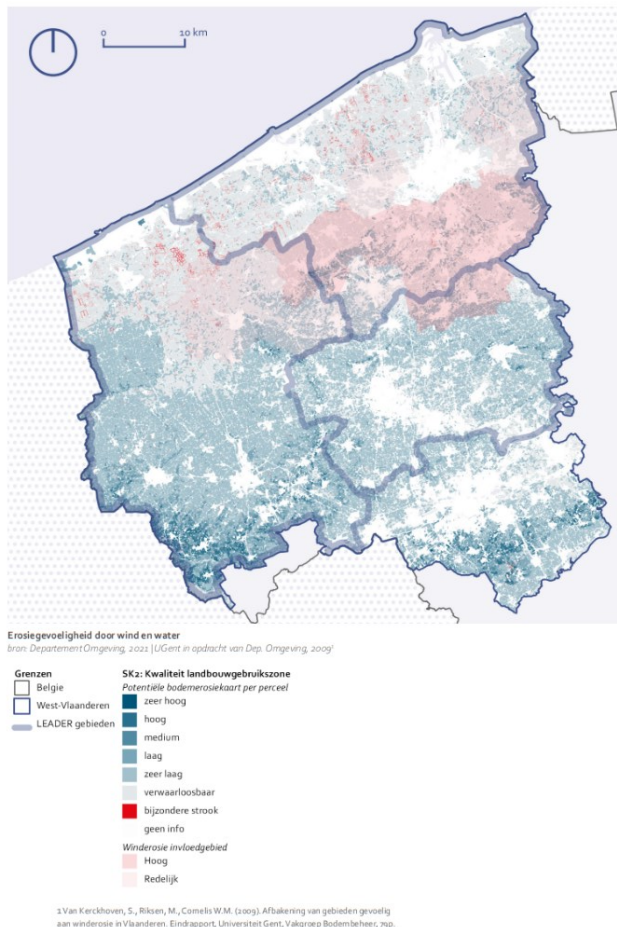

Bron: <https://www.geopunt.be/shared/ff808081-47e1-021e-0148-119d3e130039>

Erosie

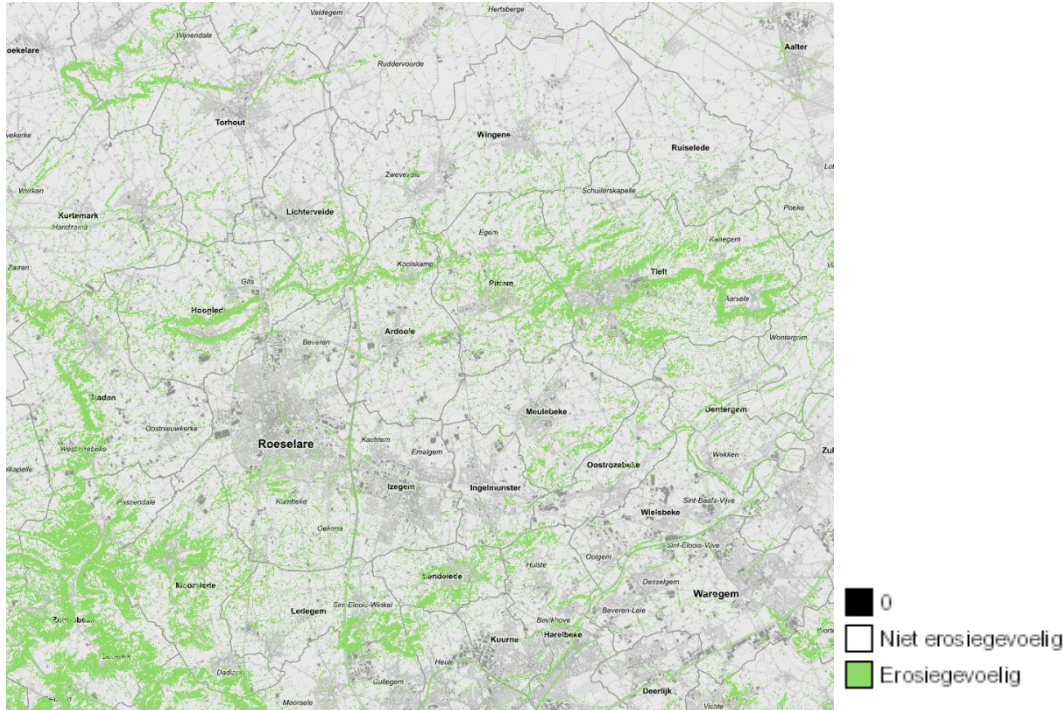
Aan de hand van onderstaande kaart zien we dat bodemerrosie in vrijwel de hele regio laag tot medium is. Op vlak van winderosie zien we vooral risico's in het Midden van de regio, waar de ecoregio van de cuesta's zich situeren, een hoger gelegen gebied onder invloed van erosie.

Figuur 11: Erosiegevoeligheid door wind en water

Onlangs het feit dat er op de kaart zich geen grote problemen met erosie voordoen, blijkt uit de stakeholdersbevraging dat er op het terrein zich wel percelen bevinden waar (wind)erosie een grote uitdaging is. In die zin is de aanpak van erosie wel een element dat maatregelen vraagt. Op de Geopuntkaart "watertoets-erosiegevoelige gebieden" komt de erosiegevoeligheid van de Midden-West-Vlaamse Heuvelrug duidelijk naar voor.

Figuur 12: Watertoets - erosiegevoelige gebieden.

17

Bron:

<https://www.geopunt.be/?service=https%3A%2F%2Fgeo.api.vlaanderen.be%2FVMMWatertoets%2Fwms%3Flayers%3DErosie>

Groen

Het beeld van een 'verharde' regio wordt versterkt door de beperkte aanwezigheid van toegankelijk groen:

- ▶ Het buurtgroen (minimale oppervlakte van 0,2 ha) bedraagt 5,5 % van de oppervlakte versus 9,9 % in West-Vlaanderen of 23,9 % in Vlaanderen;
- ▶ Het wijkgroen (minimale oppervlakte van 10 ha) bedraagt 3,7 % van de oppervlakte versus 8 % in West-Vlaanderen en 20,9 % in Vlaanderen.

De regio telt geen grootschalige natuurgebieden of grote groengehelen, wel uitlopers van het Brugse Ommeland in het Noorden en klein buurtgroen. De Mandelhoek, het Ardoeiveld, en het Sterrebos zijn de grootste snippers in het VEN-netwerk. Op de kaart hieronder herkennen we ook groene kernen als Ter Kerst (bos van 16 ha in Hooglede), de Huwijnsbossen (35 ha groot domein in Hooglede/Lichtervelde), Koekuitbos (Moorslede), Bergmolen en Krommebeekbos (stadsrandbos van Roeselare); Rhodesgoed (Izegem), Meikensbossen (63 ha tussen Tielt en Dentergem), Baliekouter (26 ha groot Domein in Wakken-Dentergem), provinciedomein Wallemote-Wolvenhof (24 ha, Izegem).

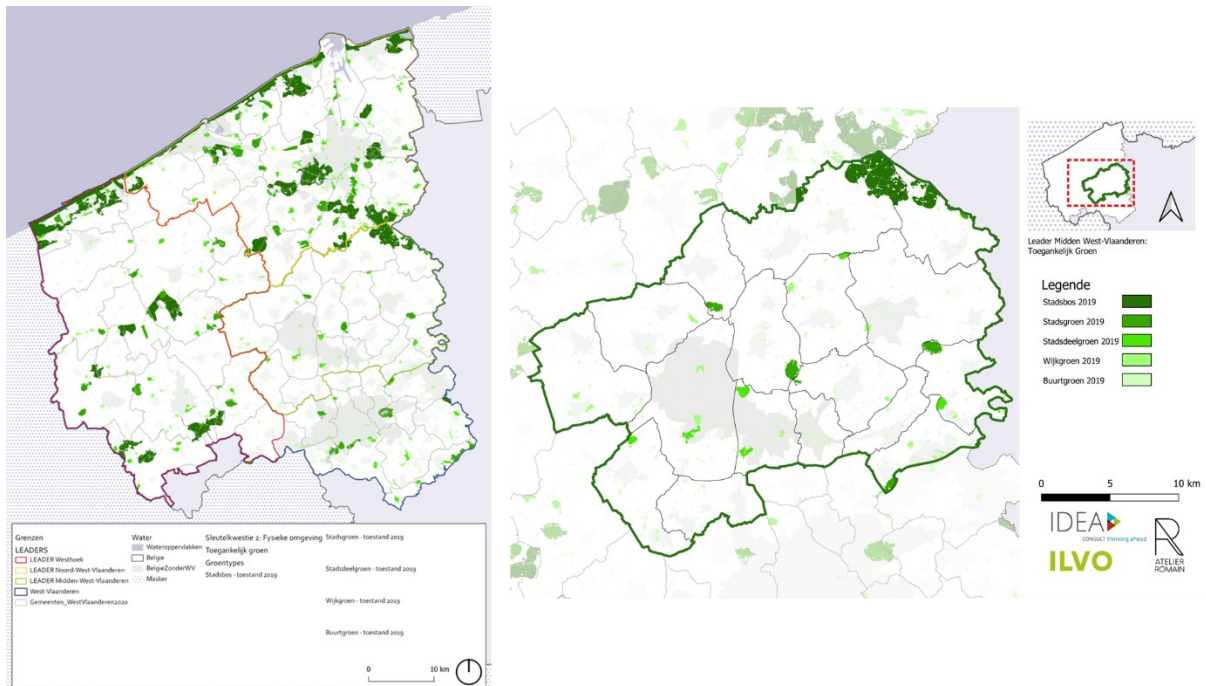
Medegefinancierd door
de Europese Unie

De werking van het stadlandschap 't West-Vlaams Hart is een troef in de regio. Deze organisatie zet in op landschapskwaliteiten, en wil de biodiversiteit vanuit een samenwerking tussen de partners verder versterken. Op deze manier vormt het stadlandschap meteen ook de drijvende kracht om alle actoren betrokken te krijgen op de inzet naar initiatieven toe, gericht op het landschap.

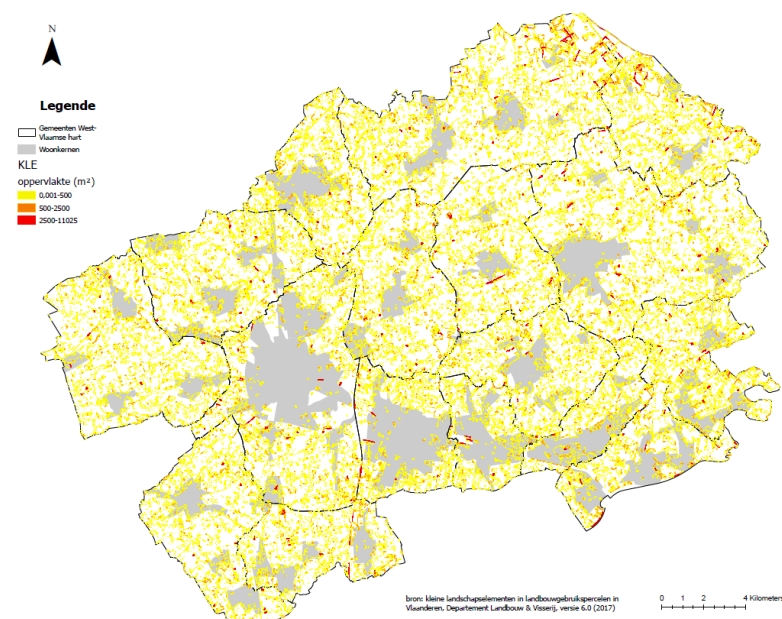
Hoewel nadrukkelijk aanwezig in het landbouwlandschap (zie figuur 14), zijn in vergelijking met andere delen van West-Vlaanderen in deze regio ongeveer evenveel kleine landschapselementen aanwezig. Deze aanwezigheid van kleine landschappelijke elementen is een troef voor de regio, die verder uitgespeeld kan worden.

Figuur 13: Groenvoorzieningen

18

Figuur 14: Overzicht kleine landschapselementen in landbouwgebruikspercelen (2017)

Medegefinancierd door
de Europese Unie

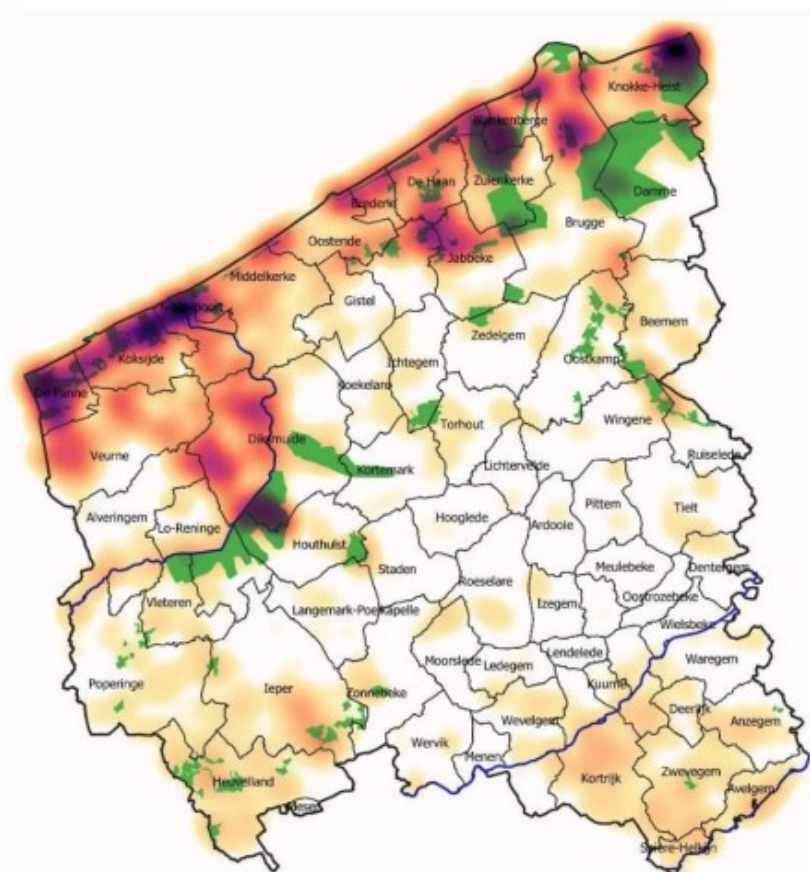
Met de opstart van de nieuwe beheerovereenkomsten (januari 2023) door VLM werd een keuze gemaakt om met VLM actief in te zetten op gerichte beheergebieden. Helaas valt het grootste deel van Midden-West-Vlaanderen buiten deze beheergebieden van VLM. Dit houdt in dat de bedrijfsplanners van VLM zelf niet langer proactief inzetten op het afsluiten van beheerovereenkomsten gericht op KLE in het landbouwgebied. Een lacune die eventueel door het stadlandschap mee opgevuld kan worden.

Biodiversiteit

Aan de hand van de internetdatabank van www.waarnemingen.be kan men informatie over de aanwezigheid van soorten verkrijgen. Deze data vereisen wel enige nuance, aangezien de toegankelijkheid van de natuurgebieden ook het aantal waarnemingen beïnvloedt.

De onderstaande figuur geeft de aanwezigheid van 'provinciaal prioritaire soorten' weer. Dit zijn soorten in moeilijkheden waarvoor een bepaalde provincie beduidend belangrijker is dan de andere als je dit bekijkt vanuit het perspectief van het Vlaamse Gewest. Wanneer in een provincie een prioritaire soort beter beschermd wordt, dan betekent dit onmiddellijk een beduidende verbetering voor de Vlaamse situatie. Hoe donkerder de kleur, hoe belangrijker de locatie voor alle provinciaal prioritaire soorten.

Figuur 15: Hotspots van alle provinciaal prioritaire en provinciaal belangrijke habitattypische soorten

Bron: Nota Hotspots van Biodiversiteit in West-Vlaanderen, Olivier Dochy en Pieter Vanormelingen (2023)

We zien dat er in de ganse provincie prioritaire soorten te vinden zijn. De duinen en polders steken er met kop en schouders bovenuit. Dan volgen de grotere boscomplexen en gebieden met veel kleine

Medegefinancierd door
de Europese Unie

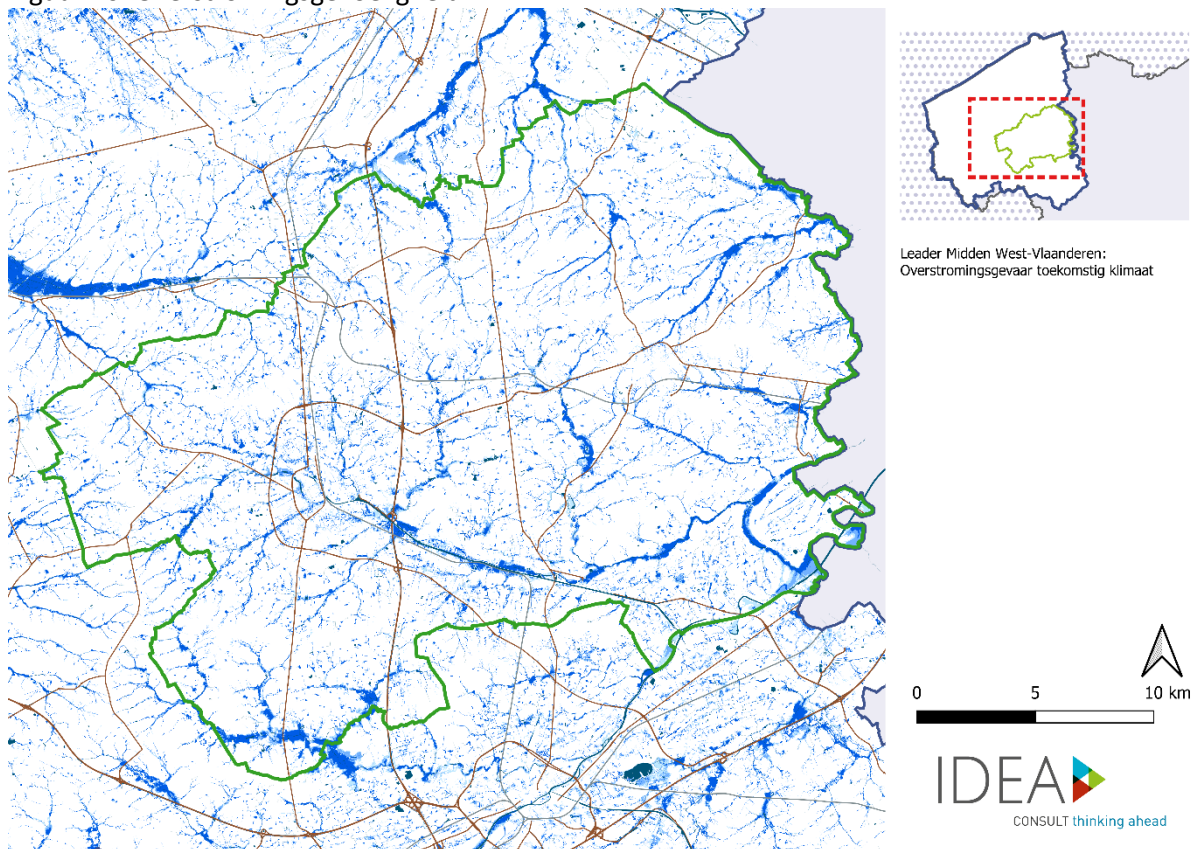
landschapselementen. De regio Midden-West-Vlaanderen lijkt aan de hand van deze kaart lage scores te halen, maar is niet 'leeg'. Dit betekent hoofdzakelijk dat hier minder verschillende prioritaire soorten voorkomen en dat deze regio niet de belangrijkste hotspots omvat.

Water, droogte en overstromingsgevoeligheid

In de regio wordt 1,2 % van de oppervlakte ingenomen door water. Dit is lager dan in West-Vlaanderen (2,3 %) en lager dan in het Vlaams Gewest (2,5 %).

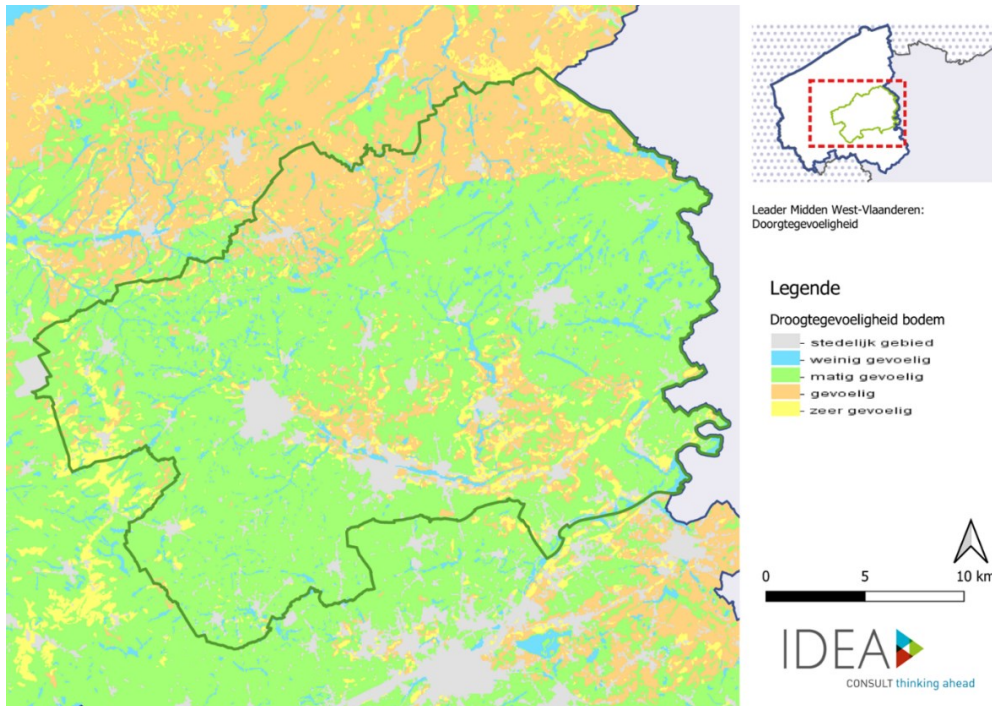
De overstromingsgevoeligheid beperkt zich tot de grote stromen en pluviale overstromingen. 3,7 % van de inwoners woont in of bij effectief overstromingsgevoelig gebied. Dit is hoger dan in West-Vlaanderen (2,8 %) en lager dan in het Vlaams Gewest (5,1 %). Er kan overwogen worden om winterbeddingen met permanente graslanden aan te leggen op strategische locaties in de buurt van een aantal stromen en beken.

Figuur 16: Overstromingsgevoeligheid

De regio is minder droogtegevoelig dan andere delen van West-Vlaanderen. Vooral in het noorden zijn er sterk doorlatende zandgronden, alsook snippers in het midden van de regio (zie figuur 17).

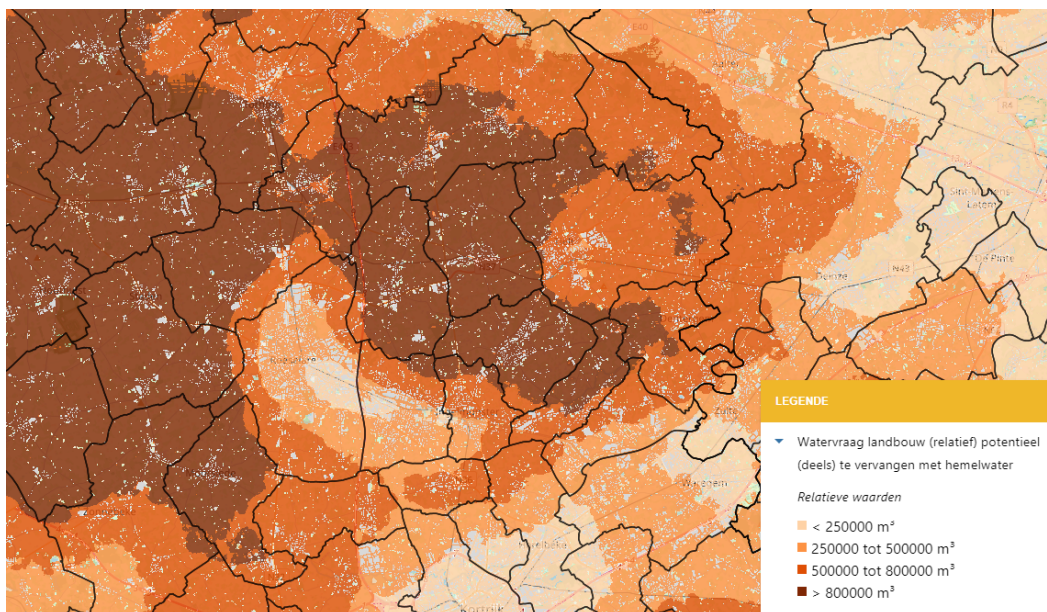
Figuur 17: Droogtegevoeligheid

Tegelijk bestaat er in heel de regio een hoge nood aan water voor beregening van de land- en tuinbouw in tijden van droge periodes, gezien de sterke aanwezigheid van teelten die veel water nodig hebben zoals groenten of vroege aardappelen). Uit onderstaande kaart blijkt duidelijk dat deze behoefte in nagenoeg gans de regio aanwezig is met de grootste watervraag in die gemeenten (Hooglede, Staden, Moorslede, Lichtervelede, Wingene, Ardoioie, Pittem en Meulebeke) waar de groententeelt sterk aanwezig is.

21

Figuur 18: Watervraag landbouw

Bron: De Wateratlas van Vito, wateratlas.be

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Waterkwaliteit

Het Leader-gebied Midden-West-Vlaanderen behoort tot 4 stroomgebieden:

- ▶ in hoofdzaak het Leiebekken;
- ▶ Ruiselede en het noorden van Tielt behoort tot het bekken van de Gentse kanalen;
- ▶ Lichtervelde, Hooglede en Staden vallen grotendeels binnen het IJzerbekken
- ▶ Wingene ligt in het bekken van de Brugse polders.

Uit de verschillende bekkenbeheerplannen² komt naar voor dat in Midden-West-Vlaanderen de landbouwsector sterk vertegenwoordigd is, met daaraan gekoppeld een relatief hoge bevolkingsdichtheid met in het buitengebied verspreide woonkernen die ervoor zorgt dat de waterkwaliteit sterk onder druk staat.

Het Leiebekken kent in vergelijking met de andere bekkens een grotere belasting met nutriënten (N, P en zuurstofbindende stoffen). Met een zuiveringsgraad van 79% en een rioleringsgraad van 84% is het Leiebekken in vergelijking met de andere bekkens minder uitgerust op vlak van waterzuivering. Inwoners in het buitengebied die niet aangesloten zijn op de riolering, dienen nog een eigen inspanning te doen om hun huishoudelijk afvalwater te zuiveren.

De structuurkwaliteit beïnvloedt in belangrijke mate het halen van een goede ecologische toestand. De structuur van de waterloop is in het verleden echter vaak onderhevig geweest aan menselijke invloeden (waterkracht, transport, waterbeheer...). In het Leiebekken is hierdoor slechts 5 % van de waterlopen structureel 'goed' te noemen.

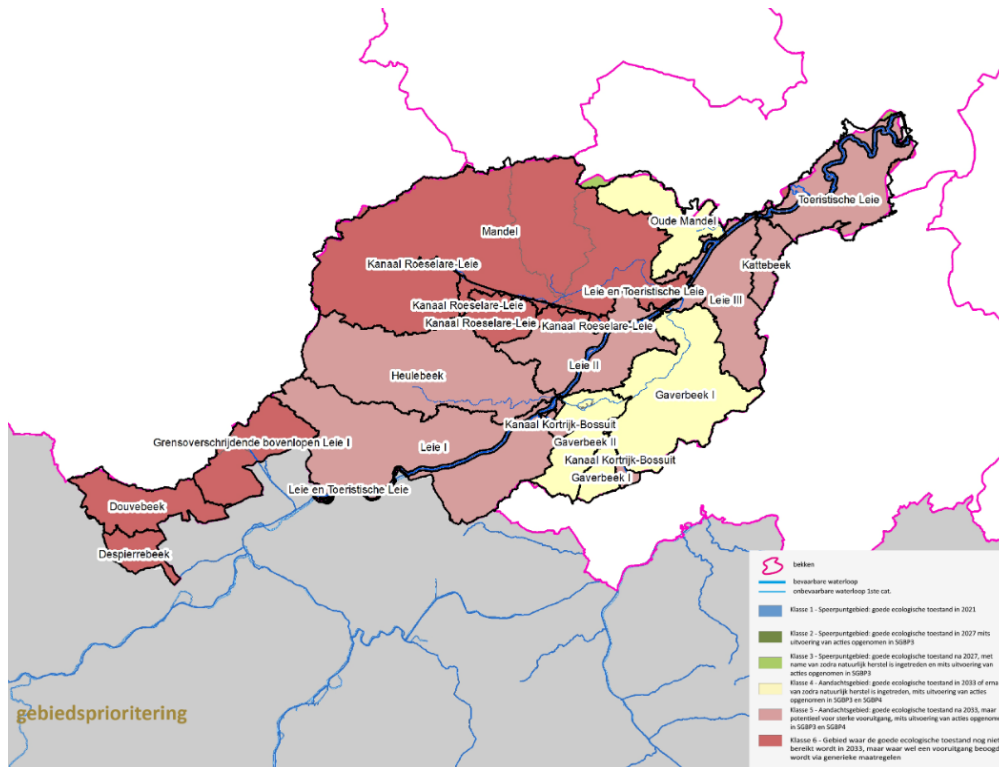
² Bron: <https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens>

Figuur 19 toont hoe vanuit het integraal waterbeleid keuzes gemaakt worden in functie van het behalen van de goede toestand van de waterlichamen. Wat betreft de deelbekkens Mandel en Heulebeek, die de kern uitmaken van het Leader-gebied gaat het over respectievelijk categorie 6 en 5; wat erop wijst dat er nog een hele weg te gaan is.

Figuur 19: gebiedsprioritering SGBP3 Leiebekken

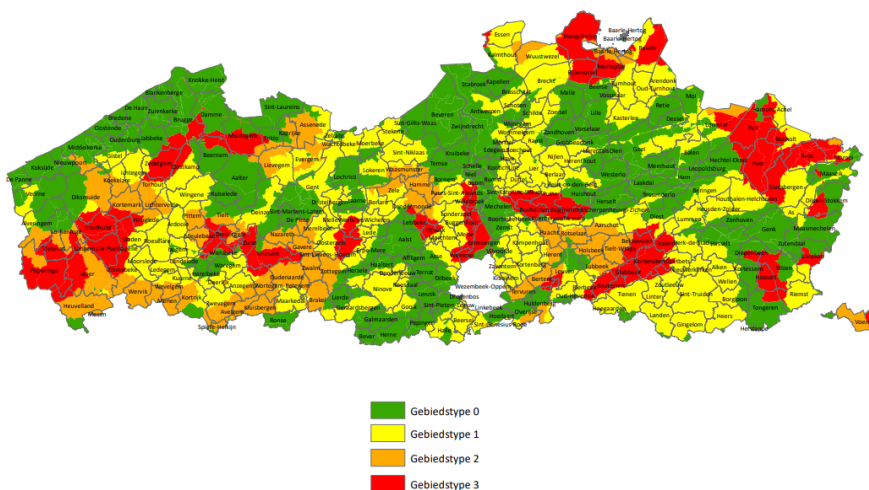

Bron: https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekken/leiebekken/bsd3_leiebekken-export-website.pdf

24 Enzelfde conclusie blijkt ook uit de kaart met de gebiedstypes in functie van MAP 6 voor de jaren 2023-2024.

Figuur 20: gebiedstype-indeling op basis van oppervlakte- en grondwater

EVALUATIE OPPERVLAKTEWATER - GRONDWATER - GEBIEDSTYPES

Bron:

https://www.vlm.be/nl/SiteCollectionDocuments/Mestbank/Algemeen/gebiedstype_totaal_gemeente_2023.pdf

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Belangrijkste vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ De regio Midden-West-Vlaanderen is een 'verharde' regio, met weinig groen. Naar de toekomst toe kan ingezet worden op:
 - Het versterken van de aanwezige ecosystemen (valleien van de Heulebeek, de Mandel en de Poekebeek bijvoorbeeld) en bestaande natuurkernen;
 - Kleine landschapselementen in functie van meer biodiversiteit.
- ▶ Hoewel de regio enkel in het noorden droogtegevoelig is, is waterbuffering of hergebruik als thema voor de hele regio bijzonder relevant, gelet op de groententeelt die grote hoeveelheden water nodig heeft.
- ▶ Goede bodemstructuur voor een diverse land- en tuinbouw
- ▶ Bodemkwaliteit daalt door uitputting van de bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie
- ▶ Landbouw is over de hele regio sterk verweven met andere functies, met name wonen en economie.
- ▶ Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied
- ▶ Om de doelstelling van goede toestand van de waterlichamen te bereiken, zijn er nog harde inspanningen nodig.
- ▶ Groot deel van MWVL valt buiten beheergebieden van VLM. Hier kunnen dus geen beheerovereenkomsten worden afgesloten en zijn de bedrijfsplanners van VLM hier niet actief. Dit komt ten nadele van de ontwikkeling van de biodiversiteit van het gebied en ten nadele van landbouwers die natuurinclusief werken, maar hiervoor niet beloond worden – en dus ook niet gestimuleerd worden
- ▶ Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw

Klimaat en energie

Alle gemeenten uit het LEADER-gebied ondertekenden het burgemeestersconvenant, waarmee ze een ambitieuze klimaatdoelstelling onderschrijven: 20 % CO₂-reductie tegen 2020 of 40 % tegen 2030 ten opzichte van 2011.

Naast het reduceren van uitstoot (mitigatie), zetten besturen in op een adaptatiebeleid om zich te wapenen tegen de verwachte gevolgen van de klimaatverandering zoals droogte, wateroverlast en hitte.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de CO₂-emissies in de LEADER-regio Midden-West-Vlaanderen en de mate waarin men er de laatste jaren in slaagt om de CO₂-uitstoot te verminderen.

Tabel 6: CO₂-emissies in ton (2011 en 2020)

	2011	2020	%
Huishoudens	338.910	276.409	-18,4%
Particulier en commercieel vervoer	312.267	326.652	4,6%
Openbaar vervoer	2.954	1.974	-33,2%
Tertiair	114.632	103.704	-9,5%
Industrie (niet-ETS)	548.791	523.611	-4,6%
Landbouw	130.622	146.290	12,0%
Openbare verlichting	3.143	2.178	-30,7%
CO₂-emissie niet toegekend³	10.477	4.879	-53,4%
Totaal	1.461.797	1.385.696	-5,2%

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap – CO₂-inventaris, via provincies.incijfers.be

Globaal gezien was er in de LEADER-regio voor de periode 2011-2020 een daling van de CO₂-uitstoot met 5,2 % (-76.102 ton). Daarmee is het objectief van 20 % dat verschillende gemeenten zich hadden gesteld bij de ondertekening van het burgemeestersconvenant niet gehaald. Tenminste als we het totaal van de uitstoot bekijken. Op vlak van openbare verlichting, in het openbaar vervoer en in de groep van de huishoudens werden wel belangrijke resultaten bereikt. De grootste daling in absolute cijfers (-62.502 ton) het voorbije decennium situeert zich bij de huishoudens (zie Tabel 6). Dat kan mee verklaard worden door een continue daling van het e-peil van de nieuwbouwwoningen de voorbije jaren, van 77 in 2011 naar 32 in 2021 (30 = BEN of Bijna energieneutraal).

Globaal noteren we in West-Vlaanderen een daling van CO₂ met 8,2 % en in het Vlaams Gewest een daling met 9,4 % tussen 2011 en 2020. Beide hoger dan de 5,2 % in de regio Midden-West-Vlaanderen.

³ Aardgas- en elektriciteitsverbruik dat door Fluvius niet aan een sector kan toegekend worden, wordt gerapporteerd onder de sector "niet toegekend".

Hernieuwbare energie

Zoals overal in Vlaanderen groeit ook het aandeel hernieuwbare energie in Midden-West-Vlaanderen. De totale productie van hernieuwbare elektriciteit in 2020 in de regio wordt geschat op 249.940 MWh. Dit komt overeen met 13,9 % van het totale elektriciteitsverbruik op het grondgebied in datzelfde jaar. Dankzij deze lokale groene stroomproductie werd een CO₂-uitstoot vermeden van 55.237 ton CO₂. In onderstaande tabel een overzicht van de verschillende bronnen.

Tabel 7: Evolutie productie hernieuwbare energie in MWh in het LEADER-gebied (2011-2022)

	PV-installaties totaal	Windturbines	Waterkracht	WKK
2011	71.043,21	25.830	0	20.425,13
2012	88.085,20	25.830	0	22.654,13
2013	88.737,64	25.830	0	22.686,86
2014	90.702,01	39.975	0	62.911,69
2015	92.844,05	39.975	0	69.631,43
2016	97.778,85	44.690	0	70.266,68
2017	105.243,20	44.690	0	76.469,18
2018	116.318,90	44.690	0	76.469,18
2019	132.737,40	44.690	0	76.469,17
2020	164.106,60	44.690	0	41.143,06 ⁴
2021	176.792,38	44.690		

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, via provincies.incijfers.be

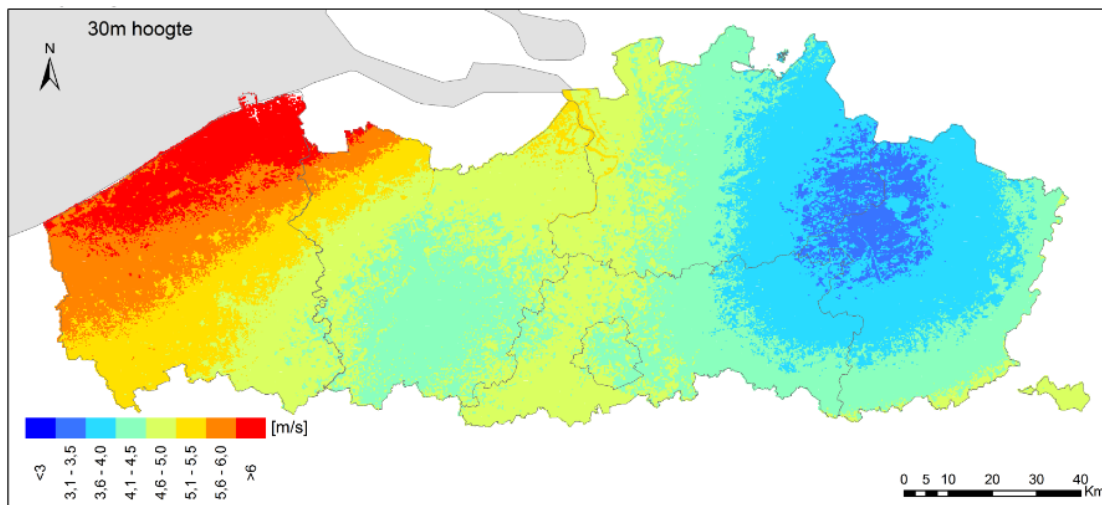
Op basis van studies leiden we af dat er nog veel plaats is voor bijkomende zonnepanelen. Voor het LEADER-gebied wordt geschat dat nog maar 5,5 % van het zonnepotentieel van de daken wordt benut (1 januari 2021). Voor West-Vlaanderen is dit 6,0 %. Voor het Vlaams Gewest gaat het om 6,7 %.

Daarnaast is West-Vlaanderen de provincie bij uitstek om een hoog rendement te halen uit windturbines.

⁴ De lokale hernieuwbare elektriciteitsproductie via warmtekrachtkoppelinginstallaties (WKK), overige installaties en waterkracht is overgenomen uit de CO₂-emissie-inventarissen die de Vlaamse Overheid ter beschikking stelt. De methodologie voor de inschatting van deze elektriciteitsproductie is echter gewijzigd vanaf het jaar 2020, wat een belangrijk effect kan hebben op de cijfers en mogelijk geen correct beeld geeft van de evolutie over de jaren heen.

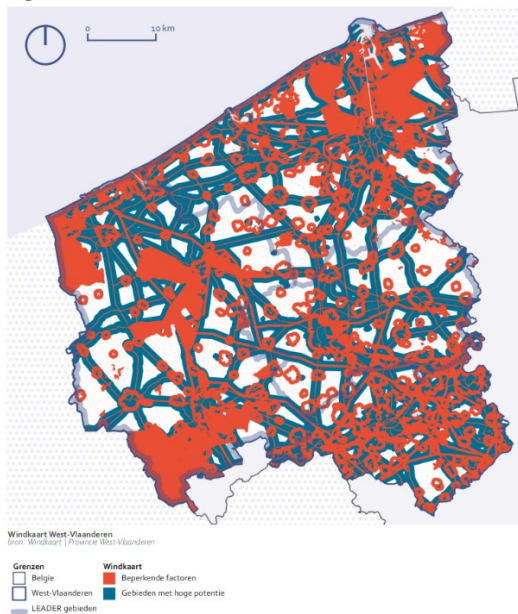

Figuur 21: Windkaart 30m, jaarlijkse gemiddelde windsnelheid

Bron: Windkracht 13, project uitgevoerd door UGent in het kader van de Fabriek van de Toekomst

Figuur 22: Windkaart West-Vlaanderen

28

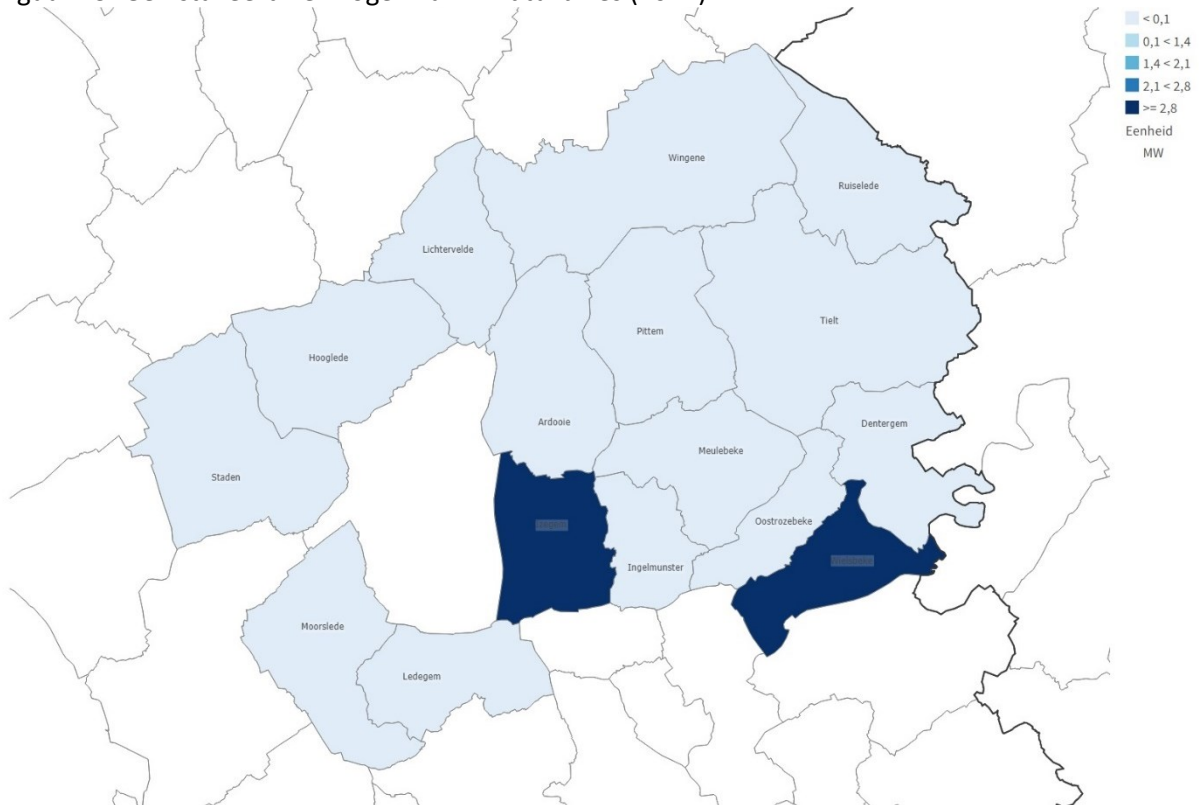
In het Vlaams Gewest zijn in totaal 640 grote windturbines geïnstalleerd, samen goed voor een totaal vermogen van 1.566,92 MW. In West-Vlaanderen zijn dat 111 grote windturbines, met een totaal vermogen van 259,56 MW. Dit betekent een gemiddeld vermogen van 2,34 MW per windturbine. In de regio zijn er in 2022 10 windmolens met een totaal vermogen van 21,80 MW, wat een gemiddeld vermogen van 2,18 MW per windturbine inhoudt. Wanneer we op de kaart kijken, zien we dat deze windturbines zich in Roeselare (2), Izegem (5) en Wielsbeke (4) situeren.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 23: Geïnstalleerd vermogen van windturbines (2022)

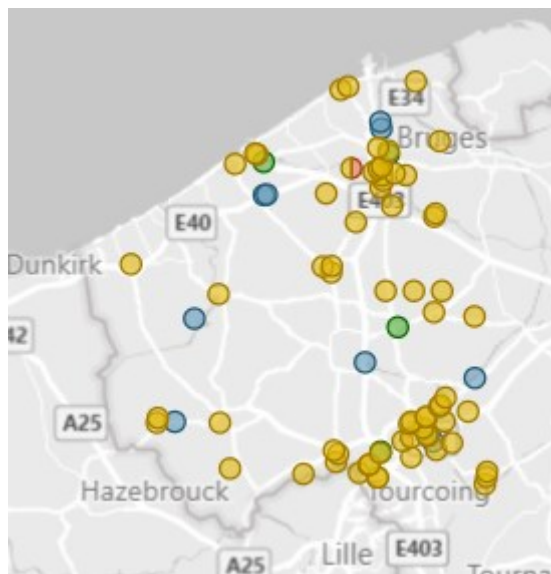

Bron: VEKA, Fluvius en Elia, via provincies.incijfers.be

29 De Vlaamse steden en gemeenten engageren zich om hier bovenop tegen 2030 nog 1 participatief of coöperatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners te realiseren. Met 8 energiecoöperaties is dit momenteel 1 energiecoöperatie per 23.301 inwoners).

Figuur 24: Energiecoöperaties in West-Vlaanderen

Type ● Andere ● Andere... ● Warmte ● Wind ● Zon

Bron: Vlaams energie- en klimaatagentschap

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Belangrijkste vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ Het aandeel CO₂-uitstoot loopt terug, maar minder snel dan in het burgemeestersconvenant wordt vooropgesteld. Vooral in de sectoren vervoer en landbouw lukt het moeilijk om te komen tot CO₂-reductie.
- ▶ Er rest nog veel potentieel op vlak van hernieuwbare energie, zowel op vlak van zonne- als windenergie, en wat betreft de realisatie van energiecoöperaties.

Wonen

Midden-West-Vlaanderen is een landelijke regio, met doorgaans verlinte woonkernen. Het diensten- en commercieel weefsel bevindt zich hoofdzakelijk in de stedelijke gebieden Roeselare en Tielt, maar tegelijk in een aantal omgevende kernen net buiten het gebied: Torhout, Waregem en Kortrijk.

Deelgemeenten/kernen

De regio telt 35 deelgemeenten. Deze deelgemeenten hebben in het algemeen een middelmatige grootte:

- ▶ Slechts 4 deelgemeenten van minder dan 1.500 inwoners;
- ▶ 16 deelgemeenten van 1.500 tot 5.000 inwoners;
- ▶ 11 deelgemeenten tussen de 5.000 en 10.000 inwoners;
- ▶ 4 deelgemeenten van meer dan 10.000 inwoners.

Figuur 25: De regio telt 35 deelgemeenten

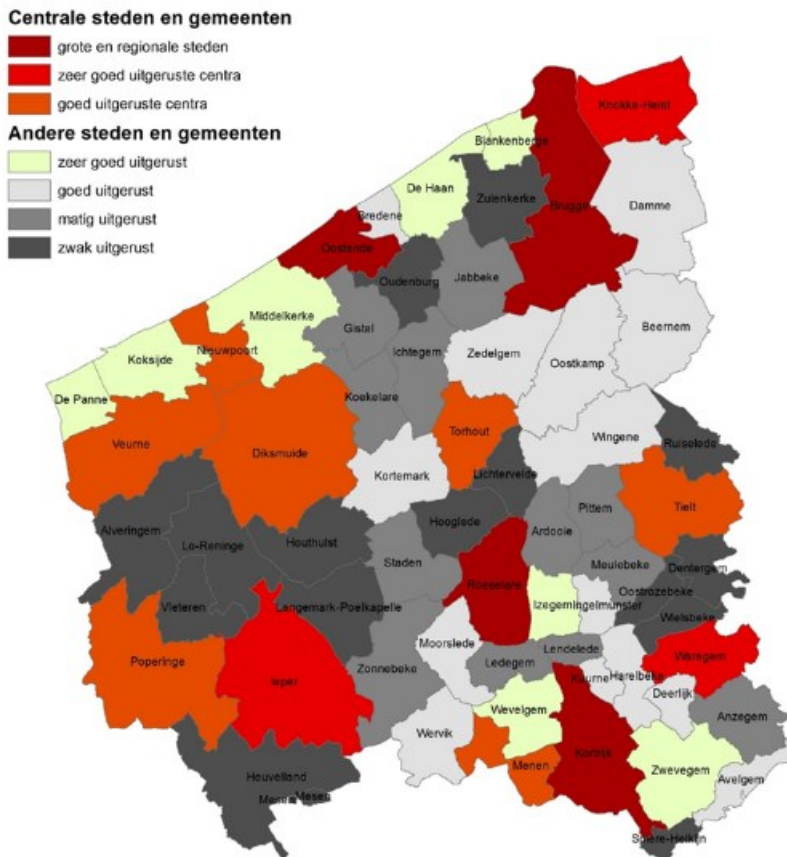

Bron: Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Uitrusting van kernen

Op onderstaande kaart zien we een indeling van de West-Vlaamse gemeenten op basis van hun uitrusting. Bij het beoordelen van de uitrusting van een gemeente werd met acht verschillende functies rekening gehouden, namelijk onderwijs, zorg, (publieke en persoonlijke) dienstverlening, cultuur, recreatie, sport, horeca en detailhandel. Op Roeselare (geen deel van LEADER), Izegem en Tielt na, bestaat de regio voornamelijk uit matig tot zwak uitgeruste kernen.

Figuur 26: West-Vlaamse gemeenten op basis van hun uitrusting

31

Bron: De Maesschalck en Van Hecke (2018)

Typologie en leeftijd woningen

De regio telt 85.363 woonegelegenheden (2022):

- ▶ 11,3 % zijn appartementen, 88,1 individuele woningen en 0,6 % zijn collectieve woningen;
- ▶ 86,4 % van de woonegelegenheden zijn eengezinswoningen versus 64 % voor West-Vlaanderen (2021).

Naar leeftijd zien we dat ongeveer 80 % van de woningen meer dan 20 jaar oud zijn. Het woonbestand in de regio is dus iets ouder.

In het kadaster is sinds 1983 voor de meeste eigendommen ook het jaar van laatste wijziging gekend. Op basis daarvan leiden we het laatste renovatiejaar van de woonegelegenheden af en kunnen uitspraken gedaan worden over de groep van woonegelegenheden die ofwel gebouwd, ofwel grondig

Medegefinancierd door
de Europese Unie

verbouwd zijn.⁵ De renovatie van het woonbestand van de regio ligt evenwel in lijn met dat van de provincie en de rest van Vlaanderen en was de laatste 10 jaren zelfs iets hoger.

Tabel 8: Woningen naar leeftijd (t.o.v. woongelegenheden)

	LEADER-regio	West-Vlaanderen	Vlaanderen
gebouwd vóór 1900	6,7%	6,1%	7,3%
gebouwd 1900-1945	18,3%	17,7%	16,7%
gebouwd 1946-1970	20,2%	22,0%	24,0%
gebouwd 1971-2000	32,7%	32,8%	31,8%
gebouwd 2001-2010	9,8%	10,2%	9,2%
gebouwd 2011-2020	11,2%	10,3%	9,9%

Bron: Kadaster en Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Tabel 9: Woongelegenheden naar recentste wijziging (t.o.v. woongelegenheden)

	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaanderen
sinds 1983	64,5%	60,9%	60,2%
1983-1990	9,1%	9,1%	8,3%
1991-2000	15,1%	15,2%	14,4%
2001-2010	16,9%	16,6%	16,4%
2011-2020	21,9%	18,7%	19,6%

Bron: Kadaster en Rijksregister, via provincies.incijfers.be

Betaalbaarheid

Wat betaalbaarheid van het wonen betreft zien we prijsverschillen tussen de gemeenten in de regio, waarbij de helft van de gemeenten onder en de andere helft boven het provinciaal gemiddelde uitkomen. De woningprijzen voor het geheel van de regio zouden we bijgevolg gemiddeld kunnen noemen.

De prijs-inkomensratio duidt evenzeer op gemiddelde prijzen, tot zelfs iets lager prijzen in relatie tot het inkomensniveau. Deze ratio is een internationaal gehanteerde indicator om de betaalbaarheid op de woningmarkt in kaart te brengen. Concreet betekent bv. een waarde 7 op de prijs-inkomensratio dat men 7 maal het mediaaninkomen nodig heeft om een woning te kopen aan de mediaan verkoopprijs. Hoe groter deze waarde, hoe groter de kloof tussen de aankoopprijs van een woning en het inkomen.

⁵ Dit is enkel beschikbaar vanaf 1983, omdat pas vanaf die periode de wijzigingen worden bijgehouden. Wijzigingen in de periode voor 1983 zijn mogelijk, maar zijn omwille van de ontbrekende registratieverplichting niet gekend.

Tabel 10: Verkooprijzen van woningen

	Mediaanprijs huizen (2021)	Mediaanprijs appartementen (2021)	Prijs-inkomen ratio alle huizen (2019)
Izegem	208.000	171.500	7,5
Ingelmunster	224.500	-	7,7
Ledegegem	230.000	-	7,7
Meulebeke	230.000	-	7,3
Moorslede	232.750	-	7,6
Tielt	250.000	182.500	9,2
Oostrozebeke	250.000	-	8,5
Wielsbeke	250.000	-	9
Hooglede	262.000	-	7,9
Ardooie	265.000	-	8,4
Staden	267.500	-	8,8
Pittem	274.000	-	9,1
Dentergem	276.000	-	9,2
Lichtervelde	277.500	-	8,2
Ruiselede	300.000	-	10,8
Wingene	321.250	-	9,8
West-Vlaanderen	258.000	215.000	8,9
Vlaams Gewest	290.000	220.000	9,6

Bron: Statbel, via provincies.incijfers.be

Sociaal wonen

Het aandeel huurders bedraagt in de regio 24,4 % versus 30,6 % in West-Vlaanderen.

Het aandeel sociale huurwoningen bedraagt 5,4 per 100 particuliere huishoudens, tegenover 6,6 in West-Vlaanderen en 6 in Vlaanderen. Per gemeente/statistische sector zien we daarin belangrijke verschillen.

Het aanbod sociale woningen, moet geplaatst worden tegenover de vraag die in de regio lager ligt dan gemiddeld. Het aantal kandidaat-huurders op de wachtlijsten bedraagt 4 % (t.o.v. het aantal particuliere huishoudens) tegenover 5,6 % in West-Vlaanderen en 5,7 % in Vlaanderen.

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ De kernen in de regio zijn hoofdzakelijk matig tot zwak uitgerust. De kernen van de centrumsteden Roeselare en Tielt zijn wel goed uitgerust.
- ▶ Op basis van renovaties ligt het oudere woonbestand in de regio in lijn met de rest van de provincie en Vlaanderen.
- ▶ De woningrijzen liggen in lijn met het provinciaal gemiddelde.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Welzijn en gezondheid

Midden-West-Vlaanderen is een relatief welvarende regio. De indicatoren die ons iets vertellen over achterstelling zijn beter dan de gemiddelden voor de provincie of voor Vlaanderen:

- ▶ Minder leerlingen met schooltoeslag;
- ▶ Minder leefloontrekkers;
- ▶ Minder huurders en kandidaat-huurders van sociale woningen;
- ▶ Minder inwoners met recht op een voorkeurtarief in de ziekteverzekering: 14,3 % van de bevolking versus 16,4 % in West-Vlaanderen en 15,4 % voor het Vlaamse Gewest;
- ▶ Minder budgetmeters: 9,9 budgetmeters per 1.000 huishoudelijke afnemers elektriciteit. In West-Vlaanderen gaat het om 10,9 per 1.000 en in het Vlaams Gewest om 12,4 per 1.000.

Opvallend is wel dat het inkomensniveau met € 19.358 per inwoner iets lager ligt dan gemiddeld (€ 20.019 West-Vlaanderen, € 20.459 Vlaanderen). Dat verschil wordt weliswaar kleiner als het gecorrigeerd wordt op gezinsgrootte (Midden-West-Vlaanderen telt grotere gezinnen).

Er zijn ook indicaties van een lager inkomensniveau bij ouderen:

- ▶ Van de 65-plussers in het LEADER-gebied heeft 36,4 % recht op verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (2020). In West-Vlaanderen is dit 31,2 % en in het Vlaams Gewest bedraagt dit 25,6 %. Omwille van de inkomensgrens die gehanteerd wordt, geeft dit cijfer een beeld van het aantal ouderen dat over een relatief laag inkomen beschikt.
- ▶ Ouderen kunnen recht hebben op een zorgbudget voor ouderen met een zorgnood als zij moeilijkheden ondervinden bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en een beperkt inkomen hebben. Voordien was dit de tegemoetkoming hulp aan bejaarden (THAB). Van de 65-plussers in het gekozen gebied maakt 11,0 % hiervan gebruik (2021), in West-Vlaanderen is dat 9,3 %, en in het Vlaams Gewest 6,9 %

Bovenstaand beeld van een financieel kwetsbare groep van ouderen, wordt niet in alle cijfers bevestigd. Zo ligt het aandeel van 65-plussers die een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) ontvangt of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) op 3,5 %. Dat is lager dan het West-Vlaams gemiddelde van 4,1 % en het Vlaams gemiddelde van 3,6 % (2022). Het IGO en GIB zijn uitkeringen die toegekend worden aan ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken.

Uit de gesprekken met de diverse stakeholders, in voorbereiding tot de nieuwe LEADER-strategie, blijkt echter wel dat er een grote verbondenheid is tussen de kernen onderling, maar ook in elke kern. Midden-West-Vlaanderen kent een actief verenigingsleven, met veel mogelijkheden tot participatie. Een groeiend gevoel van streekverbondenheid (mensen zijn trots op hun kern, zoals blijkt uit een kleine rondvraag) is aanwezig, zij het vaak nog te weinig zichtbaar of gekend. Toch kent ook het verenigingsleven in het gebied moeite om nieuwe vrijwilligers te rekruteren. De corona-jaren hebben gezorgd voor afhakers, vooral bij de actieve oudere bevolking.

Voorzieningen

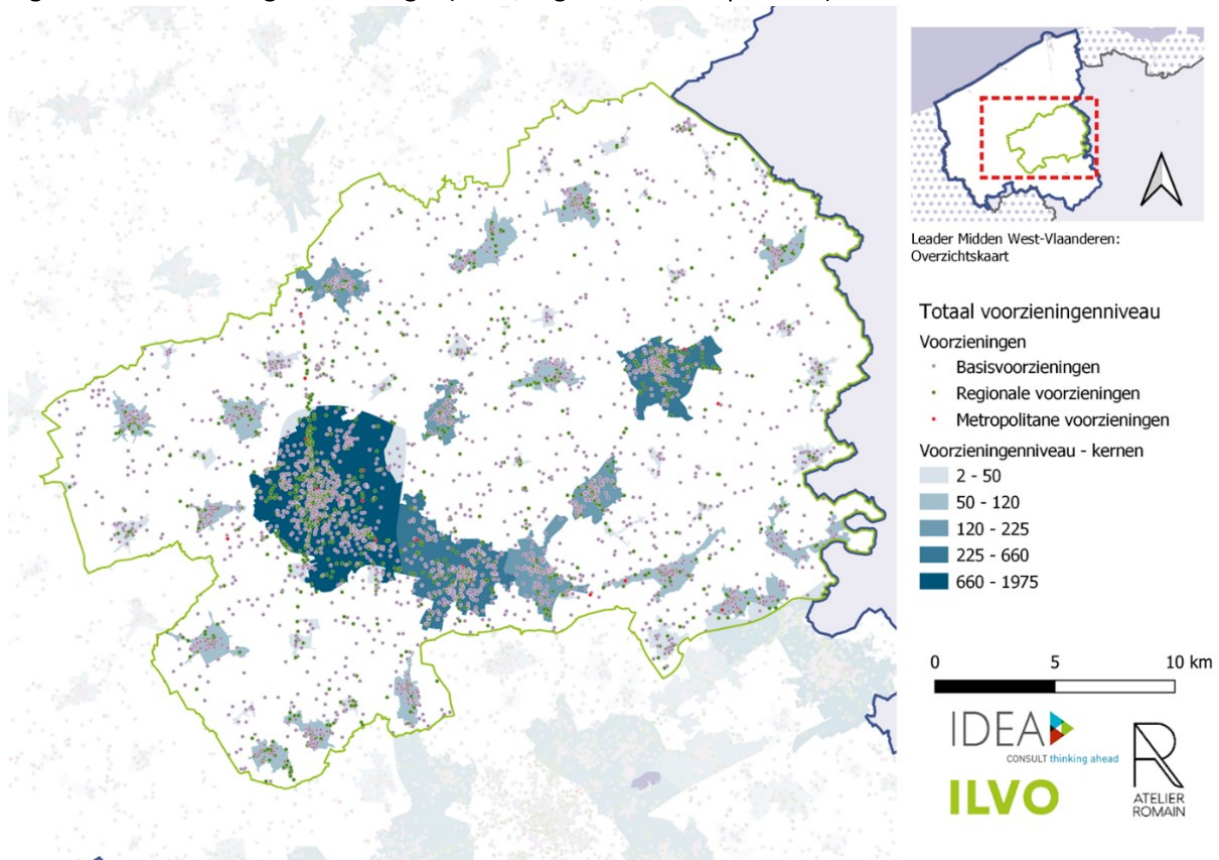
Als we de voorzieningen in de regio bekijken (zie Figuur) situeren deze zich hoofdzakelijk in de hoofdkernen van de gemeenten. Belangrijk dat de andere kernen hiermee goed verbonden zijn.

Het aantal metropolitane voorzieningen in de regio is beperkt. We zien een concentratie in Roeselare en verder occasioneel rode stippen in Izegem, Ingelmunster, Tielt, Oostrozebeke, Wielsbeke en verspreid in het gebied.

Op een meer specifieke kaart van de ontmoetingsinfrastructuur (Figuur 27), zien we drie dorpspunten in de regio. Uit die inventarisatie van 2018 blijkt er ook meer ontmoetingsinfrastructuur in het Oosten van de regio dan in het Westen.

Figuur 27: Voorzieningen in de regio (basis, regionaal, metropolitaan)

35

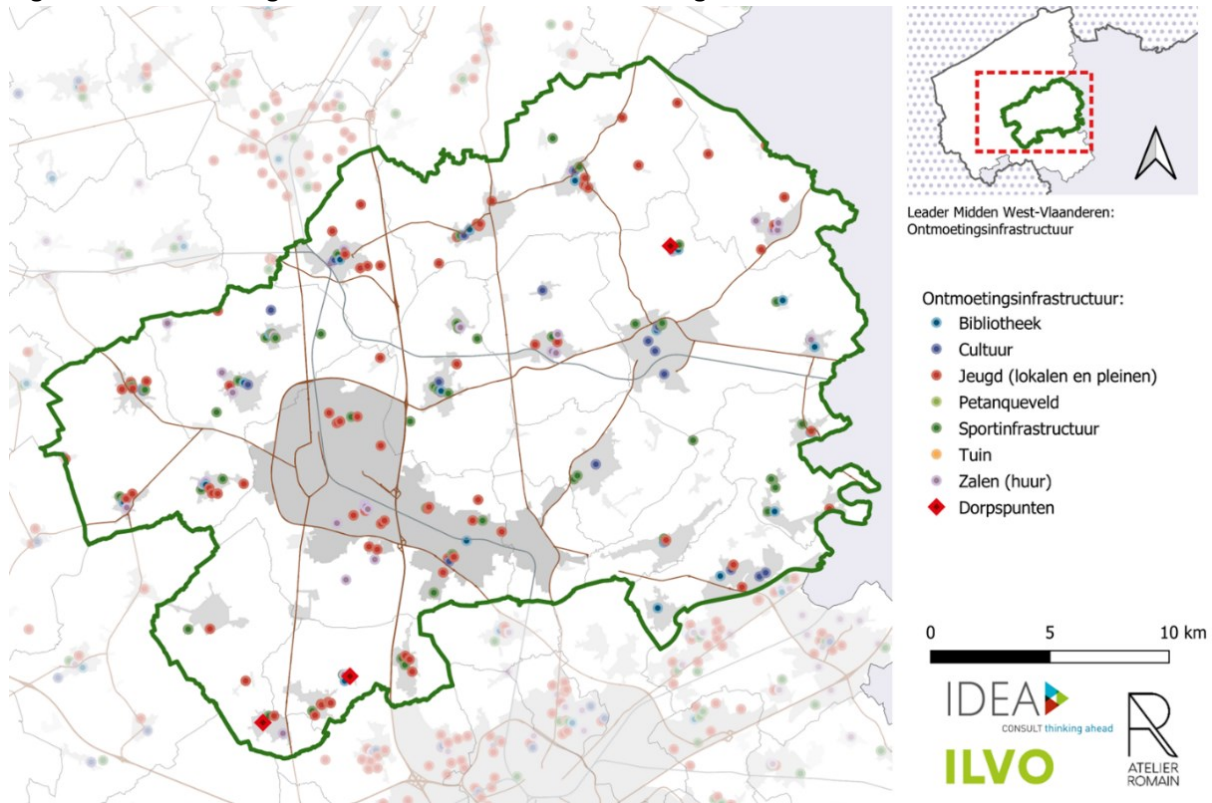
Legende bij de kaart: indeling voorzieningen (VITO):

- ▶ **Basis:** kleuteronderwijs, lager onderwijs, bibliotheek, basissportaccommodatie (openluchtvelen, sporthal), algemene geneeskunde, tandarts, apotheker, kinderopvang, ouderenvoorziening, OCMW, bakker en slager, post, banken, kappers, krantenwinkels, restaurant en café;
- ▶ **Regionaal:** secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, leerlingbegeleiding, cultuurcentrum, bioscoop, zwembad, algemeen ziekenhuis, geestelijke gezondheidszorg, lokaal dienstencentrum, gespecialiseerde voedingswinkel, brandweer, lokale en federale politie, detailhandel kleding/huis en tuin/vrije tijd/auto;
- ▶ **Metropolitaan:** hoger onderwijs, schouwburg/concertzaal, museum, monument, pret-of themapark, speciale sportaccommodatie, hotels, academisch ziekenhuis, gespecialiseerde overheidsdiensten.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 28: Ontmoetingsinfrastructuur in de verschillende gemeenten⁶

36

Ouderen(voorzieningen)

Gelet op de relatief sterke toename van het aantal ouderen de komende jaren (21 % nu naar 25 % in 2035), besteden we hieronder nog bijzondere aandacht aan de voorzieningen voor ouderen in de regio.

Op vandaag tellen we 21,3 % bewoners ouder dan 65 jaar (waarvan 16 % zwaar zorgbehoevend) en 6,8 % ouderen boven de 80 jaar (waarvan 37 % zwaar zorgbehoevend). Als het op zorg aankomt, is vooral die laatste groep belangrijk. In Midden-West-Vlaanderen moeten we rekening houden met een stijging van het aantal 80-plussers met 3.349 of 27,5 % over de periode 2017-2035. Dat is stevig, maar aanzienlijk minder dan de gemiddelden voor West-Vlaanderen (39,1 %) en Vlaanderen (43,9 %).

Vraag is of het aanbod van zorg voor ouderen op deze toenemende zorgvraag is voorzien?

Op basis van demografie, zien we dat het potentieel van mantelzorgers (groep van 40 tot 79-jarigen) afneemt. Van 6,8 mantelzorgers per 80-plusser in 2020 naar 6,4 in 2030. Bovenop de evolutie van het potentieel aantal mantelzorgers moeten we rekening houden met bijkomende druk op mantelzorgers omwille van een aantal maatschappelijke factoren zoals gezinsverduunning, langer blijven werken, verhuisbewegingen, etc.

Als we de cijfers van het aanbod professionele zorg onder de loep nemen, is het beeld voor de regio eerder positief. Er wordt bovengemiddeld beroep gedaan op gezinszorg en het aanbod is voor zowat alle zorgvormen hoger dan gemiddeld, zie onderstaande tabel.

⁶ Opmerking bij de kaart: deze kaart met ontmoetingsinfrastructuur dateert van 2018 en is afhankelijk van hetgeen de gemeenten hebben doorgegeven als ontmoetingsinfrastructuur.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Tabel 11: Professioneel zorgaanbod voor ouderen

	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Gepresteerde uren gezinszorg bij 65+ (op totaal 65+)	12	10	9,3
Gepresteerde uren dienstencheques bij inwoners 65+ (op totaal 65+)	15,7	16,1	15,6
Aanbodratio lokale dienstencentra per 10.000 inwoners 65+	2,6	2,2	1,9
Centra voor kortverblijf, type 1 (ter ondersteuning van de mantelzorger, verbonden aan WZC)	2,7	2,0	1,8
Erkende assistentiewoningen, per 100 inwoners van 65+	2,1	2,2	2,3
Centra voor dagverzorging en voor dagopvang per 10.000 inwoners 65+	3,9	2,8	2,3
Aanbodratio WZC per 100 inwoners 65+	6,7	6,0	6,0

Bron: Agentschap Zorg & Gezondheid, via provincies.incijfers.be

Digitalisering

Op basis van de [Digimeter 2022](#) van Imec kunnen we ook enkele algemene uitspraken doen over digitalisering in de regio.

Bijna elke Vlaming heeft 'een' vorm van internetverbinding thuis met de mogelijkheid om te connecteren met het wereldwijde web. Dit zien we ook voor de LEADER-regio, waar gemiddeld genomen 96 % internet in huis had in 2020. Er zijn beperkte verschillen tussen de gemeenten, met onder andere Meulebeke en Moorslede die het slechtst scoren: in 7 % en 6 % van de woningen is hier geen internet aanwezig.

37

Tabel 12: Aanwezigheid internet in woning 2020

Gebied	Internet aanwezig
Ardooie	96%
Dentergem	96%
Hooglede	97%
Ingelmunster	97%
Izegem	97%
Ledegem	95%
Lichtervelde	96%
Meulebeke	93%
Moorslede	94%
Oostrozebeke	96%
Pittem	98%
Ruiselede	97%
Staden	97%
Tielt	95%
Wielsbeke	97%
Wingene	95%
LEADER-gebied	96%
Vlaams Gewest	94%

Bron: Gemeentemonitor

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Dit betekent evenwel niet dat iedereen mee is op vlak van digitalisering en technologie. Het verschil tussen diegenen die wel klaar zijn en diegenen voor wie het allemaal wat te snel gaat, wordt aangeduid als de zogenaamde 'digitale kloof'. Die verwijst naar toegang, vaardigheden en attitudes in verband met technologie.

Een van de dingen die de Digimeter opmerkt is dat de oudste leeftijdsgroepen slechter scoren op vlak van digitale vaardigheden en attitude naar technologie. Vooral ouderen, net als mensen met een lager inkomensniveau, vallen terug op offlinedienstverlening. Dit is gezien de verouderende bevolkingsgroep in de regio een belangrijk gegeven.

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ De regio telt een beperkt aantal dorpspunten (3) en minder ontmoetingsinfrastructuur in het oostelijk deel van de regio dan in het Westen.
- ▶ Gezien de belangrijkste voorzieningen zich in de hoofdkernen en centra bevinden, zijn verbindingen vanuit de kleine kernen naar deze plekken belangrijk (zie Mobiliteit).
- ▶ Actief verenigingsleven met veel mogelijkheden voor vrijwilligers en participatie
- ▶ Goede verbondenheid tussen kernen
- ▶ Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven. Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
- ▶ Activeren van vrijwilligers : afhaken ouderen en moeilijker instroom van jongeren en "inwijkelingen": dorpsgevoel en streekidentiteit komen mee onder druk te staan
- ▶ Er zijn indicaties van een financieel kwetsbare groep van ouderen.
- ▶ Bovendien is de verouderende bevolking in de regio een groep die ook extra ondersteuning op vlak van digitale vaardigheden nodig zal hebben.

Mobiliteit

De wagen is voor de meeste inwoners het belangrijkste vervoersmiddel. We vinden overigens cijfers die illustreren dat het autogebruik de laatste jaren toeneemt, eerder dan afneemt:

- ▶ De auto is in 71,7 % (2020) van de gevallen het dominante vervoersmiddel voor woon-werkverplaatsingen. Dat is meer nog dan in 2017, toen bedroeg dat cijfer 67,1 %.
- ▶ In de periode 2015-2021 is het aantal abonnementen van De Lijn gedaald van 10.500 naar 6.800.

95,6 % van de ingeschreven wagens in het LEADER-gebied zijn benzine- en dieselwagens. In 2011 waren de dieselovertuigen goed voor 65,0 % van het totaal aantal ingeschreven personenwagens (ver boven het aandeel benzinewagens), in 2021 bedraagt dat percentage 50,3 %. Er is de laatste jaren een algemene verschuiving van diesel- naar benzinevoertuigen. Het aantal benzinewagens bedraagt nu 44.877 of 45,3 %.

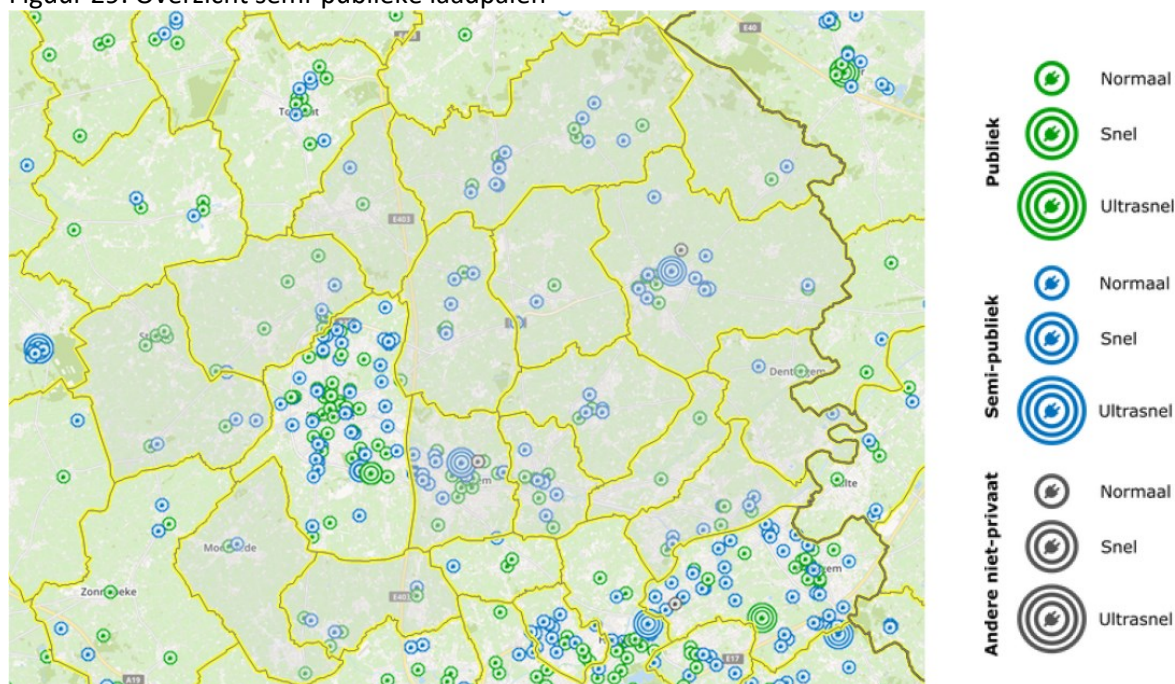
Tabel 13: Ingeschreven wagens naar brandstof

	Benzine	Diesel	LPG	Elektriciteit	Hybride	Andere
2011	31130	58794	378	0	0	115
2013	31014	60443	281	4	144	61
2014	31698	61019	242	7	185	82
2015	32627	61218	206	23	258	89
2016	34484	60599	192	55	417	113
2017	36553	59329	171	78	726	151
2018	39343	57270	172	105	1041	279
2019	41494	55012	160	183	1382	361
2020	43375	52480	146	298	1961	411
2021	44877	49876	133	536	3247	397

Bron: Statbel, via provincies.incijfers.be

In functie van de elektrificatie van het wagenpark, is het belangrijk om over voldoende laadinfrastructuur te beschikken. Het aantal (semi)-publieke laadpunten voor elektrische wagens in de regio is de voorbije twee jaar gestegen van 83 in 2020 naar 121 in 2022. Als we de Vlaamse doelstellingen van 35.000 laadpalen zouden toepassen op de regio, moeten we de komende jaren verder evolueren naar ongeveer 1.000 laadpalen in de regio.

Figuur 29: Overzicht semi-publieke laadpalen

Bron: Eco-Movement via Departement Mobiliteit en Openbare Werken, via provincies.incijfers.be

Bereikbaarheid

Het openbaar vervoersnetwerk in de regio heeft de fijnste mazen in vergelijking met andere delen van West-Vlaanderen. Bussen en treinen volgen de lineaire structuur van het wegenpatroon dat de kernen verbindt. We herkennen vanuit Roeselare een sterpatroon naar buiten, wat betekent dat Roeselare verbonden is met de grote stedelijke kernen van nabije regio's zoals Brugge, Kortrijk en Ieper. Dat sterpatroon is in minder mate ook herkenbaar rond Tielt. Ook de kanaal (Roeselare, Izegem, Ingelmunster, Oostrozebeke, Wielsbeke) tekent zich af als een as van openbaar vervoer. Het

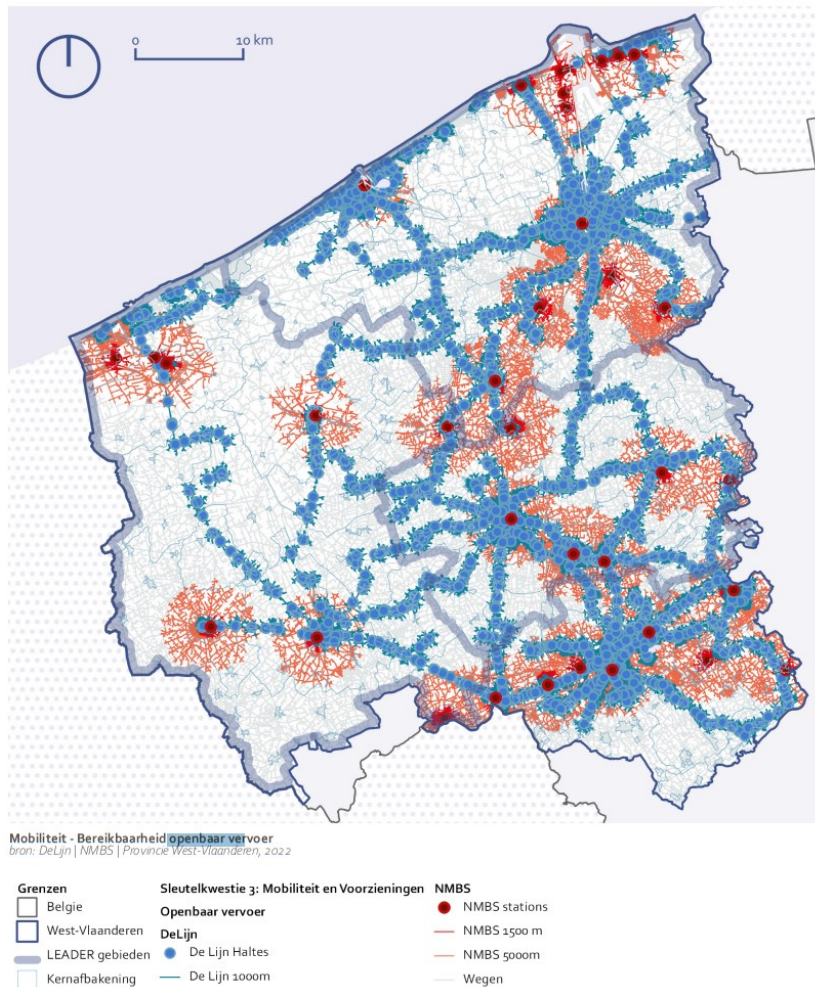

Medegefinancierd door
de Europese Unie

sterpatroon geeft aan dat er grotere centra goed ontsluiten zijn, maar het toont ook aan dat heel wat stukken minder goed ontsloten zijn via het openbaar vervoer, in het bijzonder het Noordoosten en Zuidwesten van het LEADER-gebied.

Figuur 30: Bereikbaarheid met openbaar vervoer

40

De aanwezigheid van openbaar vervoer is één ding, de frequentie een ander. Zo horen we onder andere van stakeholders dat de frequentie van het busvervoer de laatste jaren werd afgebouwd waardoor de bussen vooral en alleen op piekmomenten rijden in functie van schoolvervoer.

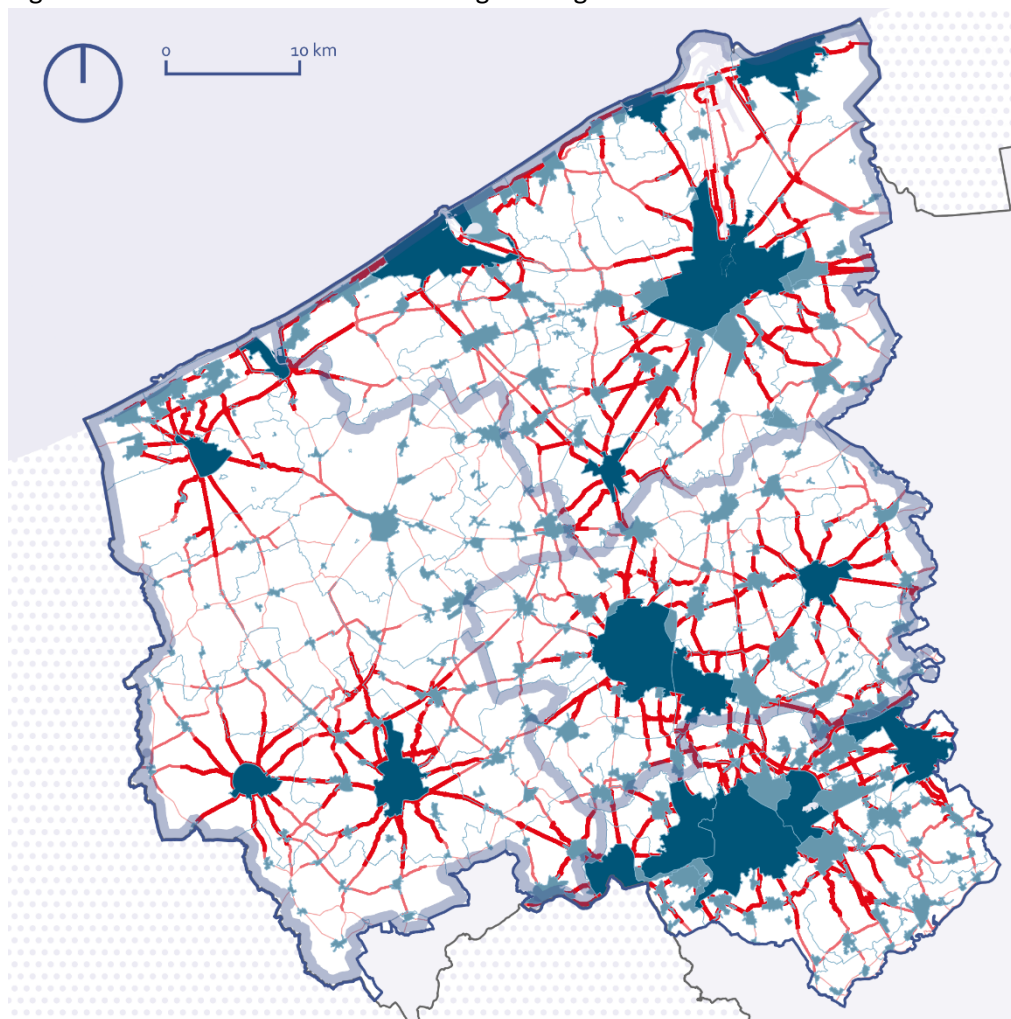
Op Figuur 31 zien we dat de meeste woonkernen met de fiets relatief goed verbonden zijn met de goed uitgeruste kernen. De goed uitgeruste kernen zijn ook onderling verbonden met fietssnelwegen. Enkel in het Noorden van de regio zijn niet alle kernen binnen fietsafstand van een goed uitgeruste kern. De aanwezigheid van fietsverbindingen betekent niet dat kernen en voorzieningen voor iedereen binnen het bereik liggen. Een deel van de bevolking is immers niet fietsmobiel.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 31: Fietsbereikbaarheid naar de goed uitgeruste kernen

41

Grenzen	Fietsen
België	Voorzieningsniveau Kernen
West-Vlaanderen	Minder goed uitgeruste kern
LEADER gebieden	Goed uitgeruste kern
Kernafbakening	Fietsafstand goed
	15 min fietsen
	30 min fietsen
	Fietsroutenetwerk

Trage wegen

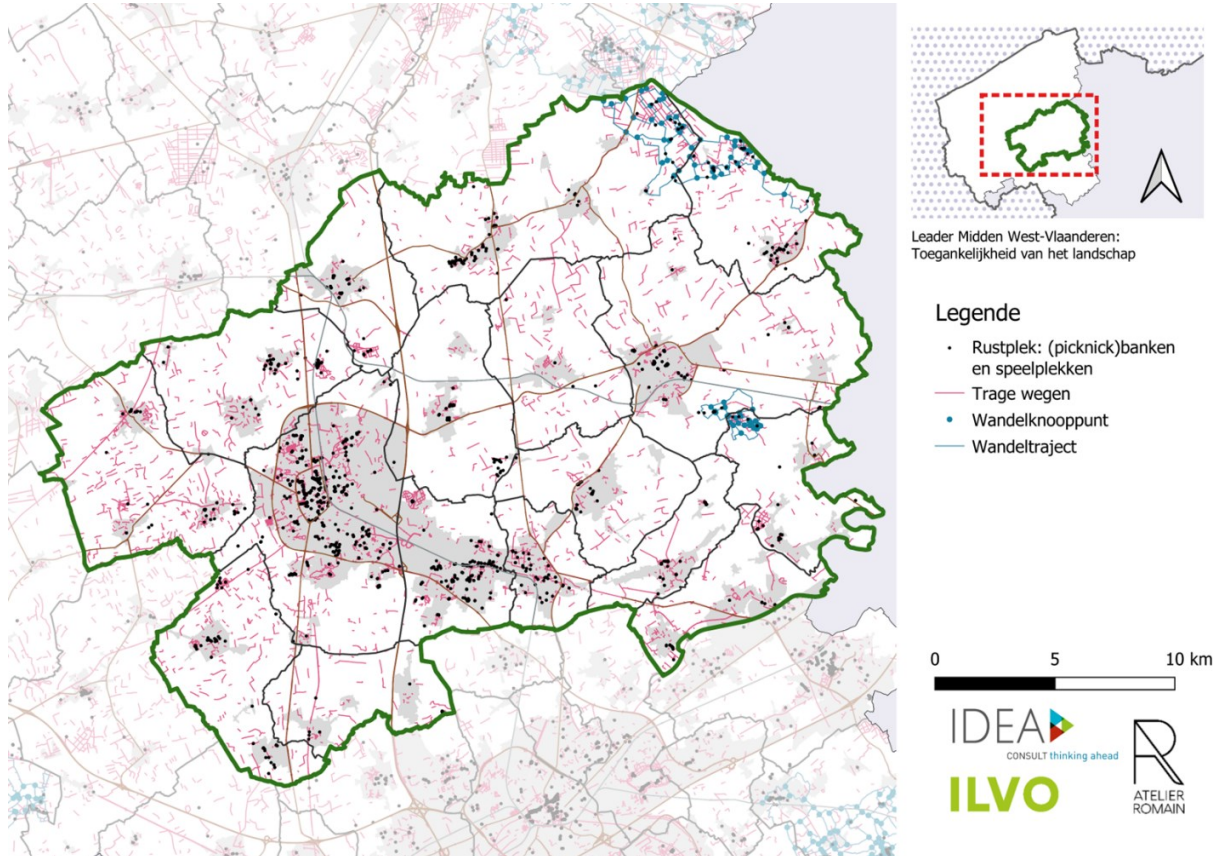
Op de kaart van de trage wegen (zie Figuur 32), zien we een concentratie van wandelwegen in Bulskampveld en rond Poelberg (Tielt) en de Meikesbossen (Dentergem).

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 32: Trage wegen

42

We zien verder dat het trage wegennetwerk vooral in het Westen van de streek dens is uitgebouwd. Tussen Roeselare en Tielt zitten er echter heel wat 'gaten'. Voor het opmaken van deze kaart beschikten we niet over voldoende gevalideerde informatie. De kaart geeft een impressie, maar op detailniveau moet ze aangevuld worden op basis van terreinkennis.

Doorgaand verkeer

In de regio bevinden zich tal van bedrijven en bedrijvzones. De vele landbouwbedrijven en aanverwante verwerkingsbedrijven dragen ertoe bij dat België de grootste producent en exporteur is van diepvriesgroenten van Europa. Naast werkgelegenheid, zorgt deze bedrijvigheid echter ook voor veel vracht- en landbouwverkeer.

Het doorgaande vrachtverkeer passeert vaak door de verschillende kernen en langs scholen, wat de leefbaarheid en verkeersveiligheid in de regio negatief kan beïnvloeden. Sluipverkeer zorgt verder voor veel passage of wegen die hier niet per se voor uitgerust zijn.

De aanwezigheid van de REO-veiling, als centrale hub voor de versmarkt, genereert echter ook heel wat landbouwverkeer op de centrale assen van en naar Roeselare.

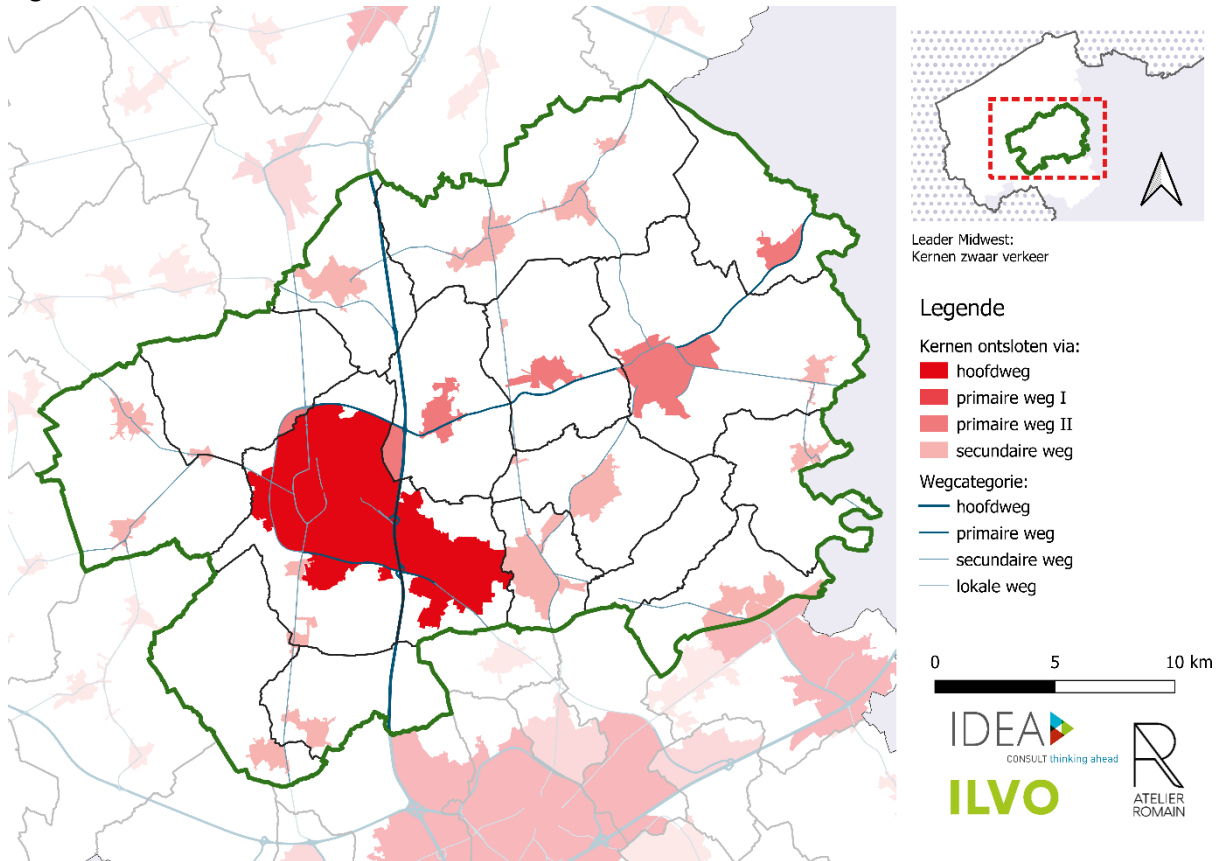
Figuur 33 geeft een beeld van de kernen die door hoofdwegen worden doorkruist.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Figuur 33: Kernen met zwaar verkeer

43

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ Inwoners in de regio maken overwegend gebruik van de auto. De frequentie van het openbaar vervoer, ondanks de relatief goede ontsluiting van het openbaar vervoer in (een deel van) deze regio, speelt hierbij een rol. Een omslag naar meer collectief vervoer of andere modi dient nog verder aangemoedigd te worden. LEADER kan hierin ondersteunen via trage wegen, auto- of fietsdelen, etc.
- ▶ Gezien de belangrijkste voorzieningen zich in de hoofdkernen en centra bevinden, zijn verbindingen vanuit de kleine kernen naar deze plekken belangrijk (zie Welzijn en gezondheid). Op vlak van fietsinfrastructuur, lijken deze verbindingen al in belangrijke mate gerealiseerd, wat nog niet betekent dat de ontsluiting voor iedereen is geregeld natuurlijk.
- ▶ Verschillende kernen situeren zich op belangrijke verkeersassen met doorgaand verkeer.
- ▶ Sterke verstedelijkingsdruk en toenemende verkeerscongestie. Dorpen komen onder druk van stedelijke uitbreiding
- ▶ Onvoldoende performant openbaar vervoer
- ▶ Plattelandswegen worden gebruikt als sluiptwegen, waardoor verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker onder druk komt te staan

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Economie

Industrie

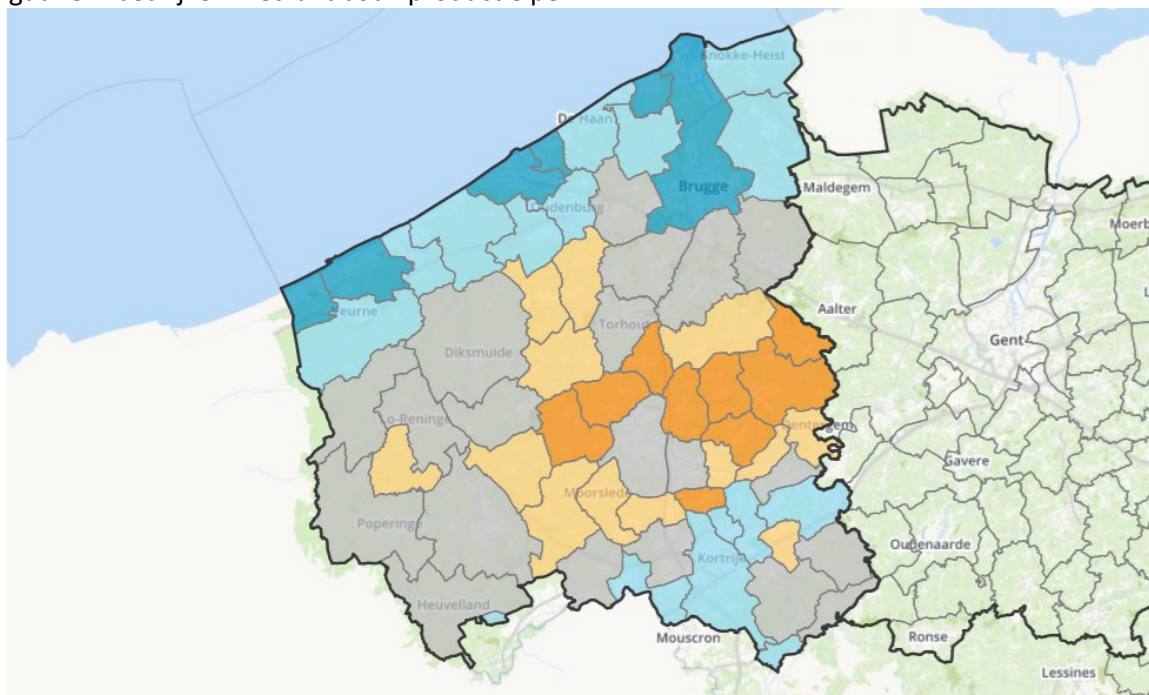
De regio wordt gekenmerkt door een nog sterke industriële basis, met herkenbare speerpunten: materialen (textiel, kunststof), maakindustrie en agro-voeding (o.a. diepvriesgroenten). De industrialiseringsgraad (aandeel loontrekkenden en zelfstandigen in industrie/totaal aantal inwoners) in de regio bedraagt 11,3 personen versus 7,2 per 100 in West-Vlaanderen als geheel.

Landbouw en ABC-complex

Midden West-Vlaanderen is een land- en tuinbouwregio. Op onderstaande kaart zien we dat het aantal bedrijven per km² in elke gemeente van Midden-West-Vlaanderen (behalve Izegem) hoger tot veel hoger ligt dan het West-Vlaams gemiddelde. Dit is het gevolg van de kleine en versnipperde perceelstructuur en het feit dat de groententeelt sterk ontwikkeld is in het gebied (18 % van de landbouwoppervlakte in MW-Vlaanderen, 10,8 % in West-Vlaanderen). Groentepercelen zijn overwegend kleiner dan de akkerbouwpercelen.

In 2021 tellen we in de regio Midden-West-Vlaanderen 2.120 land- en tuinbouwbedrijven. Een aantal van die bedrijven (405) hebben een standaardopbrengst die onder de € 25.000 blijft en die we niet tot de beroepslandbouw rekenen. Als we enkel de beroepsmatige landbouw tellen, komen we uit op 1.705 bedrijven.

Figuur 34: bedrijven met landbouwproductie per km²

■ veel lager ■ lager ■ gemiddeld ■ hoger ■ veel hoger

Bron: Statbel, via provincies.incijfers.be

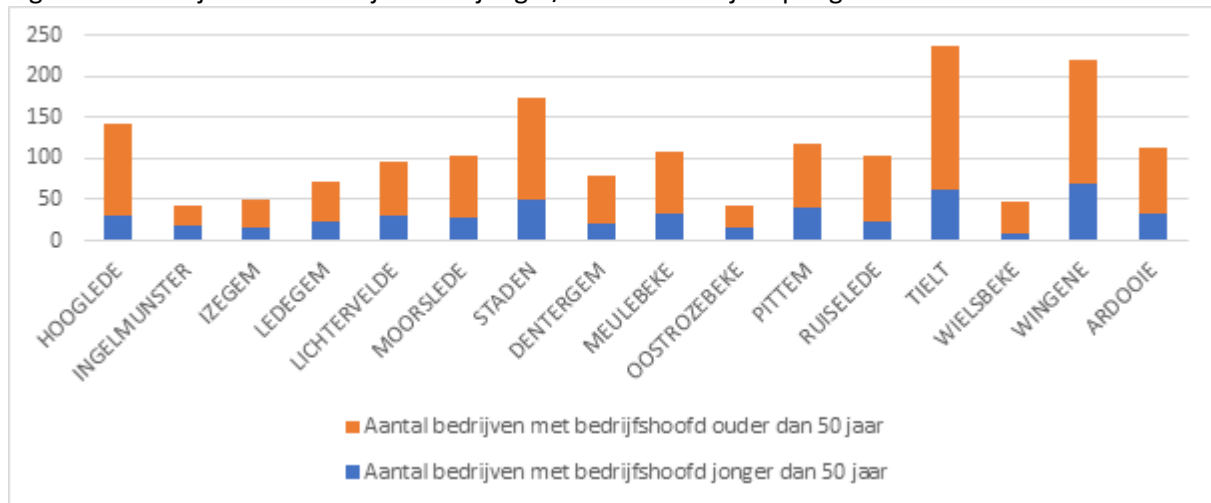
Het gebied kent minder beperkingen vanuit landschap en natuur dan andere delen van West-Vlaanderen. De impact van PAS is ook minder groot omdat er weinig natuurgebieden zijn. De MAP-reglementering heeft grotere impact omwille van de afstandsregels naar waterlopen en grachten die moeten worden gerespecteerd en de verkorting van het groeiseizoen die wordt opgelegd. Doordat

de percelen in MW-Vlaanderen gemiddeld kleiner zijn dan in de rest van de provincie is de impact van de afstandsregels relatief gezien groter dan in regio's met grote percelen.

Het aantal landbouwbedrijven daalde de voorbije jaren aanzienlijk. Van 3.395 bedrijven in 2001 naar 2.452 in 2011 en 2.120 in 2021 (-33,5 %). Een sterke daling over 20 jaar (-33,5 %), sterker dan het West-Vlaams cijfer (-31,6 %) iets minder sterk dan het Vlaamse cijfer (-36,5 %). De bedrijven zijn in diezelfde periode wel groter geworden in oppervlakte.

Cijfers met betrekking tot de gemiddelde leeftijd van landbouwers en hun opvolging van hun landbouwbedrijf tonen dat het merendeel van de landbouwers in de regio ouder is dan 50. Van die 50+ers hebben de meesten geen opvolger voor het landbouwbedrijf of is opvolging onzeker.

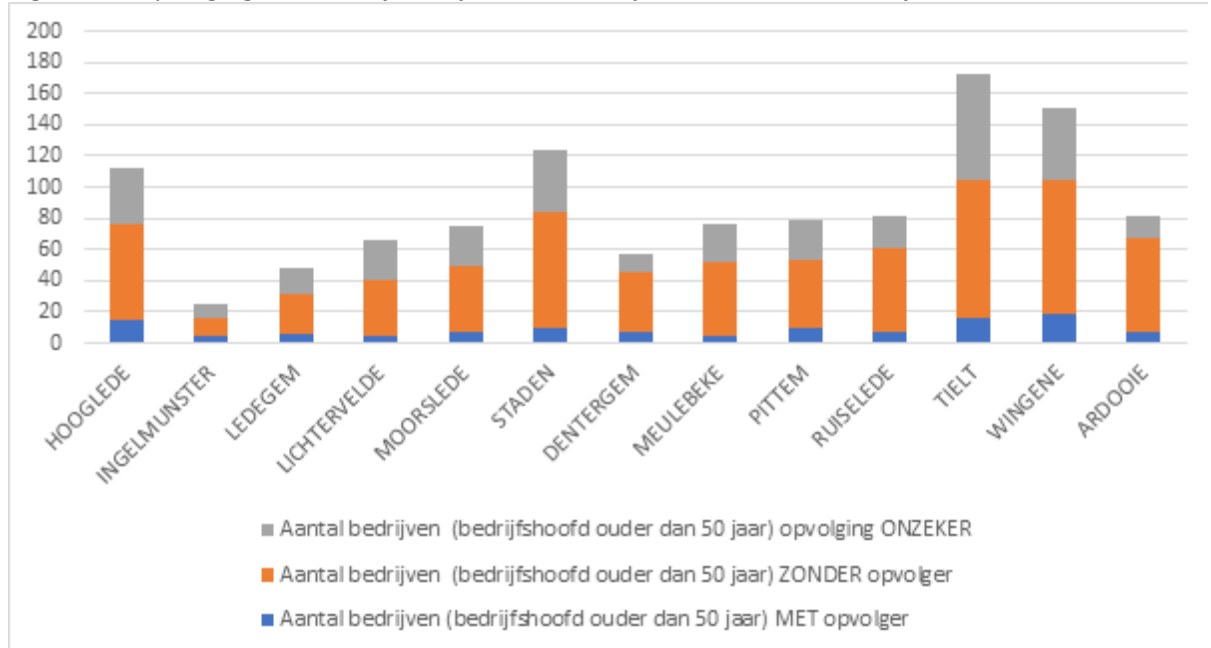
Figuur 35: Bedrijven met bedrijfshoofd jonger/ouder dan 50 jaar per gemeente

45

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Figuur 36: Opvolgingssituatie bij bedrijven met bedrijfshoofd ouder dan 50 jaar 6

Bron: Departement Landbouw en Visserij

Medegefinancierd door
de Europese Unie

De oppervlakte bestemd voor landbouw bedraagt nog steeds 79,4 % van de totale oppervlakte (2021). Wat niet wil zeggen dat die oppervlakte allemaal in gebruik is van landbouw. Het aantal geregistreerde oppervlakte in gebruik bedraagt 66,3 %. De agrarisch bestemde gronden die niet in landbouwgebruik zijn, zijn tuinen, bos, weiland voor hobbydieren, wegen of bebouwing.

Naar teelten zien we dat grasland het grootste aandeel heeft, gevolgd door maïs, groenten en aardappelen. Vooral de groenten liggen in aandeel aanzienlijk hoger dan de provincie en Vlaanderen en bevestigen de regio als groentenproducent. Midden-West-Vlaanderen is de regio met de grootste concentratie van glastuinbouw/overdekte tuinbouw in Vlaanderen.

Tabel 14: Oppervlakte per teeltgroep (2021)

	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Grasland geregistreerd binnen landbouw: regulier	31,1%	32,1%	33,8%
Grasland: alternatieve graslanden	0,2%	,5%	1,3%
Akkerbouw: granen zonder korrelmaïs	4,1%	13,3%	12,7%
Akkerbouw: maïs (silo- en korrelmaïs)	26%	22,3%	25,3%
Akkerbouw: andere voedergewassen dan silomaïs en grasland	1,5%	2,4%	4%
Akkerbouw: nijverheidsgewassen	1,5%	4,4%	3,8%
Akkerbouw: aardappelen	12,8%	11,2%	7,5%
Tuinbouw: groenten en kruiden	18%	10,8%	5,2%
Tuinbouw: fruit	0,8%	,4%	2,6%
Tuinbouw: sierteelt en boomkwekerij	1,4%	,6%	1%
Overige (gebouwen, bos, onbekend, andere)	2,6%	1,9%	3%

Bron: Departement landbouw en visserij, via provincie.incijfers.be

In de veestapel valt het hoge aandeel varkens op, in vergelijking met het Vlaamse cijfer. Een groot deel van de varkensbedrijven valt onder de GPBV-geklasseerde bedrijven, die bijkomende maatregelen moeten nemen om de negatieve milieueffecten van hun bedrijvigheid te temperen.

Tabel 15: Veestapel 2021

	Midden-West-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	% Midden-West-Vlaanderen vs. Vlaanderen
Runderen	74.457	387.871	1.270.067	5,67%
Varkens	1.163.332	3.328.183	5.855.503	19,87%
Kippen	4.556.190	14.282.604	39.564.107	11,52%

Bron: VLM gemeentestatistieken, via provincie.incijfers.be

Als het aantal land- en tuinbouwbedrijven daalt, is de tweede vraag of we dit ook vertaald zien in minder omzet. De omzetcijfers voor de land- en tuinbouwsector per type zijn niet beschikbaar op gemeentelijk niveau, wel op niveau van het arrondissement. De arrondissementen Roeselare en Tielt stemmen hierbij overeen met de regio Midden-West-Vlaanderen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Als we voor de regio de evolutie van de totale omzet van de professionele landbouwbedrijven beschouwen over de periode 2010-2020 zien we een lichte stijging van de omzet over het decennium 2010-2020. Dit stemt overeen met wat we zien voor de provincie (8 %) en het Vlaams Gewest (7 %).

Ook de verdere opsplitsing naar type is interessant. Uit de opsplitsing naar type leren we welke teelten de grootste omzet laten optekenen. Voor de regio zijn dit Hokdieren (varkens, pluimvee) en tuinbouw. De regio heeft ook veel gemengde landbouwbedrijven. We leren ook welke types terugliepen en welke teelten erop vooruitgingen de laatste jaren. We zien een terugloop in de rundvee- en gemengde rundveesector. Een sterke groei doet zich voor in de sectoren van de akkerbouw, tuinbouw en het melkvee.

Tabel 16: Omzet beroepsmatige landbouwbedrijven in € 1.000 naar type, arrondissementen Roeselare en Tielt

	Akker- bouw	Tuin- bouw	Melkvee	Rundvee	Rundvee gemeng d	Hokdieren	Gemengd e bedrijven	TOTAAL
2010	13.070	138.900	24.260	17.040	19.100	315.740	138.300	666.410
2011	20.670	112.350	24.210	18.740	19.410	333.300	125.800	654.480
2012	15.300	116.900	22.010	23.810	15.020	329.140	129.210	651.390
2013	17.950	117.380	25.300	17.560	14.160	327.560	130.640	650.550
2014	18.410	118.990	24.580	15.510	19.490	329.860	129.590	656.430
2015	13.270	120.110	28.180	17.490	18.320	328.390	123.540	649.300
2016	16.010	116.520	28.140	15.830	19.620	316.630	131.030	643.780
2017	14.770	118.750	27.900	16.640	16.390	315.520	134.500	644.470
2018	14.290	123.440	31.410	16.400	14.810	316.820	124.350	641.520
2019	16.300	120.690	34.480	15.730	13.270	317.070	119.100	636.640
2020	17.860	171.370	29.340	13.290	11.650	338.620	131.080	713.210
Evolutie 2010- 2020	37%	23%	21%	-22%	-39%	7%	-5%	7%

Bron: Statbel en Departement Landbouw en Visserij, via provincies.incijfers.be

Nieuwe bedrijfsmodellen en verbreding

Op vlak van nieuwe landbouwbedrijfsmodellen noteren we volgende cijfers:

- ▶ Biologische landbouw neemt toe, van 11 bedrijven in 2015 naar 31 bedrijven in 2022; zij vertegenwoordigen in 2021 1,6 % van de landbouwbedrijven in de regio.
- ▶ Het aantal zorgboerderijen bedraagt 39.
- ▶ Het aantal hoeveproducenten bedraagt 65 in 2023. In 2015 was dit nog 47 hoeveproducenten. De hoeveproducenten vertegenwoordigen in 2021 2,7 % van de landbouwproducenten in de regio.

Belangrijke nuance hierbij is het aantal bedrijven 1 parameter is, maar dat ook gekeken moet worden naar de inname van oppervlakte. Dit zegt eveneens veel over het belang van een sector en de grootte van een sector.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

ABC-complex

De totale tewerkstelling in het ABC-complex bedraagt 13.688 personen⁷ in 2021 (tegenover 52.467 in West-Vlaanderen als geheel). We kunnen dat uitsplitsen als volgt:

- ▶ 4.253 zelfstandigen in land- en tuinbouw;
- ▶ 1.174 loontrekkenden in land- en tuinbouw;
- ▶ 8.261 loontrekkenden in ABC industrie en diensten.

Onder het ABC-complex verstaan we de landbouw + de toeleverende en de verwerkende bedrijven.

De meeste groentenverwerkende, REO-veiling en vleesverwerkende industriële bedrijven bevinden zich in Midden-West-Vlaanderen.

Wat de toekomst van het ABC-complex betreft, is het ook belangrijk om vast te stellen dat een aantal kennis- en innovatiecentra zich in de nabije omgeving bevinden. We denken daarbij aan:

- ▶ De universiteit van Gent op korte afstand met een gereputeerde landbouwfaculteit;
- ▶ Onderzoek binnen de opleiding voeding en dieetkunde van VIVES;
- ▶ Het praktijkgericht onderzoekscentrum Inagro (Rumbeke-Beitem);
- ▶ 'Agrotopia' (ook Inagro) rond de glastuinbouw met o.a. een dakserre bovenop de REO-veiling van Roeselare;
- ▶ het nieuwe Food Innovation Park in Roeselare, een splinternieuw onderzoeksgebouw rond voeding en gezondheid met o.a. een food research & development hall, een smaaklabo, labo's gericht op voedingsanalyse en ruimtes gericht op o.a. het meten van de lichaamssamenstelling.

48

Detailhandel

In 2021 werkten 5.106 personen in de detailhandel (44 % zelfstandigen, 56 % loontrekkenden) en 1.645 personen in de horeca (61 % zelfstandigen en 39 % loontrekkenden).

We tellen in de regio 3.374 handelspanden. Deze groep omvat:

- ▶ 1.137 winkels (33,7 %); Midden-West-Vlaanderen telt 6,1 winkels per 1.000 inwoners, tegenover 8,49 voor West-Vlaanderen en 6,40 voor Vlaanderen;
- ▶ 598 horecazaken (17,7 %);
- ▶ 1.299 consumentgerichte diensten (38,5 %);
- ▶ 319 leegstaande panden (9,5 %);
- ▶ 21 panden in verbouwing (0,6 %).

Het aantal handelspanden is de voorbije jaren teruggelopen, zoals af te lezen is in onderstaande tabel. Ook de totale winkelvloeroppervlakte (WVO) binnen deze panden liep terug.

De leegstand ligt in 2022 aanzienlijk hoger dan 10 jaar geleden. Dan hebben we het zowel over tijdelijke leegstand bij bv. verbouwing of verkoop als over langdurige leegstand. In 2022 staan 340 handelspanden leeg tegenover 214 in 2012, hetgeen overeenkomt met 10,08 % van het totaal aantal handelspanden.

⁷ Het aantal bedraagt 17.026 als we ook Roeselare zouden meetellen.

Tabel 17: Evolutie handelspanden en winkelvloeroppervlakte

	2012	2017	2022
Aantal handelspanden, incl. horeca	3.947	3.657	3.374
Aantal gevulde handelspanden	3.733	3.409	3.034
Aantal leegstaande handelspanden	214	248	340
Leegstand	5,42%	6,78%	10,08%
WVO [m²]	353.352	343.698	324.069
WVO: winkels [m²]	320.814	303.324	281.751
WVO: leegstaande handelspanden [m²]	32.538	40.374	42.318
Aantal horecazaken	691	626	598

Bron: Locatus, via provincie.incijfers.be

Belangrijk is ook de ligging van de handelspanden te bekijken. Uit onderstaande tabel valt af te leiden dat een belangrijk deel 'verspreide bewinkeling' betreft, wat betekent dat deze winkels geen deel uitmaken van een ruimtelijk geheel. Besturen die de vitaliteit van de kernen willen versterken kunnen hierop inspelen en via incentives de verspreide bewinkeling maximaal naar de kern aantrekken.

Tabel 18: Evolutie winkels naar type winkelgebied

	2012	2017	2022
Centraal gebied (in de kern)	689	585	490
Ondersteunend gebied (bv. aanloopstraten)	100	100	93
Overig gebied (bv. shoppingcenters)	19	20	19
Verspreide bewinkeling	716	611	535
Totaal	1.524	1.316	1.137

Bron: Locatus, via provincie.incijfers.be

Arbeidsmarkt

In 2019 telde de regio 115.934 inwoners van 15 tot 64 jaar. 78 % (= activiteitsgraad) daarvan kunnen we rekenen tot de beroepsbevolking. Dat is hoog in vergelijking met het West-Vlaams gemiddelde van 75,5 %.

De werkzaamheidsgraad waarbij we kijken naar de groep van 20 tot 64 jaar ligt met 81,2 % nog hoger.

De krapte op de arbeidsmarkt kunnen we duidelijk maken via de doorstromingscoëfficiënt. Die is sinds het laatste decennium in vrije val. Als er 100 personen op de valreep van hun pensioen zijn, staan er slechts 80 personen klaar om hun plaats op de arbeidsmarkt in te nemen. Daarmee zitten we ongeveer op een dieptepunt, omwille van het grote aantal 55 tot 64-jarigen (de generatie babyboomers). Vanaf 2024 zou deze verhouding stilaan terug verbeteren.

In de regio tellen we 78.861 arbeidsplaatsen: 61.468 jobs in loondienst, 17.716 zelfstandigen in hoofdberoep. Dit aantal jobs is onvoldoende om alle werkenden uit de regio aan een job te helpen. Het pendelsaldo bedraagt -9.181, wat betekent dat er meer uitgaande pendel is dan inkomende.

Vanuit de kenmerken van de regio en de ligging, heeft Midden-West-Vlaanderen meer te maken met grens- en seizoensarbeid dan andere regio's. Dan gaat het in hoofdzaak over personeel in het ABC-complex: helpers in de land- en tuinbouw, operatoren en technici in de agrovoedingsindustrie of arbeiders in de slachthuizen.

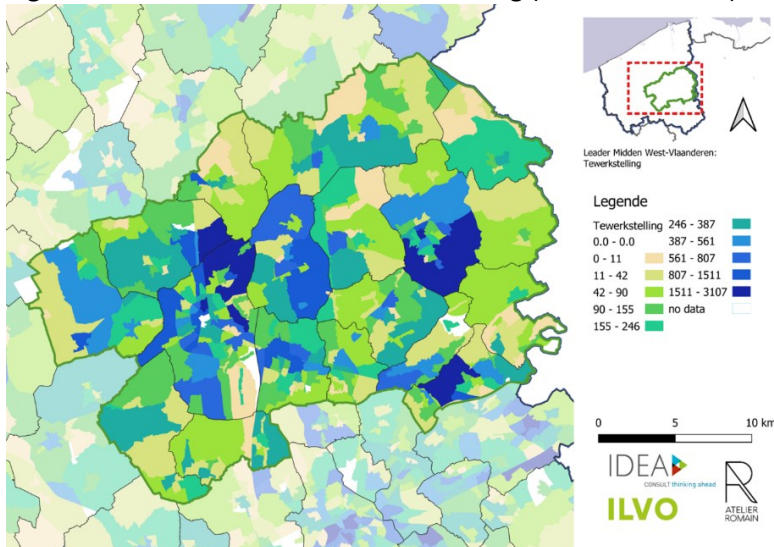

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Op onderstaande kaart zien we dat de tewerkstelling zich concentreert in Roeselare, Tielt en Wielsbeke. Tegelijk zien we in de ruimere perimeter van Roeselare en het kanaal duidelijk meer tewerkstelling dan in het Oostelijk deel van de regio.

Figuur 37: Concentraties van tewerkstelling (loontrekkenden)

Bron: POM West-Vlaanderen, RSZ-tewerkstelling per vestiging, 2021

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ Midden-West-Vlaanderen is een sterke economische regio, met lage werkloosheid en grote aanwezigheid van KMO's en een professionele agrarische sector
- ▶ De regio wordt gekenmerkt door een ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex)
- ▶ Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstituut voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ...
- ▶ Het gebied kent minder beperkingen vanuit landschap en natuur dan andere delen van West-Vlaanderen.
- ▶ Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis
- ▶ Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector
- ▶ De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen (veiling, groente- en aardappelverwerkende bedrijven, veevoederbedrijven, slachthuizen...) is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilotprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied
- ▶ Nieuw Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) biedt heel wat mogelijkheden tot verdergaande samenwerking tussen landbouwers op diverse vlakken; alsook kansen voor verdere inspanningen op het vlak van het versterken van biodiversiteit en omgevingskwaliteit
- ▶ De opvolging van landbouwbedrijven in de regio zal een uitdaging creëren voor de regio in de komende jaren, waar het merendeel van de bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar is en er vaak geen opvolger is of opvolging onzeker is.

- ▶ Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen.
- ▶ Er is een terugloop van handelspanden en een toename in de afgelopen 10 jaar van de leegstand.
- ▶ Er is krapte op de arbeidsmarkt.
- ▶ De regio kent meer grens- en seizoenarbeiders dan andere regio's.

Toerisme en cultuur

Midden-West-Vlaanderen heeft geen eigen toeristische identiteit. Het ligt op het snijpunt tussen het Brugse Ommeland, de Leiestreek en de Westhoek. Niettemin resten er wel mogelijkheden om binnen deze omschrijvingen een graantje mee te pikken van de toenemende vraag naar cultuur, recreatie en toerisme.

Met het wielermuseum KOERS (weliswaar in Roeselare), het Recreatiebad De Ark (Wingene) en een aantal lokale attracties (Museum Eperon D'Or Izegem, Brouwerij Vanhonsebroeck Izegem) heeft de regio een beperkt eigen aanbod.

Binnen BIE Midwest, bundelen 8 gemeenten uit de regio de krachten rond een bovenlokaal cultuurbeleid. Binnen dezelfde omschrijving bestaat ook de culturele erfgoedvereniging TERF.

AANTAL OVERNACHTINGEN

Het aantal overnachtingen in de regio is beperkt. Het bedraagt slechts 1 % van het totaal aantal overnachtingen in West-Vlaanderen. In onderstaande tabel een overzicht van het aantal overnachtingen per gemeente. Als er een x staat in de tabel, betekent dit dat de gegevens niet beschikbaar zijn.

Tabel 19: Aantal overnachtingen 2015-2021 in Midden-West-Vlaanderen

	2015	2017	2019	2021	2015-21
Hooglede	6 840	6 390	7 364	6 845	0%
Ingelmunster	3 817	4 179	x	3 080	-19%
Izegem	11 333	15 138	21 021	15 389	36%
Ledegem	-	x	x	692	
Lichtervelde	9 795	10 622	12 877	10 225	4%
Moorslede	9 527	10 854	8 629	6 769	-29%
Staden	8 249	7 371	8 542	8 021	-3%
Ardooie	x	x	x	496	
Dentergem	2 389	2 533	3 441	7 223	202%
Meulebeke	x	x	x	x	
Oostrozebeke	x	x	x	2 239	
Pittem	x	x	x	1 699	
Ruiselede	9 583	13 077	11 439	9 757	2%
Tielt	7 475	12 308	18 833	13 679	83%
Wielsbeke	4 136	3 354	2 280	3 214	-22%
Wingene	3 806	3 957	4 083	6 644	75%

LEADER MW-Vlaanderen	76 950	89 783	98 509	95 972	25%
West-Vlaanderen	11 981 763	11 776 860	12 117 431	10 573 285	-12%
Midden W-VI / West-VI	1%	1%	1%	1%	

Bron: Statbel – toerisme, via provincie.incijfers.be

Recreatief fietsroutenetwerk

16 % van het recreatief fietsroutenetwerk in de provincie en 14 % van de knooppunten daarop, zijn gesitueerd in Midden-West-Vlaanderen. Dat is proportioneel iets lager dan het aandeel van de regio (17 %) in de totale oppervlakte van de provincie.

Tabel 20: Recreatief fietsroutenetwerk

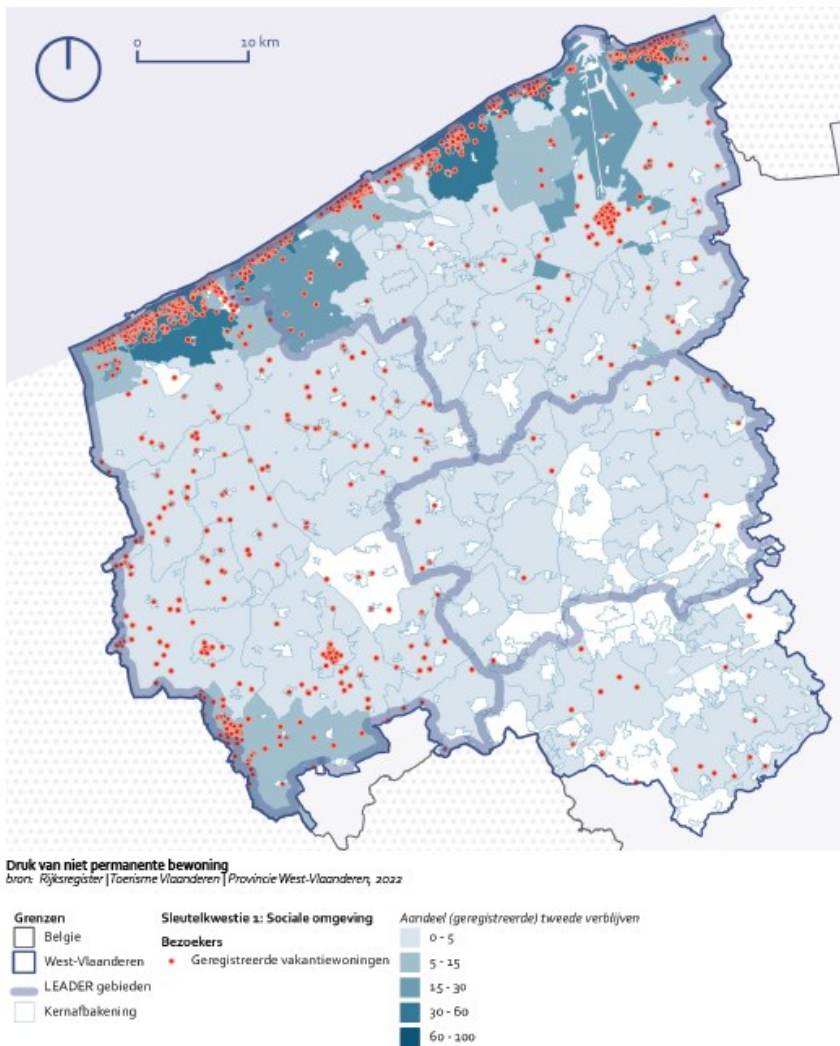
	lengte recreatief fietsnetwerk (km)	Aantal knooppunten recreatief fietsnetwerk	meter recreatief fietsnetwerk (t.o.v. oppervlakte) (aantal per km²)
Hooglede	42,7	13	1,1
Ingelmunster	24,4	8	1,5
Izegem	30	8	1,2
Ledegem	19,1	4	0,8
Lichtervelde	18,7	4	0,7
Moorslede	37,7	11	1,1
Staden	43,7	11	0,9
Ardoois	26	5	0,7
Dentergem	31,3	9	1,2
Meulebeke	23,4	5	0,8
Oostrozebeke	18,4	3	1,1
Pittem	24,4	5	0,7
Ruiselede	31,7	9	1
Tielt	64,3	22	0,9
Wielsbeke	27,2	10	1,2
Wingene	60,2	21	0,9
LEADER MW-Vlaanderen	523,3	148	1
West-Vlaanderen	3 236	1 037	1
Aandeel MW-VL/W-VI	16%	14%	

Bron: provinciale toeristische organisaties, via Toerisme Vlaanderen en provincie.incijfers.be

Tweede verblijvers

Midden-West-Vlaanderen kent weinig vakantiewoningen of tweede verblijven zoals te zien is op figuur 38 hieronder. De figuur toont aan dat er nog heel wat potentie is om het aanbod uit te breiden in functie van een betere beleving van de regio.

Figuur 38: Druk van niet permanente bewoning.

53

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ Midden-WVL ligt op grens van 3 toeristische werkingsgebieden, waardoor de regio geen echte eigen focus kent (op snijpunt tussen Brugs Ommeland, Leiestreek en Westhoek)
- ▶ Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied
- ▶ Groeiende aandacht voor recreatie (wandelnetswerken, fietsnetswerken, mountainbikeroutes)
- ▶ Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen
- ▶ Samenwerkingsmogelijkheden tussen Midden-West-Vlaanderen en Meetjesland via het regio-overschrijdend landschapspark Bulskampveld, met mogelijkheid tot uitbreiding van de werkingsperimeter van het LSP De opvolging van landbouwbedrijven in de regio zal een uitdaging creëren voor de regio in de komende jaren, waar het merendeel van de bedrijfshoofden dat ouder dan 50 jaar is en er vaak geen opvolger is of opvolging onzeker is.
- ▶ Fietsknooppuntennetwerk wordt regelmatig ge-updatet waarbij verschillende nieuwe 'hotspots' (horeca, bezienswaardigheden,...) kunnen worden meegenomen Er is een terugloop van handelspanden en een toename in de afgelopen 10 jaar van de leegstand.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Bestuur

Bestuurskracht

Naast een aantal middelgrote steden (Tielt met 20.514 inwoners en Izegem met 28.862 inwoners) telt de regio overwegend kleinere gemeenten tussen de 9.000 en de 15.000 inwoners. Oostrozebeke en Ruiselede zijn met respectievelijk 7.967 en 5.445 inwoners de kleinste gemeenten (data 2022).

Hoewel bestuurskracht niet één op één correleert met de grootte van een bestuur, zien we dat in Vlaanderen vooral de kleinere besturen het moeilijk hebben om competente medewerkers aan te blijven trekken, ruimte te maken voor investeringen en continuïteit te verzekeren op vlak van dienstverlening. Gemeenten spelen daarop in door versterkt samen te werken of te fuseren.

De gemeenten Wingene en Ruiselede ondertekenden op 19 december 2022 de intentie om te fuseren op 1/1/2025.

Intergemeentelijke samenwerking

De voorbije jaren hebben de MidWest-gemeenten sterk ingezet op de uitbouw van intergemeentelijke samenwerking binnen de [dienstverlenende vereniging MidWest](#). Het [strategisch plan van MidWest 2020-2025](#) bevat linken naar de drie Vlaamse LEADER-thema's. Denk in het bijzonder aan erfgoed (cultuur en erfgoedplatform Bie is actief in 8 gemeenten van de regio), ruimte en milieu.

Daarnaast is er de voorbije decennia ook binnen de dienstverlenende vereniging WVI en de provinciale gebiedswerking een traditie van intergemeentelijke en interbestuurlijke samenwerking gegroeid.

54

Streekidentiteit

In eerdere analyses over de regio en beleidsdocumenten wordt gesproken over een gebrek aan een uitgesproken streekidentiteit:

- ▶ In het socio-economisch regioplan MidWest lezen we: "Ook het wat ontbreken aan een duidelijke/aantrekkelijke regio-identiteit (een 'merk') doet hier geen goed aan. Midwest heeft tal van troeven, maar weet deze in de communicatie en regiomarketing nog onvoldoende te valoriseren en wordt nog te vaak gepercipieerd als eerder grijs en industrieel. De regio valt als 'middengebied' ook onder drie verschillende toeristische regio's waardoor een eigen verhaal schrijven moeilijk is.";
- ▶ De visie Roeselare-Tielt van VOKA (2020) heeft het over 'Geen hip imago' en benoemde de nood aan een wervende brandingstrategie;

Ook bij de evaluatie van LEADER Midden-West-Vlaanderen 2014-2020 wordt 'streekidentiteit' genoemd als een relevant thema voor de volgende LEADER-periode.

Vaststellingen i.f.v. LEADER

- ▶ Er is een groeiende intergemeentelijke en regionale samenwerking in de regio; ook de eerste stappen richting fusie worden genomen.
- ▶ The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken

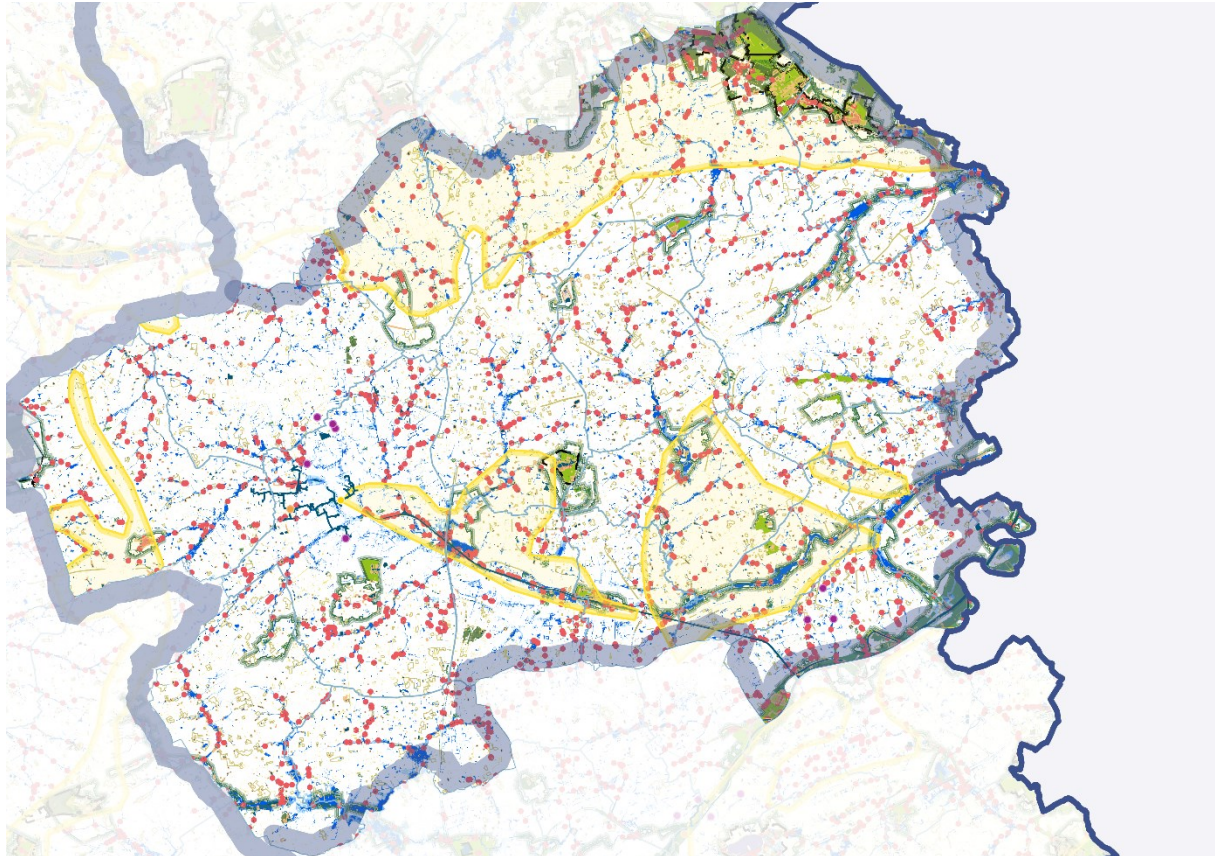
Medegefinancierd door
de Europese Unie

- ▶ Streekidentiteit wordt in tal van recente regionale nota's genoemd als manier om meer fierheid en engagement bij inwoners los te weken, maar ook om investeringen en medewerkers aan te trekken naar de regio.

Bijlage: synthesekaarten

Veerkrachtig platteland

55

Grenzen

- Belgie
- West-Vlaanderen

Energielandschap

Warmte

- WKK
- Afvalverbrandingsinstallaties
- Elektriciteitscentrales
- Geplande warmtenetten
- Bestaande warmtenetten (punt)
- Bestaande warmtenetten (lijn)

Waterlandschap

- Signaalgebieden verzilting
- Signaalgebieden droogte
- Kruisingen van wegen en water
- Ecotopen kwetsbaar voor droogte

Biodivers landschap

- Bescherming dieren
- Faunabescherming
- Habitatrichtlijngebieden
- Vogelrichtlijngebieden

Natuurgebieden

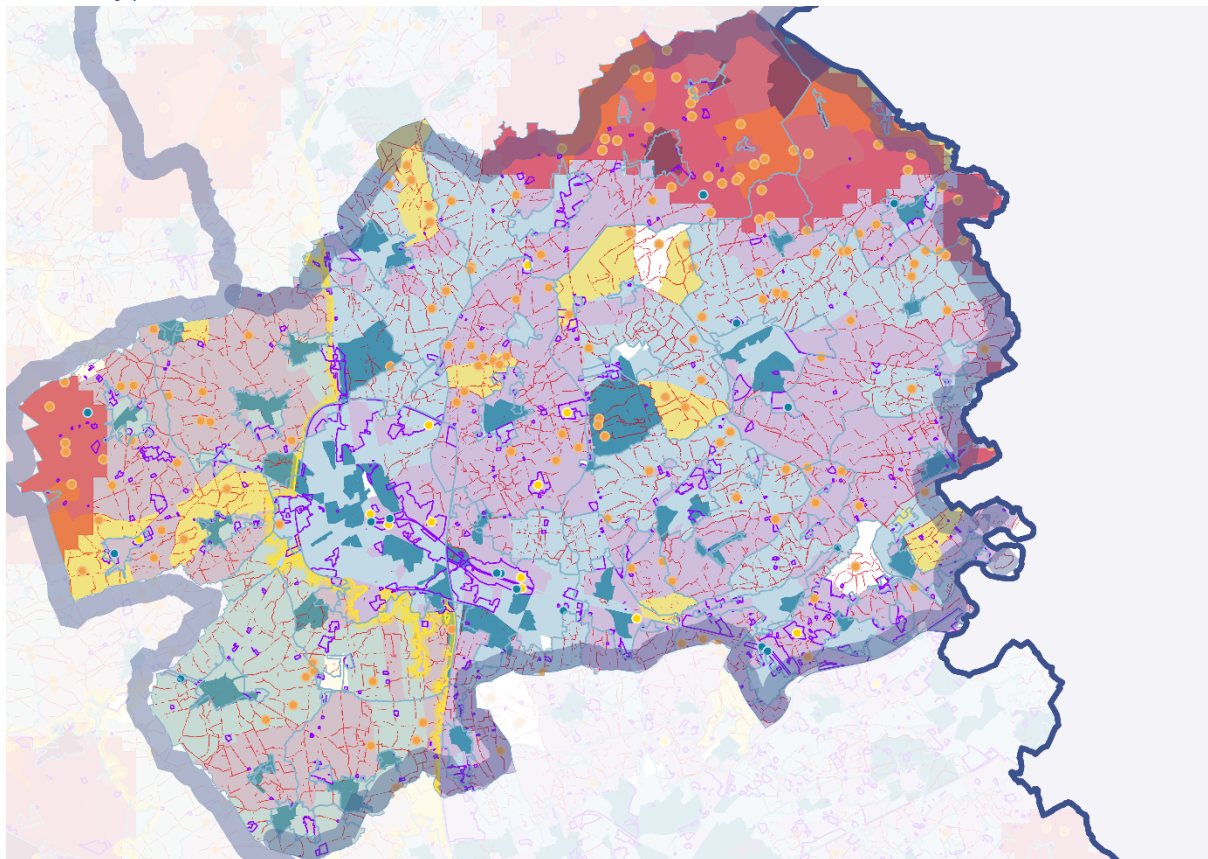
- Gewenste bos en natuurstructuur
- Aanwezigheid kleine landschapselementen
- Landschapselementen rond/binnen landbouwgebruikspcelen
- Bossen
- VEN & IVON
- Ramsar
- Natuurbeheerplannen
- Historische en andere permanente graslanden

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Productief platteland

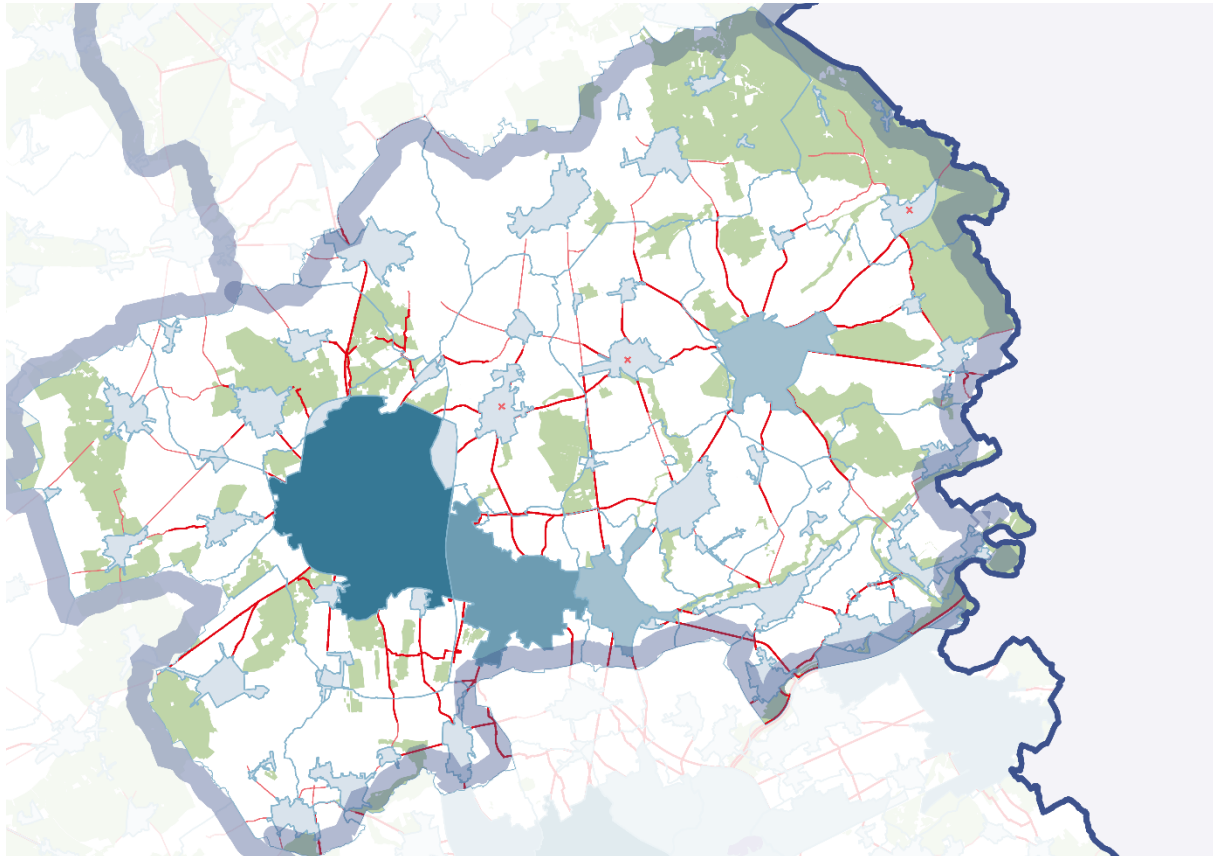
56

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Leefbaar platteland

57

Grenzen

- Belgie
- West-Vlaanderen
- LEADER gebieden
- Kernafbakening

Synthese*Niet - Stedelijke kernen met zware verkeersas*

- hoofdweg
- primaire weg I
- primaire weg II

Voorzieningsniveau kernen

- 1 - 189
- 189 - 559
- 559 - 1513
- 1513 - 2595
- 2595 - 4349

 15 min fietsen 30 min fietsen Bezoekerszone Hoge landschappelijke kwaliteit

Medegefinancierd door
de Europese Unie

1.3 Uitdagingen, knelpunten en ontwikkelingsmogelijkheden (SWOT)

<p><u>STERKTES</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sterke economische regio, met lage werkloosheid en grote aanwezigheid van KMO's en een professionele agrarische sector - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... - Goede bodemstructuur voor een diverse land- en tuinbouw - Performante regio, met een goed functionerend (zelfs voorbeeldstellend) burgemeestersoverleg - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Actief verenigingsleven met veel mogelijkheden voor vrijwilligers en participatie - Goede verbondenheid tussen kernen - Centrale ligging in de provincie, goed ontsloten via snelwegen en waterwegen - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... - Groeiende aandacht voor nabij groen via de (provinciale) groendomeinen - Groeiende aandacht voor recreatie (wandelnetwerken, fietsnetwerken, mountainbikeroutes) 	<p><u>ZWAKTES</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Stijgende vergrijzing en gezinsverdunding Tekort aan arbeidskrachten Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw Hoge energiebehoefte door sterke aanwezigheid van industrie, maar weinig benut potentieel voor hernieuwbare energie Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied Sterke verhardingsgraad, grote versnippering Zeer hoge druk op de open ruimte (landbouw, natuur, wonen, industrie) Verdwijnen van ontmoetingsmogelijkheden in kernen buitengebied Zware verkeersdoortochten door kernen benadeelt de leefbaarheid van de dorpen Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied Midden-WVL ligt op grens van 3 toeristische werkingsgebieden, waardoor de regio geen echte eigen focus kent (op snijpunt tussen Brugs Ommeland, Leiestreek en Midden-West-Vlaanderen) - Zo goed als geen beschermde natuurgebieden Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p><u>KANSEN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken 	<p><u>BEDREIGINGEN</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied in combinatie met zonevreemd wonen, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid - Groot deel van MWVL valt buiten beheergebieden VLM. Hier kunnen dus geen beheerovereenkomsten worden

<ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilotprojecten op het vlak van circulaire economie, het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied - GLB biedt heel wat mogelijkheden tot verdergaande samenwerking tussen landbouwers op diverse vlakken; alsook kansen voor verdere inspanningen op het vlak van het versterken van biodiversiteit en omgevingskwaliteit - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen - Samenwerkingsmogelijkheden tussen Midden-West-Vlaanderen en Meetjesland via het landschapspark Bulskampveld, met mogelijkheid tot uitbreiding van de werkingsperimeter van het LSP - Fietsknooppuntennetwerk wordt regelmatig ge-updatet waarbij verschillende nieuwe 'hotspots' (horeca, bezienswaardigheden,...) kunnen worden meegenomen 	<p>afgesloten en zijn de bedrijfsplanners van VLM hier niet actief. Dit komt ten nadele van de ontwikkeling van de biodiversiteit van het gebied en ten nadele van landbouwers die natuurinclusief werken, maar hiervoor niet beloond worden – en dus ook niet gestimuleerd worden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onduidelijkheid over de regelgeving (MAP 7, stikstof, PAS...) voeden de bedrijfsonzekerheid binnen landbouwsector wat een negatief gevolg heeft op (vernieuwende) investeringen en op het vergunningenbeleid. Voor een intensieve landbouwregio als MWVL is dit nefast voor een bloeiende economie; - Sterke verstedelijkingsdruk en toenemende verkeerscongestie. Dorpen komen onder druk van stedelijke uitbreiding - Activeren van vrijwilligers : afhaken ouderen en moeilijker instroom van jongeren en "inwijkelingen": dorpsgevoel en streekidentiteit komen mee onder druk te staan - Onvoldoende performant openbaar vervoer - Plattelandswegen worden gebruikt als sluiptwegen, waardoor verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker onder druk komt te staan - Almaar krappere wordend budget van de lokale overheden, vooral landelijke gemeenten, en van de provincie in de het licht van de uitdagingen waarvoor die staan; Voor kleinere gemeenten is LEADER dan ook des te belangrijker voor deze gemeenten om te kunnen blijven investeren in het platteland
---	---

1.4 Stakeholdersanalyse

Identificatie van de stakeholders

Op basis van de stakeholderslijsten van het bestaande LEADER-gebied, de input van de streekwerking en diensten Provincie West-Vlaanderen en de betrokken actoren werd een eerste lijst van mogelijke stakeholders opgemaakt, die uitgebreid werd in de loop van het proces.

De lijst werd zeer breed opgevat, alle stakeholders die vermeld staan in het oproepreglement voor de opmaak van de LOS werden opgenomen, uitgebreid met organisaties en/of personen waarvan wij dachten dat ze kunnen een meerwaarde hebben voor de opmaak van de LOS.

Vervolgens werd de analyse gecategoriseerd om duidelijkheid te scheppen in het geheel

Stakeholders	Primair Heeft directe invloed op de aanpak of het resultaat	Secundair Heeft indirect invloed op de aanpak of het resultaat
Interne stakeholders Bij het project betrokken vanuit de eigen organisatie	VLM-beheersdienst VLM-regio West Provincieraadsleden Gedeputeerden Politieke vertegenwoordigers gemeenten/burgemeesteroverleg Regiocoördinator Coördinator Stadlandschap West- Vlaams Hart	Experten uit de provinciale administraties/lijdinsten <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsmedewerker landbouw • Beleidsmedewerkers landschap en milieu • Streekmedewerker socio- economische streekontwikkeling POM • Coördinator Bulskampveld • Coördinator waterlandschappen • Stafmedewerker dorpen • MiNaWa sectie natuur • MiNawa sectie klimaat • Erfgoed
Externe stakeholder Bij het project betrokken externe partij	Experten uit streekorganisaties Westtoer POM korte keten Inagro Inagro korte keten Bosgroep DVV Midwest Ambtenaren lokale besturen: <ul style="list-style-type: none"> • Toerisme • Landbouw • Lokale economie • Milieu • Omgeving Landbouworganisaties: <ul style="list-style-type: none"> • Boerenbond • ABS • Boerennatuur 	WVI Milieuverenigingen Avansa Beweging.net Unizo Polderbesturen VOKA Vakbonden Beweging.net

	<ul style="list-style-type: none"> • AGRA-vrouwen Landbouwverenigingen • Landelijke Gilden • FERM • Groene Zorg Milieuverenigingen: • Natuurpunt • West-Vlaamse milieufederatie Vertegenwoordigers van dorpen Geëngageerde burgers 	
Interface stakeholders Niet bij het project betrokken partij maar heeft wel een legitiem belang en kan knowhow inbrengen	<p>Andere LEADER coördinatoren</p> <p>Departement landbouw en visserij</p> <p>Lokale mandatarissen</p> <p>Vlaamse administraties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ANB • MOW • Omgeving • Erfgoed • VMM • Toerisme Vlaanderen <p>Provinciale diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dienst MiNaWa sectie duurzaamheid en energie • Dienst ruimtelijke planning <p>Provincieraadsleden</p>	<p>Landbouwers(m/v)</p> <p>ILVO</p> <p>Idea-Consult</p> <p>Atelier Romain</p> <p>Natuurpunt vrijwilligers</p> <p>Dorpsbewoners</p> <p>VELT</p> <p>Gemeenteraadsleden en schepenen</p> <p>Parlementairen</p> <p>Burgers</p> <p>Dorpsbewoners</p> <p>Verenigingen</p> <p>Boeren op een kruispunt</p> <p>Innovatiesteunpunt landbouw</p> <p>Dorpsraden/bewonersplatforms</p>

Alle bovenstaande organisaties werden op één of andere manier gecontacteerd met de vraag om te participeren aan de totstandkoming van de LOS.

- De **primaire interne stakeholders** hebben sowieso een inbreng via geëigende kanalen. Ze maken van meet af aan deel uit van de stuurgroep. Uit de stuurgroep worden vertegenwoordigers gevraagd die dan samen de Lokale ActieGroep zullen vormen. De interne stakeholders werden uitgenodigd voor de stuurgroepen en de werkgroepen. Een aantal van hen nl. VLM regio West, beheersdienst, gedeputeerden, regiocoördinator werden sterk betrokken via bilateraal overleg en volgden het proces nauw op.
- De **primaire externe stakeholders** zijn de stakeholders die behoren tot streekorganisaties, de ambtenaren van de lokale besturen van de diensten die een zekere betrokkenheid hebben met de thema's, landbouw en milieuverenigingen. Dit zijn de actoren die wellicht projecten zullen indienen en een grote streekennis hebben over de voorliggende thema's. Aan de lokale besturen werd gevraagd om (indien mogelijk) per thema een ambtenaar aan te duiden. Zij werden uitgenodigd op de werkgroepen. Er werd ook een specifieke toelichting gegeven aan de ambtenaren toerisme, de milieuambtenaren en de omgevingsambtenaren op een streekoverleg. De landbouworganisaties werden uitgenodigd voor de werkgroepen en de stuurgroep.

- De **secundaire interne stakeholders** zijn de experts uit de provinciale administraties of de provinciale agentschappen die een sterke knowhow hebben op vlak van de thema's die voorliggen. Met al deze experts hadden we bilaterale gesprekken.
- De **secundaire externe stakeholders** hebben een indirecte invloed. Zij werden uitgenodigd voor de werkgroepen en de stuurgroep.

De primaire en secundaire stakeholders kregen tussentijdse versies van de LOS en konden, naast hun deelname aan de bijeenkomsten ook telkens schriftelijk reageren op de tussentijdse documenten.

- De **interface interne stakeholders** zijn niet echt betrokken partij, maar ze hebben wel een belang en kunnen knowhow inbrengen. Deze partijen werden uitgenodigd op de werkgroepen en worden op de hoogte gehouden indien ze dit wensen. Zij hebben ook de gelegenheid om te reageren op de voorliggen LOS, hetzij via de provinciaal technische werkgroep, hetzij via een voorafgaande schriftelijke consultatie.
- De **interface externe stakeholders** zijn die instanties of personen waarvan we denken dat ze op langere termijn kunnen belang hebben bij de LEADER-strategie of zijn wetenschappers die een inbreng kunnen hebben of gehad hebben. ILVO, Idea Consult en atelier Romain zijn de wetenschappers die de omgevingsanalyse opgemaakt hebben en een inbreng gehad hebben bij de totstandkoming van het proces. De dorpsraden werden uitgenodigd op de inspiratiesessie en konden zich kandidaat stellen om deel te nemen aan de stuurgroep.

Burgers konden ook meewerken aan de stuurgroep. Zij werden gerekruteerd via de brede consultaties in het kader van het beleidsplan ruimte West-Vlaanderen en via persoonlijke contacten.

62 Alle gesprekken, verslagen van werksessies en stuurgroepen hebben geleid tot het tot stand komen van de omgevingsanalyse (waarbij de desktop analyse gebeurde door het consortium van Idea Consult, Atelier Romain en ILVO), de SWOT en het uiteindelijke actieplan voor de nieuwe Lokale Ontwikkelingsstrategie voor Midden-West-Vlaanderen.

Typen van de stakeholders

Op basis van voorgaande analyse hebben we de stakeholders getypeerd naar belang en invloed.

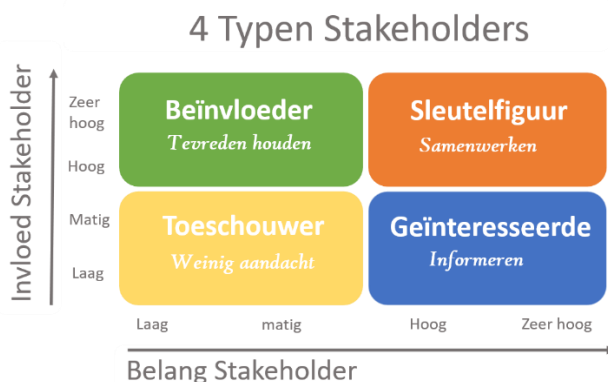
- De **beïnvloeder** heeft een grote invloed maar een kleiner belang. Deze stakeholder is belangrijk voor het draagvlak van de LEADER strategie en zullen we goed informeren.
- De **sleutelfiguur** is de kern van de Lokale ActieGroep. Deze figuren hebben een sterke invloed en een sterk belang. We werken sterk samen met de sleutelfiguren, houden ze geïnformeerd en gemotiveerd. De gedetecteerde sleutelfiguur wordt erkend in zijn of haar rol binnen de Lokale ActieGroep. We zorgen ervoor dat de sleutelfiguren de nodige instrumenten in handen krijgen om hun rol ten volle te kunnen spelen. Anderzijds verwachten we van deze sleutelfiguren dat ze de ambassadeurs zijn dan LEADER Midden-West-Vlaanderen.
- De **geïnteresseerden** hebben een belang in wat we doen maar hebben geen formele of informele invloed op de activiteiten. Dit is de lijst van de potentiële promotoren of van organisaties/diensten die LEADER Midden-West-Vlaanderen kunnen promoten. Ze moeten dan ook zo goed mogelijk geïnformeerd worden en gemotiveerd om kwaliteitsvolle projecten in te dienen. Een aantal van de geïnteresseerden kunnen aangeduid worden voor de Lokale ActieGroep en evolueren naar sleutelfiguren.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- De **toeschouwers** hebben minder belang en minder invloed. Ze moeten wel geïnformeerd worden zodat ze eventueel kunnen evolueren naar geïnteresseerde. Voor deze stakeholders is een brede communicatie wenselijk zodat ze op de hoogte zijn van het feit dat er een LEADER strategie uitgerold wordt in de regio en dat ze hier kunnen op intekenen. Een toeschouwer kan ook een meerwaarde betekenen als partner bij een project of in samenwerkingsverbanden.

63

Organisatie	Invloed	Belang	Categoriemix
Mandatarissen gemeenten LAG	1	1	1.sleutelfiguur
Burgemeestersoverleg	1	1	1.sleutelfiguur
Provincieraadsleden LAG	1	1	1.sleutelfiguur
Gedeputeerden	1	1	1.sleutelfiguur
Streekwerking Provincie	1	1	1.sleutelfiguur
Vlaamse Landmaatschappij	1	1	1.sleutelfiguur
VLM regio West	1	1	1.sleutelfiguur
Natuurpunt De Mandel & Torenavalk	1	1	1.sleutelfiguur
West Vlaamse Milieufederatie	1	1	1.sleutelfiguur
Unizo	1	1	1.sleutelfiguur
Boerenbond	1	1	1.sleutelfiguur
Algemeen Boerensyndicaat	1	1	1.sleutelfiguur
Overige mandatarissen gemeenten	1	2	2. beïnvloeder
Overige Provincieraadsleden	1	2	2. beïnvloeder
Departement Landbouw & Visserij	1	2	2. beïnvloeder

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Algemeen directeurs gemeenten	2	1	3. geïnteresseerde
Ambtenaar gemeente betrokken thema's	2	1	3. geïnteresseerde
Lijndiensten Provincie betrokken thema's	2	1	3. geïnteresseerde
Bewonersverenigingen	2	1	3. geïnteresseerde
Stadlandschap West-Vlaams Hart	2	1	3. geïnteresseerde
Bosgroep Houtland & Polder	2	1	3. geïnteresseerde
POM West-Vlaanderen	2	1	3. geïnteresseerde
Boerennatuur vzw	2	1	3. geïnteresseerde
Landelijke Gilden	2	1	3. geïnteresseerde
Ferm	2	1	3. geïnteresseerde
Groene Kring	2	1	3. geïnteresseerde
Inagro vzw	2	1	3. geïnteresseerde
Westtoer	2	1	3. geïnteresseerde
Avansa	2	1	3. geïnteresseerde
Beweging.net	2	1	3. geïnteresseerde
Gemeenteraadsleden	2	2	4. toeschouwer
Overige ambtenaren gemeenten	2	2	4. toeschouwer
Lijndiensten Provincie indirect betrokken thema's	2	2	4. toeschouwer
WVI	2	2	4. toeschouwer
Departement Omgeving	2	2	4. toeschouwer
Departement Mobiliteit & Openbare Werken	2	2	4. toeschouwer
Vlaamse Milieumaatschappij	2	2	4. toeschouwer
ANB	2	2	4. toeschouwer
Onroerend Erfgoed	2	2	4. toeschouwer
Monumentenwacht West-Vlaanderen apb	2	2	4. toeschouwer
Parlementsleden	2	2	4. toeschouwer
Ongebonden geëngageerde burgers	2	2	4. toeschouwer
Landbouwers	2	2	4. toeschouwer
Natuurvrijwilligers	2	2	4. toeschouwer
Velt vzw	2	2	4. toeschouwer
Wildbeheerseenheden in de regio	2	2	4. toeschouwer

Voka	2	2	4. toeschouwer
Innovatiesteunpunt vzw	2	2	4. toeschouwer
Nationaal Agrarisch Centrum	2	2	4. toeschouwer
Toerisme Vlaanderen	2	2	4. toeschouwer
Vakbonden	2	2	4. toeschouwer
Boeren op een kruispunt	2	2	4. toeschouwer
ILVO	2	2	4. toeschouwer
IDEA	2	2	4. toeschouwer

1 is hoog belang of invloed

2 is minder belang of invloed

1.5 Participatief proces

Voor de opmaak van de Lokale ontwikkelingsstrategie werden er verschillende brainstormsessies georganiseerd met diverse actoren om hen enerzijds te informeren en te sensibiliseren over de nieuwe Leader-periode en anderzijds te peilen naar mogelijke projectideeën.

13/06/2022	Brainstormsessie met medewerkers Inagro
24/06/2022	Brainstormsessie landbouw & korte keten (middenveld en ambtenaren)
27/06/2022	Brainstormsessie "dorpen" (ambtenaren + vertegenwoordigers middenveld)
27/06/2022	Brainstormsessie "biodiversiteit en landschapskwaliteit (ambtenaren + vertegenwoordigers middenveld)
28/06/2022	Brainstormsessie medewerkers Westtoer
22/09/2022	Toelichting aan Ferm-vertegenwoordigers
05/09/2022	Evaluatie- en inspiratievergadering met TW en PG Leader MW-Vlaanderen in Schuiferskapelle
04/10/2022	Toelichting cluster Welzijn DVV Midwest
5/10/2022	Toelichting regiocommissie Midden-West-Vlaanderen provincieraad
06/10/2022	Toelichting cluster RO & Mobiliteit DVV Midwest
06/10/2022	Toelichting cluster Milieu DVV Midwest
11/10/2022	Brainstormingsessie Lichtervelde (middenveld, besturen, geëngageerde burgers)
26/10/2022	Overleg Marieke De Boe (cel Platteland-Innovatie-Toekomst / PIT van Landelijke Gilden)
21/11/2022	Inspiratiesessie West-Vlaanderen nieuwe Leader-periode (St-Amandshof-Pittem)
13/12/2022	Toelichting team Beweging.net
15/12/2022	Plaatselijke Groep Leader MW-Vlaanderen
19/01/2023	Provinciaal regioteam MW-Vlaanderen (provinciale diensten actief in MW-Vlaanderen)
31/03/2023	Overleg coördinator SLS West-Vlaamse hart thema "biodiversiteit en landschapskwaliteit"
4/4/2023	Overleg Westtoer Brugse LOS
6/4/2023	Overleg PG en TW over LOS
3/5/2023	Stuurgroep geeft definitieve goedkeuring indiening LOS

Naast deze georganiseerde momenten waren er in de voorbije periode ook heel wat informele gesprekken met verschillende actoren actief in Midden-West-Vlaanderen. Verschillende besturen of middenveldorganisaties, ondernemers ... signaleerden of informeerden mondeling, telefonisch of per mail naar de mogelijkheden van ondersteuning via Leader voor hun projectidee.

Midden maart 2023 werd de draftversie van de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS) doorgestuurd worden naar de Technische Werkgroep (TW) en uitgebreide en aangevulde Plaatselijke Groep (PG) van de huidige programmeerperiode. Deze werd op 6 april besproken en aangevuld tijdens een fysieke bijeenkomst van de huidige LAG en TW samen.

Op 8 maart vond de Provinciale Technische Werkgroep plaats, die een advies verleende op het ontwerp LOS Midden-WVL. Dit advies werd verder verwerkt in de definitieve LOS.

Half april werden de teksten bezorgd aan de huidige LAG, met de vraag tot mandaat aan de coördinator om namens het LEADER-gebied Midden-West-Vlaanderen de definitieve LOS te mogen indienen. Dit mandaat werd via een schriftelijke procedure toekend.

1.6 Overzicht en synergiën met het gevoerde en geplande (plattelands)beleid in Midden-West-Vlaanderen

Verschillende overheidsniveaus en sectoren formuleerden relevante beleidsprogramma's voor het platteland. Het gaat om:

1. Europees en Vlaams beleid inzake plattelandsontwikkeling
2. Ander internationaal, Europees, federaal en Vlaams beleid dat raakt aan de drie Leaderthema's
3. West-Vlaams beleid
4. Regionaal beleid
5. Gemeentelijke beleidsplannen

Deze worden in onderstaande paragrafen verder toegelicht.

Europees en Vlaams beleid inzake plattelandsontwikkeling

In 2000 kreeg het **Europees Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB)** een pijler 'plattelandsbeleid' (PDPO I, 2000-2007). De provincie nam toen een rol in het integraal plattelandsbeleid op. Dit beleidsprogramma kende een vervolg met PDPO-II (2007-2013) en PDPO III (2014-2020). Eén van de doelstellingen in de PDPO II-periode was de LEADER-methodiek. Het GLB werd vervolgens in de programmaperiode PDPO III hervormd met het oog op een verhoogde duurzaamheid, sterker concurrentievermogen en een meer doelgerichte werking. De gebiedsgerichte werking binnen PDPO III omvat 3 sporen, de uitdieping is het resultaat van een samenwerking tussen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en de Provincies:

- Projectoproepen voor de versterking van de omgevingskwaliteit en vitaliteit op het platteland (Omgevingskwaliteit - **OKW**)
- De **Leader**-werking
- Plattelandsontwikkeling door **samenwerking met de stedelijke omgeving**

Daarnaast zette **Platteland Plus** van 2015-2020 in op acties die een belangrijke bijdrage konden leveren aan de verdere ontwikkeling van de plattelandseconomie. Eind 2021 werd met 'Next Generation EU' via het **Herstelfonds** nog een extra financieringslijn aangeboden. De focus lag op

Medegefinancierd door
de Europese Unie

coronaherstel via bv. de optimalisatie van wandel- en fietspaden en het creëren van ontmoetingsplekken en landschapsherstel.

In het najaar van 2021 nam de Raad van Europa ook het **nieuwe Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027** aan, dit moet:

- Voor een grotere bijdrage van de landbouw aan de EU-milieu- en klimaat-doelstellingen zorgen.
- Kleinere landbouwbedrijven gericht ondersteunen.
- De lidstaten meer flexibiliteit bieden bij de aanpassing van de maatregelen aan de plaatselijke omstandigheden.

Voor de periode **2023-2027** verloopt de ondersteuning van plattelandprojecten via de Leader-interventies, die geschetst worden in het **Gemeenschappelijk Landbouwbeleid post 2020**. Er worden 2 Leader interventies voorzien binnen het GLB post 2020:

- Opmaak lokale ontwikkelingsstrategieën
- Realisatie lokale ontwikkelingsstrategieën

Het Vlaamse GLB 2023-2027 wordt opgehangen aan 7 krachtlijnen (figuur 2) waarbij “innovatie, samenwerking en de focus op de actieve landbouwer” cruciale rode draden in het verhaal vormen. De inhoudelijke verwevenheid met de Leader-thema’s is vanzelfsprekend groot.

Bron: <https://lv.vlaanderen.be/beleid/landbouwbeleid-eu/gemeenschappelijk-landbouwbeleid-glb>

1. Innovatie en kennisdeling versnellen als hefboom voor competitiviteit en het anticiperen op maatschappelijke en ecologische uitdagingen

Medegefinancierd door
de Europese Unie

2. Ondernemerschap en vakmanschap stimuleren voor een dynamische, weerbaardere en duurzame land- en tuinbouwsector in samenhang met haar natuurlijke omgeving en de maatschappelijke context
3. Verduurzamen van het inkomen van de land- en tuinbouwer om zo een leefbaar inkomen te waarborgen en de bedrijfsontwikkeling in een snel veranderende omgeving te stimuleren
4. Aandeel aan instromers in de land- en tuinbouwsector verhogen met aandacht voor een kwalitatieve en haalbare opstart
5. Een klimaatslimme duurzame land- en tuinbouw intensiveren
6. Aandacht en zorg voor natuurlijke hulpbronnen, biodiversiteit en landschappen
7. De open ruimte en het lokaal economische en maatschappelijk weefsel in de echte plattelandsgebieden versterken

Ander internationaal, Europees, federaal en Vlaams beleid verwant met de drie Leaderthema's

Op internationaal niveau hebben de Verenigde Naties in 2015 **de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** formeel aangenomen. In Vlaanderen zijn deze geïntegreerd in de transversale beleidsnota Vlaanderen 2050: "Visie 2050". Verwant met de Leader-ambities zijn bv. de doelen om het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen, om duurzame landbouw en voedselproductie te realiseren of om de participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en het beheer van menselijke nederzettingen te bewerkstelligen.

De **Europese Green Deal** omvat lijnen die sterk raken aan de Leader-thema's (bv. herstel van ecosystemen en biodiversiteit, circulair denken, de van boer tot bord strategie, duurzame slimme mobiliteit en energie, zorg voor de bodem etc.). Heel wat Europese **richtlijnen** beogen daarnaast de versterking en bescherming van de biodiversiteit en het milieu (bv. Natura 2000, de Habitat- en Vogelrichtlijn). De Europese Landschapsconventie legt verplichtingen op ter bescherming, beheer en inrichting van landschappen. De **Europese kaderrichtlijn Water** focust dan weer op waterkwaliteit en het duurzaam omspringen met water.

Verder vertonen de Leader-doelen raakpunten met **Smart Villages** in het Europese 'Smart and Competitive Rural Areas-programma'. Het programma focust op nieuwe partnerschappen alsook op participatie om lokale uitdagingen aan te pakken en tot slimme dorpsstrategieën te komen. De klemtoon ligt er op 'voedsel en landbouw', 'het digitale', 'economie', 'sociale inclusie' en op 'groene energie plus mobiliteit'.

De **Langetermijnvisie** van de Belgische federale overheid omvat 15 thema's en 55 te realiseren doelstellingen tegen 2050. Aan de Leader-doelen te linken elementen zijn bv. het gebruik van biomassa, energie-efficiëntie alsook aandacht voor biodiversiteit, voor duurzame mobiliteit en voor een geïntegreerde voedselproductie.

Op het Vlaams niveau zijn tal van beleidsprogramma's en beleidslijnen relevant om mee te nemen bij de komende LEADER-periode:

Het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** is sinds 1997 een belangrijk fundament van het ruimtelijk beleid. Het is een visie die aangeeft **hoe** we in Vlaanderen best **met onze ruimte omgaan**. Dit plan definieert ook **prioriteiten voor het platteland**:

- Het vrijwaren van buitengebied voor essentiële functies
- Het tegengaan van versnippering
- Het bundelen van ontwikkeling in de kernen
- Het inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen
- Het bereiken van gebiedsgerichte ruimtelijke kwaliteit
- Het afstemmen van ruimtelijk beleid en milieubeleid op basis van het fysisch systeem

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- Het bufferen van natuurfunctie
- Verweving van vrijetijdsfuncties stimuleren aan de hand van een operationele beleidsstrategie

De Vlaamse overheid bereidt heden het Beleidsplan Ruimte voor, dit document zal op termijn het structuurplan vervangen.

Net als het Europese 'farm to fork'-programma, besteedt ook de Vlaamse regering aandacht aan een geïntegreerd **Vlaams voedselbeleid: Go4Food**. De Vlaamse minister van Landbouw werkt, samen met de verschillende partners in de voedselcoalitie, aan deze toekomstgerichte strategie. Hoofddoelen zijn 'een veerkrachtige voedsel economie', 'voedsel als verbinder tussen boer en burger', 'circulair en duurzaam ondernemen' en 'gezonde duurzame voeding voor iedereen'. De Vlaamse Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV) formuleerde midden 2020 **aanbevelingen over de korte keten**.

Om waterschaarste en droogte aan te pakken, riep de Vlaamse Regering de **Blue Deal** in het leven. De focus ligt onder meer op waterberging, infiltratie en buffering. Bijkomend is er het Vlaamse actieplan water voor land- en tuinbouw 2019-2023. Ook Leader focust op waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit.

Het Vlaamse **Open ruimte platform** bundelt de kennis van verschillende administraties, het middenveld en kennisinstellingen met als doel samen de aanpak te versnellen om de openruimtedoelen te realiseren op het vlak van water en bodem, natuur en bos, biodiversiteit, voedsel, klimaat, landschap en een gezonde leefomgeving. Vanuit het open ruimte platform wordt binnen diverse programma's op verschillende plaatsen tegelijk gewerkt aan thematische uitdagingen, cfr. het programma Water-Land-Schap of Voedsel+Land+Schap.

De Vlaamse Programmatorische Aanpak Stikstof (PAS) werd opgemaakt om te voldoen aan de Europese Habitatrictlijn. Het programma heeft een impact op de landbouw(ers) (bv. reductie van uitstoot, stopzetting piekbelastende landbouwbedrijven, meststop in Speciale Beschermingszones en VEN-gebieden etc.).

In het kader van het AGNAS⁸-verhaal worden heden nog landbouwgebieden en resterende natuur- en bosgebieden afgebakend. Deze beleidskeuzes vormen een belangrijk element bij de uitrol van mogelijke Leader-projecten.

Het West-Vlaams provinciaal beleid

Het **provinciale meerjarenplan 2020-2025** besteedt aandacht aan het platteland. Zo is er het actieplan "**Implementeren van (provinciaal) plattelandsbeleid en verhogen van leefbaarheid in de dorpen**". De Provincie neemt de regierol op vlak van een gebiedsgericht plattelandsbeleid en de inrichting van het buitengebied. Dit gebeurt zowel thematisch (bv. landbouwverbreding) als gebiedsgericht (bv. op vlak van inrichting). De verantwoordelijkheid voor PDPO en Leader is hierin een erg belangrijk element. Al sinds de eerste programmaperiode (PDPO I 2000 – 2007) zorgen de Provincies mee voor de coördinatie van de LEADER-gebieden in Vlaanderen. Er is intussen heel wat expertise opgebouwd in het coördineren van deze bottom-up gebiedsgerichte plattelandswerking.

De Provinciale Kadernota Leader 2023-2027 van oktober 2022 vormt het provinciale kader voor de Lokale Ontwikkelingsstrategieën. De Provincie West-Vlaanderen engageert zich andermaal om tijdens de nieuwe programmaperiode in te staan voor het voeren van het secretariaat van het Leadergebied Midden-West-Vlaanderen en om te voorzien in cofinanciering als aanvulling op de

⁸ Afbakening Agrarische en Natuurlijke Structuren

Europese en Vlaamse middelen. De voorwaarden van deze financiering zijn onder meer in de kadernota geformuleerd.

Het Provinciale Leefbaarheidsonderzoek van eind 2021 analyseert de leefbaarheid van West-Vlaamse kernen in het buitengebied. De conclusies zijn enigszins sturend voor komende Leader-projecten (bv. groei is geen vereiste voor leefbaarheid in de kern, gecombineerde dienstverlening is wenselijk, beleidsbetrokkenheid blijft belangrijk, zet in op ruimtelijke kwaliteit en ontmoetingsplekken voor alle generaties, ontsluit in en tussen kernen).

De Provinciale conceptnota Beleidsplan Ruimte formuleert 3 soorten strategieën, het is belangrijk dat potentiële Leader-projecten hieraan getoetst worden:

- *Gebiedsgerichte strategieën*: open ruimte, dorpen en steden, verbindingen.
- *Technische strategieën*: de water-, locatie-, energie- en ecosysteemstrategie.
- *Kwaliteitsstrategieën*: biodiversiteit verhogen, kwalitatieve ontmoetingsruimte creëren, ruimte delen, hergebruik van ruimte en grondstoffen, sociale cohesie versterken.

In het najaar van 2022 vond een publieke raadpleging over de nota plaats. Vandaag wordt in de ruimtelijke ordening gewerkt met het Provinciaal Ruimtelijke structuurplan. Dit plan blijft geldig tot er een goedgekeurd Beleidsplan Ruimte West-Vlaanderen is.

Er zijn nog een reeks **andere (deels) provinciale initiatieven die mee invulling geven aan het plattelandsbeleid, landbouw, biodiversiteit & landschap of leefbare dorpen**. Leader-projecten kunnen er potentieel op aantakken, hierbij een greep uit het gamma:

- **Water-land-schappen**: Het doel van het programma Water-Land-Schap is om problemen met water in landelijke gebieden in onderlinge samenhang op te lossen, in nauwe samenwerking met de gebruikers van het gebied zoals landbouwers en bedrijven, bewoners en landschapsbeheerders. De beoogde output van het programma is een sterkere landbouw, een duurzame watervoorraad, een goede waterkwaliteit, een opvang van teveel aan water zowel in bebouwde omgeving als in natuurlijke systemen en een sterker landschap in het gebied. Het programma wil daarbij rekening houden met de extra stress die de klimaatverandering op het watersysteem zal zetten.
- **KLE-beleid** van de provincie bepaalt de manier waarop er met een gebiedsgerichte focus door de provincie (Regionale landschappen en Stadlandschappen) gewerkt wordt aan landschaps- en biodiversiteitsprojecten bij derde partijen
- **DNA van het Dorp**: Aanbod om een DNA-analyse en een masterplan op te stellen voor toekomstige ontwikkelingen in landelijke dorpen. Vaak omvat het plan thema's als verkeersveiligheid, wandelnetwerken, ontharding, herbestemming publieke functies, dorpskernvernieuwing...
- **Dorpenreglement**: Het reglement focust op ingrepen in de ontmoetingsruimte, mobiliteit, energievraagstukken en beeldbepalende infrastructuur of gemeenschapsinfrastructuur in het dorp.
- **Dorpenexpertise**: Aanbod voor laagdrempelig, initieel advies over een dorpskwestie.
- **Selectie en Oproep Winvorm**: Procedure voor de zoektocht naar een ontwerper van bv. architecturale dorpsvraagstukken.
- **Gemeente voor de toekomst**: Aanbod voor steden en gemeenten om duurzaamheids- en klimaatdoelstellingen te vertalen naar concrete acties en projecten op het terrein. Het gaat onder meer over participatie, mobiliteit, voedselproductie, circulariteit, vergroening en duurzame energie.

Het regionale beleid van de Provincie

Leader Midden-West-Vlaanderen

In de periode 2014-2020 (2022) werd er in Midden-West-Vlaanderen een Leader-gebied gevormd met 14 gemeenten (Ardoorie, Beernem, Dentergem, Hooglede, Lichtervelde, Ledegem, Meulebeke, Moorslede, Oostkamp, Pittem, Ruiselede, Staden, Tielt, Wingene). Beernem en Oostkamp maken weliswaar deel uit van het arrondissement Brugge maar gezien de opportuniteit van de opstart van het Landschapspark Bulskampveld waar naast Beernem en Oostkamp, ook Ruiselede en Wingene deel van uitmaken werden deze 2 gemeenten mee opgenomen in het Leader-gebied. De geselecteerde thema's waren de volgende:

- Armoede en kwetsbaarheid in de landbouw- en plattelandsgemeenschap;
- Profilering en promotie via streekidentiteit;
- Kennisoverdracht en innovatie in de reguliere en/of biologische land-, tuin- en bosbouwsector.

In deze periode werden 41 projecten goedgekeurd en ontstond een breed draagvlak om samen aan de slag te gaan om met diverse partners en actoren om verschillende uitdagingen op het platteland aan te pakken.

Plattelandontwikkeling is op vandaag ingebed in diverse regionale overlegorganen:

- De provinciale dienst **Geïntegreerde Plattelandontwikkeling** overlegt als bruggenbouwer met vele partners en voert samen projecten uit om de open ruimte geïntegreerd te ontwikkelen.
- **Streekwerking:** Regio Midden-West-Vlaanderen kent een lange traditie van samenwerking op streekniveau voor plattelandontwikkeling. Sinds 1996 zet de provinciale gebiedswerking (heden streekwerking) in op ontwikkelingsthema's voor het buitengebied zoals toerisme, de leefbaarheid van de dorpskernen, landbouwverbreding en -vernieuwing en het milieu. Het streekhuis is een uitvalsbasis voor regionaal overleg. Er wordt ook nauw samengewerkt met streekorganisaties, zoals Stadlandschap West-Vlaams Hart, POM West-Vlaanderen, DVV Midwest, burgemeestersoverleg, Start & Go, ...

71

In Midden-West-Vlaanderen lopen enkele gebiedsgerelateerde initiatieven waarop het Leaderprogramma een interessante aanvulling kan vormen:

- **Kanaal Roeselare-Leie:** Onder impuls van een Taskforce Kanaalzone worden de krachten gebundeld om de kanaalzone nog meer uit te bouwen tot een economische motor en levendige hot spot voor de hele regio. Die investeringen zullen het voor de ondernemingen in de kanaalzone nog aantrekkelijker maken om hun transportproces duurzamer te hertekenen en te kiezen voor vrachtvervoer via het water. Tegelijk wil men ervoor zorgen dat de omgeving van de waterweg herleeft met kwalitatieve openbare ruimte, groenaanleg en comfort voor fietsers en wandelaars.
- **Mandelvallei:** Het stroomgebied van de Mandel is een groot gebied met tal van complexe uitdagingen en problematieken. Dat veel actoren inspanningen leveren om deze aan te pakken blijkt uit de talrijke visies, programma's, projecten (op KT, MT en LT) die op dit moment in ontwikkeling zijn binnen het stroomgebied. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan projecten in het kader van waterbeheersing, droogtebestrijding, waterbeleving, de opwaardering van het kanaal Roeselare-Leie, ecosysteemdiensten, blauwalgenbestrijding, tal van rioleringsprojecten, etc. Om op elke mogelijke manier 'een goede toestand' te kunnen bereiken voor het stroomgebied van de Mandel zal het echter cruciaal zijn om ervoor te zorgen dat er een gemeenschappelijke geïntegreerde visie is op het projectgebied, met duidelijke

Medegefinancierd door
de Europese Unie

doelstellingen. Enkel zo kunnen acties elkaar versterken én doelstellingen bereikt kunnen worden.

- **Water-Land-Schap:**
 - o “Naar een duurzaam landbouwlandschap Midden-West-Vlaanderen”: Dit initiatief is geënt op een bestaande samenwerking in het kader van een gebiedsgericht landinrichtingsprogramma in de regio Midden-West-Vlaanderen (Moorslede, Ledegem, Roeselare). Er worden concrete maatregelen vooropgesteld rond de aanpak van wateroverlast (stuwen, gecontroleerde overstromingsgebieden, ...), tekort aan water (uitgravingen, captatiepunten, kleinschalige spaarbekkens,...), water en bodem als productiefactoren (beheerovereenkomsten op maat) en omgevingskwaliteit (landschapsbedrijfsplannen, functionele agrobiodiversiteit, ...)
 - o “Ledegem wordt L”Eaudegem”: In het collectief te optimaliseren buitengebied kiest de gemeente Ledegem voor een innovatief, decentraal waterzuiveringssysteem gebaseerd op plantensystemen (helofytenfilter) als duurzaam alternatief voor riolering.
- **Landschapspark Bulskampveld:** (inzet voor Ruiselede en Wingene): Het Landschapspark Bulskampveld is een hereniging van dit ooit aaneengesloten historische Bulskampveld in de gemeenten Beernem, Oostkamp, Ruiselede, Wingene en Aalter. Samen met die gemeenten zijn het de Provincies West- en Oost-Vlaanderen, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, Westtoer, Toerisme Oost-Vlaanderen, Regionaal Landschap Houtland en Natuurpunt die de handen in elkaar slaan om het Bulskampveld beter op de toeristisch-recreatieve kaart te zetten.
- **Stadlandschap ‘t West-Vlaams Hart:** een samenwerkingsverband tussen de provincie West-Vlaanderen en 17 steden en gemeenten van de arrondissementen Roeselare en Tielt. Samen gaan de partners op zoek naar mogelijkheden en impulsen op het domein van landschappelijkheid, natuur, recreatie, educatie en erfgoed, zowel in de stad als op het platteland en met oog voor de interactie tussen beiden.
- **Geïntegreerd Faunaplan:** In dit Leader-project wil het Stadlandschap samen met 4 Vlaamse regionale landschappen niet enkel de typische diersoorten van het West-Vlaamse Hart in kaart brengen, maar ook samen met zijn partners (landbouwers, wildbeheereenheden, natuurverenigingen, gemeenten,...) op zoek gaan naar een win-win voor landbouw, wild en natuur.
- ...

Naast de werking in de verschillende beleidsdomeinen gebeurt **afstemming** via geregeld overleg en het uitzetten van bestuurs- en domeinoverschrijdende projecten. Gemeenschappelijke **communicatie** gebeurt door nieuwsbrieven (driemaandelijks digitaal) en een website.

Het gemeentelijke beleid

In gemeentelijke structuurplannen, mobiliteitsplannen, natuurontwikkelingsplannen, e.d. zijn heel wat visie-elementen opgenomen die vertrekken vanuit de eigenheid van de regio als landelijk gebied. Er zal over gewaakt worden dat de Leader projecten maximaal in overeenstemming zijn met deze beleidsplannen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

HOOFDSTUK 2 INTERVENTIELOGICA VLAANDEREN

LEADER

MIDDEN-WEST-

De interventielogica is de logica die de basis vormt voor de mogelijke interventies die opgenomen zijn in deze Lokale Ontwikkelingsstrategie en de beoordeling van de projecten. De visie met de basisprincipes en de strategische doelstellingen vormen samen de interventielogica.

We vertrekken vanuit de basisdoelstellingen van LEADER zoals geformuleerd door de ENRD⁹, de aangereikte principes en de afgebakende thema's enerzijds, de cijfermatige analyse van het gebied, een aftoetsing met het huidige en gevoerde beleid, de veldkennis van velen, gesprekken met de diverse stakeholders en denkprocessen in groepen (zie ook proces) tekent zich een SWOT analyse af, die uitvloeit in een visie, basisprincipes en strategische doelstellingen.

2.1 VISIE

Midden-West-Vlaanderen is geen nieuw LEADER gebied, het nam al deel aan het LEADER-programma binnen PDPO II en PDPO III. Uit de omgevingsanalyse en de SWOT van het gebied blijkt duidelijk dat deze regio een echte plattelandregio is, zelfs al neemt de verstedelijking sterk toe. Het is een ondernemend gebied, zowel in de steden, de randstedelijke gebieden en het platteland. Het Midden-West-Vlaamse platteland staat sterk onder druk van de opkomende verstedelijking. Inzetten op een sterk en veerkrachtig platteland is dan ook dé uitdaging bij uitstek.

73

Met deze lokale ontwikkelingsstrategie willen de lokale actoren (de lokale besturen, de regionale middenveldorganisaties, de burgers en lokale plattelandsondernemers samen met de Provincie West-Vlaanderen) inzetten op de uitrol van een geïntegreerde plattelandsontwikkeling, geënt op maat van de regio Midden-West-Vlaanderen.

Hierbij wordt actief ingezet op duurzaamheid en kwaliteit. Duurzaamheid via de 3 P's: Profit, People en Planet, die als een rode draad doorheen de drie thema's lopen, ondersteund door een kwaliteitsdenken in alle facetten van deze Lokale Ontwikkelingsstrategie. Het is immers maar met een geïntegreerde aanpak, waar alle facetten meegenomen worden en een voortdurend kwaliteitsdenken dat we kunnen streven naar een veerkrachtige regio. Een regio die kan inspelen op huidige en toekomstige ontwikkelingen, waar het goed is om te wonen en te ondernemen, in een sterke en gezonde omgeving...

Centraal hierin staat het productief platteland, waarbij de plattelandseconomie ruimte krijgt en de landbouwer wordt ondersteund als producent van kwaliteitsvoedsel en andere bio-gebaseerde grondstoffen. De landbouwer neemt, samen met alle betrokken actoren, zijn rol op als behoeder van de open ruimte en staat op de eerste lijn om klimaatsveranderingen het hoofd te bieden. Het LEADER programma biedt de mogelijkheden aan de landbouwer om hier zelf op in te zetten, met kleinschalige en innovatieve projecten, met een duidelijke vermenigvuldigingsfactor.

We creëren ruimte voor water, zowel kwantitatief als kwalitatief. Water is mee drager van een biodivers platteland en een belangrijk gegeven in Midden-West-Vlaanderen.

⁹ De zeven kernmerken van Leader geformuleerd door de ENRD zijn bottom-up, gebiedsgericht, lokaal partnerschap, geïntegreerd en multisectoraal, netwerkvorming, innovatie en samenwerking

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Promotoren streven naar een toename van de biodiversiteit en zetten in op goede bodem-, lucht- en waterkwaliteit.

Het LEADER programma draagt bij aan een Midden-West-Vlaams platteland waar het prettig en kwalitatief wonen is voor iedereen, met dynamisch ondernemerschap (agrarisch en ander), waar inwoners een goed economisch perspectief hebben en werken in en aan een gezonde omgeving in een robuust en biodivers landschap. Het houdt daarenboven sterk rekening met lopende en toekomstige piloottrajecten en ontwikkelingen, zoals de Mandelvallei, Water+Land+Schap Duurzaam Landbouwlandschap Midden-WVL, Landschapspark Bulskampveld... Samenwerking met andere LEADER-gebieden in Vlaanderen en het buitenland wordt gestimuleerd.

Voor de realisatie wordt ingezet op de 3 prioritaire beleidsthema's. Deze staan niet los van elkaar, maar zorgen door hun interactie voor een geïntegreerde ontwikkeling van Midden-West-Vlaanderen als plattelandsregio.

2.2 Strategische doelstellingen

Voor de realisatie wordt ingezet op de 3 prioritaire beleidsthema's. Deze staan niet los van elkaar, maar zorgen door hun interactie voor een geïntegreerde ontwikkeling van Midden-West-Vlaanderen als plattelandsregio.

We verdelen de doelstellingen, maatregelen en acties onder de drie thema's zoals ze aangegeven werden in het oproepreglement.

Een aantal onderwerpen lopen transversaal doorheen het geheel of raken minstens twee thema's. Dit blijkt duidelijk uit de SWOT.

Onderwerpen die over meerdere thema's lopen:

- Landschap met (streekeigen) (ver)groening, kleine landschapselementen, ontharding, natuurverbinding
- Biodiversiteit
- Klimaatmitigatie en klimaatadaptatie
- Streekidentiteit, verhalen, erfgoed
- Water: ruimte, kwaliteit, beheer, verbinden
- Energie
- Mobiliteit, trage wegen
- Toerisme en recreatie
- Voedsel en voedselstrategie
- Korte keten, streekproducten
- Landbouwbeleving en CSA
- Agrogroen
- Streekproducten
- Agro ecologie
- Agrobiodiversiteit
- Biomassa
- Landbouw in de samenleving, dienstverlening voor de maatschappij, dorpen
- Bodem

Dit toont ook aan hoe de verschillende maatregelen, doelstellingen en acties verweven zijn met elkaar. Een dergelijke geïntegreerde aanpak vormt dan ook één van de basisprincipes van deze LOS.

De transversale issues werden ingepast in het thema waar het hoofdaccent terug te vinden is. Deze verdeling is arbitrair en bevat geen waardeoordeel.

Afgebakende strategische doelstellingen

1. *Thema 1 - Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en afzet, en valorisatie van biomassa-resten*
 - 1.1. Midden-West-Vlaanderen wordt een waterdragend en droogteresistent landbouwgebied
 - 1.2. Midden-West-Vlaanderen verbindt via korte keten
 - 1.3. Midden-West-Vlaanderen kent een attractief plattelandstoerisme
 - 1.4. Midden-West-Vlaanderen is een regio met een dynamisch plattelandsondernemerschap
 - 1.5. Midden-West-Vlaanderen valoriseert reststromen en biomassa
 - 1.6. Midden- West-Vlaanderen wordt een duurzame energetische streek
 - 1.7. 7 In Midden-West-Vlaanderen voelt de landbouwer zich gewaardeerd en erkend

2. *Thema 2: Leefbare en levendige dorpen*
 - 2.1. De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen
 - 2.2. Midden-West-Vlaanderen maakt werk van verbonden burgers in en tussen haar dorpen
 - 2.3. De Midden-West-Vlaamse dorpen zijn energiek
 - 2.4. Midden-West-Vlaamse dorpen zijn bereikbaar
 - 2.5. De dorpen in Midden-West-Vlaanderen zijn goed om te wonen, leven en werken met een sterke identiteit.

3. *Thema 3 - Biodiversiteit en landschapskwaliteit*
 - 3.1. Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is kwalitatief, robuust en klaar voor de klimaatuitdagingen
 - 3.2. Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is een toegankelijk, goed beheerd en groenblauw netwerk
 - 3.3. De Midden-West-Vlaamse bodem is een gezonde bron van leven
 - 3.4. In Midden-West-Vlaanderen zijn symboolsoorten echte biodiversiteitsdragers

De formulering van deze doelstellingen beantwoordt aan de omgevingsanalyse voor Midden-West-Vlaanderen, en houdt rekening met de SWOT-analyse.

De keuze van de thema's werd uitvoerig afgetoetst met de lokale actoren en de stuurgroep. De stuurgroep heeft deze thema's en hun doelstellingen goedgekeurd op de vergadering van 3 mei 2023.

2.3 Algemene uitgangspunten:

- Een Leader-project voldoet aan de algemene basisprincipes: duurzaamheid, innovatief karakter, samenwerking, overdraagbaarheid, complementariteit en aandacht voor gelijke kansen;
- Een Leader-project moet een meerwaarde creëren voor het platteland en de mensen die op dat platteland leven;
- Succesvolle, multifunctionele Leader-projecten, zijn projecten die tegemoetkomen aan de lokale belangen van natuur, mens en economie.
- Enkel zaken die niet via andere kanalen (Europa, Vlaanderen, VLIF, KRATOS-adviesmodule,...) op financiering kunnen rekenen, kunnen in aanmerking komen voor Leader-steun
- Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen een investerings- of dienstverleningsproject;
- Microprojecten, koepelprojecten en standaard projecten zijn mogelijk
- Voor interterritoriale en transnationale samenwerkingsprojecten tussen promotoren uit Leader-gebieden wordt een specifieke oproep georganiseerd door het Vlaams ManagementComité (VMC).

2.4 Uitgangspunten met betrekking tot toewijzing financiële middelen:

1. De budgetten worden evenredig verdeeld per thema. Hierbij stellen we voor om geen verschuiving tussen budgetten en thema's tot eind 2025 te voorzien. Eind 2025 wordt een tussentijdse evaluatie gemaakt en kunnen indien nodig, aanpassingen gemaakt worden
2. Elk Leader gebied legt bepaald bedrag vast voor microprojecten per thema. Dit bedrag blijft behouden tot eind 2025 om daarna te evalueren en bij te sturen waar nodig
3. Microprojecten (max 7.800 euro steun) worden gefinancierd aan 65 % steun
4. Projecten met een max bedrag van 25.000 euro steun kunnen aan 65 % gefinancierd worden
5. Projecten met een steunbedrag van meer dan 25.000 euro (= 25.001 euro) worden aan 50 % gefinancierd
6. Zijn de promotoren privaatrechtelijke rechtspersonen met commerciële doelstellingen of zonder rechtspersoonlijkheid, dan kan de promotor max 25.000 euro steun ontvangen. Indien meerdere dergelijke promotoren binnen 1 project kan elke promotor max 25.000 euro steun ontvangen, uiteraard rekening houdend met het maximale steunbedrag voor alle promotoren samen van 195.000 euro
7. Binnen elke LOS is er een maatregel binnen het thema "Levendige Dorpen" die inzet op investeringen binnen de dorpskernen. Voor deze maatregel wordt voor investeringen een maximaal bedrag van 100.000 euro steun per project voorzien.

Begunstigden voor Leaderprojecten**Publiekrechtelijke rechtspersonen:**

- Gemeenten, gemeentelijke verzelfstandigde agentschappen, OCMW's en verzelfstandigde agentschappen van het OCMW.
- Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden met rechtspersoonlijkheid (Projectvereniging, dienstverlenende vereniging en opdrachthoudende vereniging), Provinciale verzelfstandigde agentschappen en Autonome provinciale bedrijven.
- Publiekrechtelijke rechtspersonen. Met uitzondering van de Vlaamse overheid, de verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse overheid en de provincies.

Cofinanciering:

50 % Leadersteun en Leadersteun vanaf 25.000 euro tot maximum 195.000 euro
of 65 % Leadersteun en maximum 25.000 euro Leadersteun.

Privaatrechtelijke rechtspersonen met ideële doelstellingen:

- Verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's) / Stichtingen / Coöperaties

Cofinanciering:

50 % Leadersteun en Leadersteun vanaf 25.000 euro tot maximum 195.000 euro
of 65 % Leadersteun en maximum 25.000 euro Leadersteun.

Privaatrechtelijke rechtspersonen met commerciële doelstellingen:

- Vennootschappen / Coöperaties

Cofinanciering:

65 % Leadersteun en maximum 25.000 euro Leadersteun.

Zonder rechtspersonen:

- Natuurlijke personen
- Feitelijke verenigingen
- Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zonder rechtspersoonlijkheid (Interlokale vereniging)

Cofinanciering:

65 % Leadersteun en maximum 25.000 euro Leadersteun.

Begunstigden voor de microprojecten bij Leader**Publiekrechtelijke rechtspersonen.**

Met uitzondering van overheden (gemeenten, provincies, (verzelfstandigde) agentschappen, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (met of zonder rechtspersoonlijkheid, ...).

Privaatrechtelijke rechtspersonen met ideële doelstellingen:

- Verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's) / Stichtingen / Coöperaties

Privaatrechtelijke rechtspersonen met commerciële doelstellingen:

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- Vennootschappen / Coöperaties

Zonder rechtspersonen:

- Natuurlijke personen
- Feitelijke verenigingen

Cofinanciering:

65 % Leadersteun en maximum 7.800 euro Leadersteun. Totale projectkost = 12.000 euro.

Verduidelijking over begunstigden en de Leadersteun:

- Indien in een project een privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen (vennootschap) EN/OF een natuurlijk persoon EN/OF een feitelijke vereniging EN/OF een intergemeentelijke samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid, opgenomen is als (co-)promotor, kan deze maximaal 25.000 euro Leadersteun per promotor ontvangen. Op elke kost wordt 65% Leadersteun toegekend. Indien er meerdere van deze (co-)promotoren opgenomen zijn, kunnen ze elk maximaal 25.000 euro Leadersteun ontvangen. Ook hier wordt op elke kost 65% Leadersteun toegekend.
- Indien in een project een privaatrechtelijke rechtspersoon met ideële doelstellingen (Vereniging zonder winstoogmerk / Stichting / Coöperatie) opgenomen is als (co-)promotor, kan deze
 - o ofwel maximaal 25.000 euro Leadersteun per promotor ontvangen. Op elke kost wordt 65 % Leadersteun toegekend.
 - o ofwel 25.001 euro of meer Leadersteun per promotor ontvangen. Op elke kost wordt 50 % Leadersteun toegekend.
- Indien in een project een privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen (vennootschap) EN/OF een natuurlijk persoon EN/OF een feitelijke vereniging EN/OF een intergemeentelijke samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid, opgenomen is als (co-)promotor en ook een privaatrechtelijke rechtspersoon met ideële doelstellingen (Vereniging zonder winstoogmerk / Stichting / Coöperatie) opgenomen is als (co-)promotor, geldt:
 - o dat de privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen (vennootschap) EN/OF de natuurlijk persoon EN/OF de feitelijke vereniging EN/OF het intergemeentelijke samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid elk maximaal 25.000 euro Leadersteun per promotor kan ontvangen.
 - o dat voor alle copromotoren 65% Leadersteun wordt toegekend indien de privaatrechtelijke rechtspersoon met ideële doelstellingen maximaal 25.000 euro Leadersteun ontvangt. Indien de privaatrechtelijke rechtspersoon met ideële doelstellingen 25.001 euro of meer Leadersteun ontvangt, wordt voor alle copromotoren 50 % Leadersteun toegekend.
- Indien in een project een privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen (vennootschap) EN/OF een natuurlijk persoon EN/OF een feitelijke vereniging EN/OF een intergemeentelijke samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid, opgenomen is als (co-)promotor en ook een publiekrechtelijke rechtspersoon opgenomen is als (co-)promotor, geldt:
 - o dat de privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen (vennootschap) EN/OF de natuurlijk persoon EN/OF de feitelijke vereniging EN/OF het intergemeentelijke samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid elk maximaal 25.000 euro Leadersteun per promotor kan ontvangen.
 - o dat voor alle copromotoren 50 % Leadersteun wordt toegekend.

2.5 Algemene randvoorwaarden

- Een Leaderproject creëert een meerwaarde voor de regio Midden-West-Vlaanderen en maakt op een bepaalde manier een verschil met reguliere activiteiten.
- Leader Midden-West-Vlaanderen heeft extra aandacht voor bottom-up projecten en opstartende initiatieven waarbij Leader als opstartsteun gezien kan worden.
- Naast standaardprojecten zijn ook microprojecten en koepelprojecten mogelijk.
 - o Microprojecten zijn bij Leader Midden-West-Vlaanderen toegelaten voor alle thema's. Het Leadersecretariaat begeleidt de indieners van dergelijke ideeën en leidt de indieners toe naar het meest geschikte subsidiekanaal.
 - o Leader Midden-West-Vlaanderen behoudt voor elk thema tot eind 2025 een budget van 10 % van de beschikbare Leadersteun voor microprojecten. Na een tussentijdse evaluatie eind 2025 kan dit eventueel bijgestuurd worden.
 - o Koepelprojecten zijn bij Leader Midden-West-Vlaanderen mogelijk voor alle thema's.
- Bij de 'doelstellingen en acties' in deze Lokale Ontwikkelingsstrategie staat telkens vermeld waarop Leader Midden-West-Vlaanderen wil inzetten. Dit is een niet-limitatieve lijst.
- Een Leaderproject kan 3 jaar duren. Indien nodig kan tijdens de uitvoering nog een verlenging worden aangevraagd. De uiterste einddatum van dit Leaderprogramma is 30/06/2029. Projecten die worden goedgekeurd na 1/7/2026, kunnen maximaal tot en met 30/06/2029 duren (en dus geen 3 jaar).
- Alle begunstigden die vermeld staan in het Oproepreglement Leader, worden toegelaten. Voor sommige soorten begunstigden wordt een maximale Leadersteun bepaald.
- Leader Midden-West-Vlaanderen maakt geen onderscheid tussen investerings- en dienstverleningsprojecten. Een project kan naast investeringskosten nog andere kosten bevatten. Uitzondering op deze regel is doelstelling "Doelstelling 2.1. De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen". Deze doelstelling zet in op investeringen en daar is maximaal 100.000 euro aan steun voor investeringskosten per project toegelaten.
- De budgetten worden evenredig verdeeld per thema.
- Budgetten worden niet verschoven tot eind 2025. Eind 2025 wordt een tussentijdse evaluatie gemaakt en indien nodig kunnen dan aanpassingen gemaakt worden.
- Infrastructuurprojecten waarbij het Leadersecretariaat vroeg betrokken is, kunnen in samenspraak met de promotor voorgelegd worden aan de Provinciale Kwaliteitskamer.
- De promotor verkent andere subsidiemogelijkheden en vermeldt waarom het project specifiek bij Leader Midden-West-Vlaanderen wordt ingediend. De promotor die in aanmerking komt voor steun via het Departement Landbouw & Visserij of voor steun via ecoregelingen (bijvoorbeeld erosie maatregelen, bepaalde beheersovereenkomsten, poelen, weidevogelpompen, ...) verkent eerst deze mogelijkheden.

2.6 Samenwerking met andere Leader gebieden

Voor samenwerkingsprojecten met andere Leadergebieden zoekt Leader Midden-West-Vlaanderen aanknopingspunten bij één of meerdere doelstellingen uit de eigen Lokale Ontwikkelingsstrategie. Zowel samenwerking met Leadergebieden in Vlaanderen en België als samenwerking met Leadergebieden in andere Europese landen wordt overwogen.

Leader Midden-West-Vlaanderen wil in de periode 1/1/2024 – 30/6/2029 minimaal één samenwerkingsproject uitvoeren. De Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen zoekt promotoren die zo'n samenwerkingsproject willen opzetten. Indien nodig kan de Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen ook zelf promotor zijn van zo'n samenwerkingsproject.

Na goedkeuring als Leadergebied wil de Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen samenwerking met andere Leadergebieden verkennen.

Huidige ideeën voor een eventuele samenwerkingsprojecten werden reeds verkend:

- Samenwerking met Leader Meetjesland en Leader Midden-West-Vlaanderen is mogelijk in het kader van het landschapspark Bulskampveld
- Met het Leader-gebied Noord-Brabant (Leader Grenscorridor N69) in het kader van akker- en weidevogels.
- Met het Leader-gebied "Pays de Verdun" in het kader van akkervogels

Andere samenwerkingen kunnen verder verkend worden:

- Samenwerking met een Leadergebied in Noord-Frankrijk. Bijvoorbeeld Leader Pays des Flandres. Met deze regio werkt de provincie West-Vlaanderen vaak samen voor Interreg-projecten.
- Samenwerking met een Leadergebied in Zuid-Nederland (bijvoorbeeld Leader Midden en Noord-Zeeland of Leader Zeeuws-Vlaanderen). Met deze regio werkt de provincie West-Vlaanderen vaak samen voor Interreg-projecten.
- Samenwerking met een Leadergebied in Wallonië (bijvoorbeeld Leader Plaines de l'Escaut). Met deze regio werkt de provincie West-Vlaanderen vaak samen voor Interreg-projecten.
- Samenwerking met een Leadergebied in één van de Scandinavische landen, in het kader rond lokale landbouw en valoriseren van reststromen.

Deze eerste ideeën kunnen later worden aangevuld met nieuwe ideeën en dan verder verkend en uitgewerkt worden.

2.7 Leader-principes vertaald naar Leader Midden-West-Vlaanderen

81

1. Bottom up

Leader is een programma dat volop kansen wil bieden aan projecten die van onderuit worden opgestart. Leader Midden-West-Vlaanderen heeft deze Lokale Ontwikkelingsstrategie opgemaakt aan hand van een uitgebreid participatief proces waarbij de kennis van lokale actoren dé voedingsbodem vormt voor alle maatregelen uit deze Lokale Ontwikkelingsstrategie. In de uitvoering van deze Lokale Ontwikkelingsstrategie kiest Midden-West-Vlaanderen er bewust voor om alle soorten begunstigden met om het even welk statuut toe te laten om projecten in te dienen. In de Leaderperiode 2014-2022 was de promotor in ongeveer één vierde van alle projecten (41 goedgekeurde projecten) een natuurlijk persoon, een individuele landbouwer, een (commerciële) vennootschap, kleine lokale vzw...

2. Gebiedsgericht

Midden-West-Vlaanderen is een regio die reeds heel wat jaren samenwerkt. In de voorbije Leader-periode was dit niet altijd met dezelfde gemeenten maar wel steeds in functie van een opportuniteit. Via de provinciale gebiedsgerichte werking is er een jarenlange traditie van intersectorale samenwerking voor plattelandsontwikkeling voor de 17 gemeenten van Midden-West-Vlaanderen, een samenwerking die de laatste jaren alleen maar versterkt is door de intensere samenwerking en afstemming met de DVV Midwest. De verschillende overheden en het middenveld werken voor Leader aan één gezamenlijke en integrale strategie voor de streek. Die streekbenadering is een garantie dat de Lokale

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Ontwikkelingsstrategie gebiedsgericht, gedifferentieerd en geïntegreerd is. Door de samenwerking van verschillende organisaties en overheden in het Streekhuis Midden-West-Vlaanderen wordt rekening gehouden met verschillende specifieke doelgroepen.

3. Lokaal partnerschap

Hierboven staat al vermeld dat deze Lokale Ontwikkelingsstrategie vorm kreeg via een samenwerking van diverse overheden, het middenveld en geëngageerde burgers. De Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen wordt gedragen door een partnerschap bestaande uit volgende partners, actief in de streek:

- Provincie West-Vlaanderen
- Dienstverlenende Vereniging Midwest
- Middenveld
- Geëngageerde burgers

Deze partners vormen samen het beslissingsorgaan van de Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen (Daarnaast is er in de Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen ook een adviserend orgaan (Expertengroep genaamd).

4. Geïntegreerd en multisectoraal

Beide begrippen waren bepalend in de Leader-periode 2014-2020 wat betreft de projecten en de werking van de Plaatselijke Groep en de Lokale Actiegroep wenst die aanpak verder te zetten in de komende periode. Leader Midden-West-Vlaanderen wil steeds sectoroverschrijdend werken en ook projecten ondersteunen die over het muurtje van de eigen sector durven kijken. De Lokale Ontwikkelingsstrategie wil lokale actoren aansporen om op een geïntegreerde wijze, over de verschillende sectoren heen, uitdagingen aan te pakken. De samenwerking tussen de gemeenten, provincie en regionale organisaties is nodig voor een geïntegreerde en coherente aanpak van knelpunten en opportuniteiten in Midden-West-Vlaanderen.

5. Netwerkvorming

De Lokale Actiegroep wil in de toekomst nog meer inzetten op het samenbrengen van promotoren om in Midden-West-Vlaanderen en andere Leader-gebieden om zo beter ideeën te kunnen uitwisselen en van mekaar te leren.

6. Innovatie

Innovatie is op elk moment hét sleutelbegrip in de Leaderwerking. Innovatie kan zowel bestaan uit systeeminnovatie, productinnovatie als technologische innovatie. Maar ook op het vlak van samenwerking kan een project een voorbeeld van innovatie zijn. Een andere invalshoek voor innovatie is nagaan of een project innovatief is voor de Midden-West-Vlaanderen. Ideeën die al in andere regio's uitgetest zijn, kunnen nog voor innovatie zorgen in Midden-West-Vlaanderen.

7. Samenwerking

Leader Midden-West-Vlaanderen wil graag nieuwe samenwerkingen stimuleren en vorm te geven zowel in als buiten Midden-West-Vlaanderen. Ook aan samenwerking met andere Leadergebieden wordt nu al volop gedacht. Dit is opgenomen in een apart onderdeel van deze Lokale Ontwikkelingsstrategie.

2.8 Basisprincipes Leader Midden-West-Vlaanderen

▪ Duurzaamheid

De Lokale ActieGroep voor Leader Midden-West-Vlaanderen besloot de zogenaamde drie P's waarmee duurzaamheid vaak wordt omschreven, in de Lokale Ontwikkelingsstrategie te laten terugkomen.

Werken, ondernemen en ook spenderen vormen de economische poot van duurzaamheid en worden als 'P' omschreven onder PROFIT (winst). Uit de grote aandacht voor ondernemerschap in de doelstelling "Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten", blijkt dat de Lokale ActieGroep hiervoor grote aandacht heeft. Hierbij wordt innoveren in ondernemen als rode draad doorheen het hele verhaal vooropgesteld.

Naast het feit dat we geld willen verdienen (werken en ondernemen) en van de welvaart willen genieten (recreëren) is het ook onze taak om goed voor de mensen en het milieu te zorgen. Binnen het thema "Leefbare en levendige dorpen", is het zo dat de focus vooral komt te liggen op de P van PEOPLE (mensen). Zorgen voor álle mensen op ons platteland staat voorop.

Ook aan de laatste P, met name PLANET (milieu), wordt heel veel aandacht besteed. Biodiversiteit, bodem- en waterbeheer zijn de zaken waarop de Lokale ActieGroep wenst in te zetten met de toegewezen middelen vanuit het thema "Biodiversiteit en landschapskwaliteit".

Duurzaamheid kijkt naar de huidige behoefte die de mensen op de aarde hebben en hoe dit in de toekomst ontwikkeld kan worden zonder dat de mensen, het milieu of de economie in gevaar komen. Vandaar dat de Lokale ActieGroep promotoren stimuleert om de verschillende problematieken op een geïntegreerde manier aan te pakken, met de nodige aandacht voor de drie P's.

Leader Midden-West-Vlaanderen heeft een aantal linken met de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Zowel in de analyse van Midden-West-Vlaanderen als in de concrete maatregelen en acties waarop Leader Midden-West-Vlaanderen wil inzetten, vind je duurzaamheidsideeën. Vooral met deze duurzame ontwikkelingsdoelen zijn er linken:

- 2. Geen honger: inzetten op duurzame landbouw; herverdelen van voedseloverschotten
- 6. Schoon water en sanitair: duurzaam beheer van water
- 7. Betaalbare en duurzame energie
- 8. Eerlijk werk en economische groei: waardig werk voor iedereen
- 9. Industrie, innovatie en infrastructuur: stimuleer innovatie
- 11. Duurzame steden en gemeenschappen: maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
- 12. Verantwoorde consumptie en productie: duurzame consumptie- en productiepatronen, bijzondere aandacht voor lokale productie en consumptie
- 13. Klimaatactie: neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden
- 14. Leven in het water: waterverontreiniging voorkomen en waterkwaliteit verbeteren
- 15. Leven op het land: bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, bestrijd landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe

▪ Innovatief karakter

Innoveren is een vaak gebruikt woord. In onze Westerse wereld is innoveren geen evidentie meer. Talloze initiatieven of producten werden reeds elders bedacht of opgezet. Dit houdt echter niet in dat deze initiatieven of producten klakkeloos te kopiëren zijn voor onze regio. Voldoende adaptie dient te worden ingebouwd. Gluren bij de burens kan hierbij een grote meerwaarde inhouden.

Innovatie kan verschillende vormen aannemen. Het kan net in het type van samenwerking zitten (geïntegreerd of met ogenschijnlijk ‘onnatuurlijke’ partners), in de gemaakte vertaalslag (stedelijke initiatieven die in een plattelandscontext navolging krijgen), in de initiatiefnemer (middenveldorganisaties die klassieke overheidstaken op zich nemen), in het product zelf,...

▪ Samenwerking

Samenwerking in alle mogelijke vormen wordt zeker gewaardeerd en gestimuleerd. Publiek-publiek, privaat-privaat, publiek-privaat, binnen één gemeente of over de gemeentegrenzen heen. De maat van samenwerking zal zich vooral laten bepalen door de inhoud, de opzet en de doelstellingen van het project.

Samenwerken is een manier om activiteiten – in wat voor sector dan ook – uit te breiden, producten te introduceren en nieuwe markten te ontwikkelen. Het brengt bijgevolg enkele duidelijke voordelen met zich mee zoals efficiëntiewinsten, kennisdeling, creatie van nieuwe markten, een breder draagvlak voor het project, een hogere garantie op verderzetting van het project na afloop van de Leadersteun,...

Naast samenwerking binnen het Leadergebied, zal ook gezocht worden naar samenwerkingsverbanden met andere Leadergroepen. Sowieso zal door de coördinator worden deelgenomen aan het coördinatorenoverleg met alle Leadercoördinatoren wat kennisuitwisseling ten goede kan komen.

Het Leadergebied Midden-West-Vlaanderen grenst in het Westen aan Leader Westhoek, in het Noorden aan Leader Noord-West-Vlaanderen, in het Oosten aan Leader Meetjesland en in het Zuidoosten net niet aan Leader Vlaamse Ardennen.

Indien alle voormelde Leadergebieden op een goedkeuring kunnen rekenen, kan bekeken worden waar eventuele raakpunten zitten in functie van samenwerking.

Naast de opportuniteiten die zich in de loop van het programma misschien aanbieden met de aangrenzende Leadergebieden, kunnen evengoed samenwerkingsverbanden opgezet worden met andere Belgische of met buitenlandse Leadergebieden.

Er kunnen verschillende aanleidingen zijn voor het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere plattelandsgebieden:

- Een samenwerkingsproject opzetten dat vernieuwender en leerrijker is voor de betreffende actoren in Leader Midden-West-Vlaanderen, en een grotere uitstraling heeft naar de eigen regio;
- Een nieuwe methodiek halen uit een ervaren regio en lanceren in het eigen gebied;
- Er wordt gestreefd naar een volledige uitvoering van het ontwikkelingsprogramma. Indien een bepaalde maatregel van onderuit niet of onvoldoende ingevuld raakt, kan een samenwerkingsproject dit remediëren.

In elk van de gevallen moet het gerealiseerde project duidelijk geformuleerde doelstellingen nastreven, conform de doelstellingen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie.

85 Ook de hulp van de provinciale dienst Externe Relaties, die over een ruim netwerk beschikt, kan in de partnerzoektocht een belangrijke rol spelen. De provincie sloot met enkele landen en regio's samenwerkingsverbanden die een samenwerking binnen Leader kunnen faciliteren en versterken.

▪ Overdraagbaarheid

In het verleden (2013-2022) werd ervaren dat 'over het muurtje kijken' voor promotoren zeer verrijkend kan zijn. Dit kan zowel binnen de regio (bv. gelijkaardige projecten) als buiten de regio (bv. uitwisseling met andere Leadergebieden).

Midden-West-Vlaanderen is een regio met een sterk en goed georganiseerd netwerk. De uitgebreide Lokale ActieGroep (ten opzichte van de Plaatselijke Groep tijdens de vorige programmeerperiode) vormt hierop een aanvulling.

Dit uitgebreide netwerk is de basis voor het verspreiden van goede praktijken en van inzichten met betrekking tot vernieuwende plattelandsontwikkeling:

- Op niveau van de Lokale ActieGroep:
De LAG verbindt er zich toe te voorzien in communicatie binnen het eigen Leader-gebied, alsook naar andere gebieden.
- Op niveau van projecten:
Overdraagbaarheid is hier selectie criterium. De projectpromotor moet de doelstellingen en resultaten van het project uitdragen via demo's, website, evenementen, pers,... zo ontstaat een informatiestroom tussen en boven projecten, binnen en buiten het Leadergebied. Binnen dit leer- en ervaringsnetwerk heeft elke promotor een voorbeeldfunctie, zodat het project navolging krijgt en er een multiplicatoreffect ontstaat.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Het is overigens zo dat bekendmaking van de resultaten soms expliciet werd opgenomen als criterium.

- Complementariteit

Om de beschikbare middelen zo goed mogelijk in te zetten is het belangrijk dat er afstemming plaatsvindt met de andere Europese en Vlaamse subsidieprogramma's die lopen op het West-Vlaamse grondgebied en meer bepaald het Leadergebied Midden-West-Vlaanderen.

De Lokale ActieGroep zal er op toezien om inhoudelijke of projectmatige overlappingsen met andere Europese programma's te voorkomen.

De Leadercoördinator staat in rechtstreeks contact met de regiocoördinator Midden-West-Vlaanderen die deel uitmaakt van de werkgroep 'Europese projecten en programma's' die gegroeid is in de schoot van het Midwestoverleg. In deze werkgroep worden, na een brede consultatie van de gemeentebesturen, verschillende projectvoorstellen gedefinieerd die passen binnen de verschillende Europese programma's. Er werd maximaal gekeken binnen welk programma deze projectvoorstellen het beste passen.

Uit de analyse bleek dat de mogelijkheden voor de hierboven geformuleerde doelstellingen eerder beperkt zijn in de andere Europese Interreg-programma's. Biodiversiteit, toerisme en recreatie worden in de Interreg-programma's eerder beperkt en soms zelfs niet meegenomen. De accenten daar liggen voornamelijk op ondernemen, klimaatsverandering en koolstofarme economie. De projecten die we voor ogen hebben in het derde thema zijn, mede wegens het lokale en het kleinschalige karakter, aanvullend voor de in de overige programma's opgenomen doelstellingen.

- Gelijke kansen

De vergrootte inzet op het platteland in Midden-West-Vlaanderen – mede dankzij Leadermiddelen – is op zich al een streven naar meer gelijke kansen. Immers, in vergelijking met stedelingen – die vaak een betere en snellere toegang tot dienstverlening hebben dan plattelandsbewoners – is het voor de plattelandsbewoner niet altijd even evident om de bestaande dienstverlening ten volle te benutten.

Met deze Lokale Ontwikkelingsstrategie zet de Lokale ActieGroep sterk in op de meest kwetsbaren op ons platteland.

De Lokale ActieGroep onderschrijft het reeds gevoerde beleid inzake gelijke kansen op Europees, Federaal, Vlaams en Provinciaal niveau.

Aan de projectpromotoren zal gevraagd worden om duidelijk aan te geven of zij in hun projectvoorstel kansen geven aan iedereen.

Bij het werven van leden voor de Lokale ActieGroep en de Expertengroep zal in de mate van het mogelijke, rekening gehouden worden met de man/vrouw verhoudingen.

HOOFDSTUK 3 DOELSTELLINGEN EN ACTIEPLAN LEADER MIDDEN-WEST-VLAANDEREN

3.1 Thema 1 - Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten

VISIE

Om te komen tot een productief Midden-West-Vlaams plattelandsgebied staat de landbouwer centraal in zijn rol als (voedsel)producent, en als hoofdbeheerder van de open ruimte. Via het LEADER programma wordt ingezet op toekomstbestendige verdienmodellen, samenwerkingsverbanden, het vergroten van de (lokale) afzetmarkt, innovatie in landbouw(bedrijfs)voering, landbouw vanuit een zorgende functie, ... Ook het imago en welzijn van de landbouwer krijgen aandacht. De relatie tussen boer en burger wordt aangesterkt.

Een gezonde bodem en evenwichtig watersysteem vormen de basis voor de broodwinning van de landbouwer als ondernemer. De landbouw in het gebied heeft sterk te lijden onder de steeds langer wordende en steeds vaker voorkomende periodes van droogte. Maar ook het teveel aan water vormt een probleem. LEADER wil hier inzetten, samen met de landbouwers en andere actoren, om innovatieve oplossingen uit te werken inzake waterkwantiteit, en hierbij ook de waterkwaliteit niet uit het oog verliezen. Want een goede waterkwaliteit is niet alleen cruciaal voor de milieudoelstellingen maar evenzeer als onmisbare productiefactor voor de land- en tuinbouwsector.

Innovatief en een rendabel ondernemerschap vormen de hoeksteen van de plattelandsontwikkeling. Daarbij schenkt het LEADER-programma eveneens aandacht aan het ondersteunen van het vrouwelijk agrarisch ondernemerschap en jongeren. Europees onderzoek heeft aangetoond dat vrouwen met hun individuele opleiding, professionele instelling en beroepsbekwaamheid bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de traditionele levens- en bedrijfstvormen op het platteland. In landbouwbedrijven zijn het vaak vrouwen die het initiatief nemen om de activiteiten te diversifiëren. Hierbij kunnen we denken aan de verwerking en directe verkoop van producten van de boerderij of aan activiteiten voor toeristen. De ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten bij jonge landbouwers is immers van wezenlijk belang voor de toekomst van de landbouwsector.

Er wordt ingezet op ecosysteemdiensten en gekeken naar optimale circulariteit met aandacht voor de valorisatie van reststromen.

Heel wat lokale besturen willen werk maken van een lokale voedselstrategie maar stoten op hun grenzen door de aanpak vanuit de gemeente. Lokale besturen hebben zowel bottom-up als top-down voeling met de uitvoering van het voedselbeleid. Die neutrale rol maakt ze een belangrijke strategische speler in het verbinden van de verschillende voedselactoren in een lokaal voedselsysteem. Lokale besturen zijn een belangrijke motor voor de ontwikkeling van de huidige voedselsystemen, vooral met betrekking tot de lokale productie met sterke stad-platteland relatie, de voedselomgeving, de (alternatieve) toeleveringsketens, duurzame inkopen, tegengaan van voedselverspilling, toegang tot grond, voedingsvoorkeuren en burgerparticipatie waarbij burgers

mede-eigenaar worden van het gemeentelijk voedselbeleid. Via LEADER wil de regio Midden-West-Vlaanderen deze ambities ondersteunen.

Landbouw wordt geconfronteerd met diverse uitdagingen: stikstofakkoord, PAS, MAP en de verhouding met de natuurlijke structuren in deze regio.

Via Leader willen we inzetten op deze uitdagingen, complementair met andere ondersteuning zoals bv VLIF, ecoregelingen, niet-productieve investeringen binnen VLIF,... Hierbij willen we de verschillende sectoren binnen landbouw, zoals veeteelt, kippen- en varkenshouderijen, ... actief ondersteunen bij het realiseren van de doelstellingen die door de Vlaamse en Europese regelgeving worden opgelegd.

Doelstelling 1 - Midden-West-Vlaanderen wordt een waterdragend en droogteresistent landbouwgebied

Waarom?

Midden-West-Vlaanderen is een actieve en intensieve landbouwregio, gedomineerd door de teelten van groenten en gewassen in volle grond en in glastuinbouw. De groenteverwerkende industrie is sterk aanwezig in het gebied. Deze sectoren zijn watervragend.

Droogte en schaarste aan water vormen een bedreiging voor de toekomst van de landbouw en voor de robuustheid van de landschappen.

Maar anderzijds zijn er in de winter en het vroege voorjaar juist meer en meer periodes van hevige regenval. Omgaan met grote hoeveelheden water, zonder ze te verliezen in de Noordzee, is dé uitdaging waar we de komende jaren voor staan. De kwaliteit van het beschikbare water staat eveneens onder druk en vraagt de nodige aandacht.

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... - Goede bodemstructuur voor een diverse land- en tuinbouw 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op

<p>streekproductontwikkeling op commerciële basis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... <p>Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector</p> <ul style="list-style-type: none"> - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen (veiling, groente- en aardappelverwerkende bedrijven, veevoederbedrijven, slachthuizen...) is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilotprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied 	<p>agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen</p>
---	--

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Coöperatief delen waterreservoirs/bufferbekkens en deze landschappelijk inpassen met een meerwaarde voor de landbouw en de biodiversiteit
- Innovatieve projecten i.v.m. klimaatrobuust waterbeheer
- Aanleg van wadi's en swales (indien niet verplicht bij omgevingsvergunning), poelen en infiltrerende grachten
- Het verbeteren van de waterkwaliteit door bijzondere aandacht voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen en de zoektocht naar alternatieven zoals precisielandbouw, natuurlijke plaagbestrijding, verhogen van koolstof in de bodem
- Kennisopbouw en kennisdeling betreffende klimaatrobuust waterbeheer
- Inzetten op netwerkvorming, expertisedeling, ... tussen landbouwers, natuurbeheerders en waterbeheerders
- Het verbeteren van de waterkwaliteit via een geïntegreerde aanpak
- Combineren van waterverbruik en -beschikbaarheid tussen verschillende actoren, slimme combinaties maken met andere bedrijven, samen met industriezones
- Landschapsboeren: verdienmodel voor water – ruimte en beheer – onderhoud open ruimtegebied (bos/natuur)

DOEL?

- Waterbeschikbaarheid en – kwaliteit verhogen
- Samenwerkingsverbanden initiëren rond waterbeheer
- Verhogen van de kennis over klimaatrobuust waterbeheer

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 Innovatieve projecten i.v.m. klimaatrobuust waterbeheer

- 1 Sensibiliseringstraject gericht op landbouwers met het oog op het behalen van een goede waterkwaliteit
- 1 Sensibiliseringstraject gericht op huishoudens met het oog op het behalen van een goede waterkwaliteit
- 50 betrokken landbouwers

Doelstelling 2 - Midden-West-Vlaanderen verbindt via korte keten

Waarom?

Er bestaan heel wat korte keteninitiatieven in de regio. Tijdens de Corona periode kende de korte keten een groot succes en een sterke bloei, een bezoek aan het korte keten verkooppunt bleek een ideale manier om medeburgers te ontmoeten. Ondertussen is de markt gestagneerd en terug naar het niveau van voor Corona. De sector kent nog heel wat uitdagingen op het vlak van logistiek, verdienmodel... en samenwerking tussen de verschillende actoren.

LEADER Midden-West-Vlaanderen streeft naar kwalitatieve korte keten initiatieven met een onderlinge goede samenwerking. Een uitdaging blijkt duidelijk de logistieke keten te zijn om producten tot bij de consument te krijgen, of de consument tot bij de lokale producent. Er is tevens een nood aan actoren die een overkoepelende en structurerende rol opnemen in het korte keten verhaal.

Lokale besturen willen inzetten op lokale en bovenlokale voedselstrategieën. Ze zijn onder andere op zoek naar mogelijkheden om voedseloverschotten bij warenhuizen, lokale handelaars en landbouwers op te halen en deze via activering (tewerkstelling voor kansengroepen) te herverdelen aan mensen in armoede. Op het punt waar armoede, voedseloverschotten en activering elkaar treffen, opent zich een energiek arsenaal aan activiteiten en wins.

Inzetten op betere bekendmaking van lokale producten en koppeling met toeristisch-recreatieve initiatieven kunnen leiden tot een sterkere lokale productie, een meerwaarde voor de regio en vooral een rendabel verdienmodel. Er zijn toeristische kansen voor de streekproducten in Midden West-Vlaanderen, met een link naar de toeristisch-recreatieve ontwikkelingen, de lokale horeca, afzet naar de stedelijke omgeving, ...

Verder worden ook innovatieve samenwerkingsverbanden gestimuleerd.

Belangrijk om ook in te zetten op lokale keten, waar met producten van de eigen landbouwers gewerkt wordt bv bakker bakt brood met graan van een landbouwer uit de regio, slager verkoopt vlees van de hoeve in de buurt,...

Uit de SWOT blijkt:

Sterktes	Zwaktes
<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en 	<ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw

Medegefinancierd door
de Europese Unie

<p>tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - Fietsknooppuntennetwerk wordt regelmatig ge-updatet waarbij verschillende nieuwe 'hotspots' (horeca, bezienswaardigheden,...) kunnen worden meegenomen 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Ondersteunen van diverse verkooppunten
- Afzet en distributie naar nieuwe en of lokale afzetmarkten zoals bv. horeca, detailhandel, grootkeukens,...
- Innovatieve initiatieven i.v.m. korte keten of lokale keten zoals bv belevingscentra, storytelling,
- Samenwerkingsinitiatieven tussen toerisme en recreatie en korte keten bv een streeklabel, promoten van korte keten binnen toeristische promotie, vernieuwende dienstverlening naar toeristen toe i.v.m. korte keten en lokale producten
- Samenwerking tussen korte keten en andere sectoren om samen een product of een verhaal te brengen bv met bakkers, brouwers...
- Uitbouw van regionale streek(product)verhalen
- Netwerking en/of samenwerking inzake lokale keten, binnen de sector en tussen sectoren
- Coachend ondernemerschap, zowel binnen de landbouw als ondernemers uit andere sectoren
- Community supported agriculture
- Het clusteren van producten om het distributieprobleem aan te pakken door in te zetten op dorpspunten, netwerkverkoop, landbouwwinkels, samenwerking met bestaande supermarkten, boerenmarkten, toeristisch aanbod via picknickmanden, ...

- Samenwerking B2B (lokale horeca, verwerking bij lokale retailers, samenwerking met slachthuizen, samenwerking met hotelscholen, WZC, scholen, ...)
- Samenwerken B2C
- Invzetten op innovatief (gecombineerd) transport (bakfietsroute, ...)
- Ondersteuning ontwikkeling lokale en bovenlokale voedselstrategieën
- Ophalen en herverdelen van voedseloverschotten
- Valoriseren en herverdelen van voedseloverschotten, 2de en 3de keus groenten en fruit, ...
- Sensibilisatie en ontzorgen landbouwers
- Projectmatig onderzoek naar juridische en wetgevende drempels en mogelijkheden
- Voedseleducatie

DOEL?

- Versterken initiatieven landbouwverbreding
- Ondersteunen landbouwers met vragen naar landbouwverbreding
- Opstarten innovatieve activiteiten
- Stimuleren netwerking, samenwerking en communicatie
- Oriënteren en professionaliseren de landbouwverbreiders, versterken kwaliteit van de initiatieven
- Opzetten van netwerk waarbij voedseloverschotten op een duurzame manier gevaloriseerd worden

RESULTAAT & IMPACT?

- 1 voedselhulpnetwerk in MW-Vlaanderen die overschotten ophaalt en herverdeeld
- 1 Lokale kleinschalige verwerking van voedseloverschotten
- 2 korte keteninitiatieven met focus op vernieuwende communicatie-aanpak
- 2 korte keteninitiatieven met focus op samenwerking tussen verschillende actoren
- 1 korte keteninitiatief met focus op logistieke oplossingen
- 2 trajecten die korte keten actoren begeleiden in de verdere professionalisering
- 3 gemeenten ontwikkelen lokale voedselstrategieën
- 20 betrokken landbouwers
- 10 betrokken niet-landbouwers als ondernemer

Doelstelling 3 - Midden-West-Vlaanderen kent een attractief plattelandstoerisme

Waarom?

Op het vlak van hoevetoerisme, landbouwbeleving en plattelandstoerisme zijn er enkele hiaten te ontdekken. Zo kan binnen Midden-West-Vlaanderen sterker ingezet worden op landbouwbeleving, hoevetoerisme, bijkomend aanbod samen met de landbouwers in het gebied.

Andere innovatieve vormen van landbouwverbreding zoals bv picknickbanken op de boerderij, op het traject van een toeristische wandel/fietsroute, pluktuinen, zorgtuinen, toerismeboeren, kunnen een meerwaarde betekenen voor de landbouwer en de streek.

Plattelandstoerisme schept kansen voor de relatie boer - burger en het betrekken van andere plattelandsactoren (bv. natuur – en landschapsorganisaties, burgers). Op deze wijze kan er ook gewerkt worden aan minder sociale isolatie van landbouwers.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

We zien in Midden-West-Vlaanderen een opkomst van kleinschalige wijndomeinen, die eveneens een aantrekking vormen voor toerisme en kansen bieden voor de opwaardering van het landschap.

Verblijven op het platteland op een aantrekkelijke, vernieuwende of inspirerende manier verdient hier de aandacht, vooral als deze gecombineerd worden met fijne wandel- of fietsroutes. Ontmoeten en graag buiten komen staat centraal, waardoor we actief mee inzetten op “grage” wegen langs waar de inwoner en bezoeker zich graag verplaatst.

Waterrecreatie (zwemmen, SUP'en, kano of kajak, varen, ...) op open water is een bijkomende troef waar de regio wil op inzetten.

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... - Groeiende aandacht voor recreatie (wandelnetswerken, fietsnetswerken, mountainbikeroutes) 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Stimuleren landbouwverbreding rond voeding, hoeveverblijf, kamperen op de hoeve, stiltetoerisme, klasseboeren, pop-ups, picknickplekken, fietsfaciliteiten op hoeves (herstel,

Medegefinancierd door
de Europese Unie

laadpunten, ...), beleven op de hoeve, pluktuinen, voedselbossen, eetbare hagen langs fietsroutes, ... dit alles binnen de krijtlijnen van een goed ruimtelijk beleid

- Netwerking bij gastheren en -vrouwen
- Inzetten op communicatiecampagnes en kwaliteitslabels
- Beleving zoals hoeveelgies op unieke locaties, zorgtuinen, stiltetoerisme, ...
- Professionaliseringstrajecten landbouwverbreiders, communicatiecampagnes, klantenwerving en -binding, storytelling, juridisch advies, ...
- Monitoring van landbouwverbreding door in te spelen op gedrag en noden van toeristen / consumenten / ...
- (Her)invulling voor leegstaande hoeves in agrarisch gebied binnen een gewenst ruimtelijk kader
- Waterrecreatie
- Trage wegen worden grage wegen – wegen waar ontmoeting centraal staat, waardoor mensen “graag” buiten komen en zich traag verplaatsen
- Alternatieve logies ondersteunen: Pipo-wagen, Tiny Houses, paal, glamping, camper, proeftuinen
- Boerderij als plek voor diensten, ontmoeting en beleving

DOEL?

- Versterken van het toeristisch-recreatieve aanbod in de regio
- Ondersteunen van landbouwverbredingsinitiatieven
- Kleinschalige wijndomeinen in de kijker zetten
- Versterken van het toeristisch-recreatief ondernemerschap

94

RESULTAAT & IMPACT?

- 10 betrokken landbouwers-verbreders
- 2 innovatieve verblijfsinitiatieven
- 1 project die wijndomeinen onder de aandacht brengen
- 2 vormingen voor gastheren
- 2 trajecten die plattelandsrecreatie ondernemers verder professionaliseren

Doelstelling 4 - Midden-West-Vlaanderen is een regio met een dynamisch plattelandsondernemerschap

Waarom?

In Midden-West-Vlaanderen is de onzekerheid voor de landbouwer groot. Wat zijn rendabele verdienmodellen die toekomstbestendig zijn? Welke kansen krijgen jonge of startende ondernemers in de agrarische sector? Er is nood aan nieuwe verdienmodellen, bedrijfsdiversificatie en -reconversie kan hier een plaats in vinden. Dit is echter niet vanzelfsprekend maar biedt ook heel wat kansen gezien de sterke aanwezigheid van het agrovoedingscomplex. Er is nood aan het delen van kennis en expertise rond nieuwe landbouwmodellen en -technieken, net als het onderzoeken en introduceren van die technieken in de bedrijfsvoering. Alsook het begeleiden van landbouwers naar verdienmodellen die passen bij hun competenties en interesses.

Ook willen we vrouwelijk agrarisch ondernemerschap stimuleren. Vrouwen dragen met hun individuele opleiding, professionele instelling en beroepsbekwaamheid bij tot de verdere

Medegefinancierd door
de Europese Unie

ontwikkeling van de traditionele levens- en bedrijfspvormen op het platteland. Zij zijn zowel de stabiliserende als de moderniserende kracht achter deze ondernemingsvormen en daarmee onmisbaar voor een duurzame ontwikkeling van plattelandsgebieden. Dit geldt met name voor de landbouw. Hier hebben vrouwen de afgelopen jaren op essentiële wijze bijgedragen tot diversificatie en aanpassing van bedrijven aan de markt. Dit heeft geleid naar een nog grotere multifunctionaliteit van de landbouw.

Uit De SWOT blijkt:

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... - Actief verenigingsleven met veel mogelijkheden voor vrijwilligers en participatie - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied - Midden-WVL ligt op grens van 3 toeristische werkingsgebieden, waardoor de regio geen echte eigen focus kent (op snijpunt tussen Brugs Ommeland, Leiestreek en Midden-West-Vlaanderen) - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Verdienmodellen met nieuwe teelten (eiwittransitie, agroforestry, “vergeten” graansoorten, wijnbouw op minder aantrekkelijke landbouwgronden, schaduwteelten, ...)
- Ondersteuning bij omschakeling naar alternatieve landbouwbedrijfsvoering (natuurinclusieve landbouw, reconversie...)
- Introduceren en uittesten nieuwe technologieën door de oprichting van samenwerkingsverbanden (gedeeld gebruik van preciselandbouwtoelagen zoals drones, ...)
- Inzetten op vernieuwende landbouwtechnieken (teeltrotatie, niet kerende bodembewerking, compostverwerking, carbon farming, nitrogen farming, ...)
- Kennis van onderzoeksprojecten op landbouwbedrijven uitdragen en implementeren.
- Opleiding voor landbouwers over innovatieve technieken en (nog niet toegepaste) gangbare praktijken.
- Lerende netwerken en pilootbedrijven
- Samenbrengen van zowel “horizontale” als “verticale” partners voor het opzetten van lokale waardeketens
- Contacten met ondernemers buiten landbouw stimuleren.
- Vernieuwende en efficiëntere dienstverlening binnen de plattelandscap.
- Kansen voor het verder ontwikkelen en het verbreden/innoveren van zorg op de boerderij
- Inzet op ondernemersvaardigheden.
- Versterken en ondersteunen vrouwelijk agrarisch ondernemerschap
- Proeftuinen om verbindingen te leggen tussen ondernemers: met coach van A tot Z verbinden

DOEL?

- Toekomstbestendige duurzame verdienmodellen voor landbouw in de regio stimuleren, zowel naar techniek als naar bedrijfsvoering, met aandacht voor de creatie van een stevige landbouwdiversiteit in het landbouwlandschap
- Innovatie stimuleren op het platteland
- Samenwerking tussen verschillende actoren stimuleren
- Lokale meerwaarde ketens initiëren
- Innovatief ondernemerschap/ start-ups ondersteunen

RESULTAAT & IMPACT?

- 10 betrokken landbouwers
- 2 samenwerkingsverbanden
- 4 landbouwtransities naar bedrijfsvoering
- 2 nieuwe waardeketens

Doelstelling 5 - Midden-West-Vlaanderen valoriseert reststromen en biomassa

Waarom?

De landbouwer zet al sterk in op het valoriseren van reststromen. Dit verder ondersteunen blijft belangrijk: het inzetten van ammoniak als grondstof, elektrificatie van het landbouwvoertuigpark met eigen energieopwekking, inzetten op compostering en vergisting, samenwerking met andere bedrijven om reststromen op een ander bedrijf in te zetten als grondstof om zo de circulariteit in de landbouwsector verder te versterken.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Om deze vernieuwende manier van werken te kunnen implementeren is soms (praktische) kennis te kort. Het ontwikkelen van innovatieve concepten en het uittesten hiervan op maat de van de regio zal noodzakelijk zijn. Een bijkomende uitdaging is om samenwerkingsverbanden op te zetten. Op individueel niveau blijft het valoriseren van reststromen vaak te kleinschalig en daardoor niet rendabel.

Ook professionele ondersteuning, opleidingen en lerende netwerken zijn belangrijk om landbouwers te stimuleren hiermee aan de slag te gaan en de mogelijkheden voor het eigen bedrijf te verkennen. Aandachtspunten zijn de relatie met de bestaande wetgeving, het achterliggend verdienmodel en de logistieke uitdagingen (o.a. vervoer) die gepaard gaan met deze vernieuwende concepten.

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoge energiebehoefte door sterke aanwezigheid van industrie, maar weinig benut potentieel voor hernieuwbare energie -
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Beheersmatige en logistieke uitdaging
 - o Visievorming rond groenonderhoud en beheer
 - o Coöperatief samenwerken tussen landbouwers, samenwerking rond natuurbeheer
 - o Machinerie voor land(bouw)schapsonderhoud
 - o Oog voor ecologisch beheer (bv. maaien)
 - o Innovatieve projecten i.v.m. valorisatie van reststromen en biomassa
 - o ...
- Onderzoeken en uitwerken circulaire opties n.a.v. reststromen natuur en landschapsbeheer of uit de voedingsindustrie
 - o houtsnippers, houtpellets
 - o mest, bokashi, afval wordt grondstof
 - o boerderijcompostering – samenwerking tussen natuur en landschapsbeheer
 - o rietmaaisel valoriseren isolatie/energieproductie/onderploegen
 - o organische mest i.p.v. kunstmest
 - o organische reststromen uit de voedingsindustrie
 - o ...

DOEL?

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- Samenwerking tussen aanbieders en “gebruikers/verwerkers” van biomassa-reststromen initiëren
- Kennisopbouw vergroten van biomassa-valorisatie
- Biomassa-valorisatie ondersteunen
- Hindernissen i.v.m. het wettelijk kader voor verwaarding biomassa-resten oplossen

RESULTAAT & IMPACT?

- 8 betrokken landbouwers
- 1 lerend netwerk
- 2 betrokken kennisinstellingen
- 2 valorisaties reststromen
- 3 nieuwe verdienmodellen met valorisatie reststromen
- 1 nieuw opleidingsmodel gericht op verwerken van reststromen op landbouwbedrijven

Doelstelling 6 - Midden- West-Vlaanderen wordt een duurzame energetische streek

Waarom?

Energie delen is de uitdaging waar we momenteel voor staan. Via het LEADER programma willen we inzetten op het stimuleren van energiegemeenschappen op het platteland, waarbij op rationele wijze gebruik wordt gemaakt van aanwezige bebouwing om lokaal energie op te wekken. De landbouwer, maar ook andere lokale ondernemers kunnen samenwerken om energie op te wekken en te delen. Ook de burger / bewoner van het platteland kan tot een energiegemeenschap toetreden. Hier zijn nieuwe modellen te ontwikkelen als bijkomend verdienmodel voor de ondernemer op het platteland, als energieproducent.

Binnen deze doelstelling is de link te leggen naar leefbare dorpen, waarbij ingezet kan worden op off-grid dorpen (watervoorziening, energieproductie en –voorziening, laadpalen, kleine windmolens, ...) Binnen Leader wordt er complementair gewerkt met andere ondersteuning en betoelaging van duurzame energieproductie. Er zijn immers al heel wat initiatieven op dit vlak.

Uit de SWOT blijkt:

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoge energiebehoefte door sterke aanwezigheid van industrie, maar weinig benut potentieel voor hernieuwbare energie -
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreedend wonen

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Opzet energiegemeenschappen/ energiecoöperatieven tussen boer en buurt
- Aanpak energiearmoede, hulp bij sociaal rechtvaardige klimaattransitie op het platteland
- Experimenten zoals “zonneboeren”
- Pocket vergisting, ...
- Lerende netwerken rond energiegemeenschappen

DOEL?

- Sensibiliseren van landbouwers en ondernemers om te werken rond duurzame energieproductie
- Ontzorgen van landbouwers en ondernemers die werken rond duurzame energieproductie o.a. met ondersteuning i.v.m. wetgeving, communicatie boer-burger faciliteren...
- Ondersteunen van de landbouwer met ruimte voor zonnepanelen op de daken van de stallen om energie te delen met energievragers uit de buurt
- Aanpak energiearmoede op het platteland
- Plattelandsenergie vanuit duurzaamheidsoogpunt
- Opzetten van energiegemeenschappen op het platteland
- Lerende netwerken

RESULTAAT & IMPACT?

- 8 betrokken landbouwers
- 4 betrokken lokale besturen
- 1 onderzochte mogelijkheid tot oprichting energiegemeenschap

Doelstelling 7 - In Midden-West-Vlaanderen voelt de landbouwer zich gewaardeerd en erkend**Waarom?**

De Midden-West-Vlaamse landbouwer heeft net als zijn collega's in andere regio's te lijden onder een minder goed imago. Deze algemene publieke opinie, gecombineerd met het feit dat veel landbouwers het financieel niet gemakkelijk hebben zorgt ervoor dat zij geïsoleerd geraken en soms buiten het maatschappelijk leven komen te staan. De landbouwer zorgt echter voor ons voedsel op tafel, staat mee in voor het landschap en de esthetiek van het platteland, is dikwijls sterk verweven met de identiteit van het nabije dorp, vangt op zorgboerderijen kwetsbare personen op, staat mee in voor de educatie...

De connectie tussen landbouw en omgeving is sterk gedaald de voorbije decennia (door bioveiligheid, minder landbouwers, kopen in de supermarkt) waardoor de directe voeling met voedsel en het beroep afneemt.

Met deze doelstelling willen we de boer terug sterker inbedden in het maatschappelijk weefsel, de boer, burger en/of natuurvrijwilliger dichter bij elkaar brengen, door de kennis van de landbouw te versterken. Maar ook door de meerwaarde van de landbouwer voor de maatschappij en het nabije dorp terug in beeld te brengen, dit met aandacht voor wederzijds respect.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen - Onduidelijkheid over de regelgeving (MAP 7, stikstof, PAS...) voeden de bedrijfsonzekerheid binnen landbouwsector wat een negatief gevolg heeft op (vernieuwende) investeringen en op het vergunningenbeleid. Voor een intensieve landbouwregio als MWVL is dit nefast voor een bloeiende economie

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Kennismaking met land- en tuinbouwers en de ontmoeting en dialoog tussen boer-burger stimuleren want onbekend is onbemind. Diverse benaderingen zetten hier complementair op in: levensechte ontmoeting tussen boer en burger, regionale communicatiecampagnes, acties naar het onderwijs.
- Waardering voor landbouwer door de landbouwer en zijn familie positief in de kijker te zetten
- Innovatieve ideeën ondersteunen waar de landbouwer een meerwaarde betekent voor het dorp bv projecten boeren en burens. Zie ook het thema dorpen
- Inzetten op biodiversiteit kan ook imago boosten – vb. Kievit nestbescherming -ideetje om de koperen Kievit te lanceren en/of een Kievitbier om aandacht te vragen voor landbouwers die zich inzetten voor de Kievit, daarnaast zorgt het aanleggen van bloemrijke randen, blokken, hagen, houtkanten, poelen, etc. voor een verfraaiing van het landschap. Zie thema biodiversiteit en landschapskwaliteit
- Mentaal welzijn landbouwer opkrikken/ondersteunen door kennis over het landbouwleven en bedrijven te vergroten bij welzijnswerkers, werken aan bewustzijn en groei in mentale weerbaarheid bij landbouwers, landbouwers integreren in dorpsleven ...
- Inzetten op werkbaar werk, work-life balance in plattelandscontext, via lerende netwerken, coaching, extra ondersteuning voor startende landbouwer, ...
- Oog te hebben voor generatiewissel en eraan verbonden uitdagingen (bv. bij korte keten verhaal)
- Inzetten op zichtbaarheid plattelandsarmoede
- Inzetten op zorglandbouw en zorgboerderijen
- Bewustmaken boer van zijn arbeidstijd en het belang om de kost door te rekenen

Medegefinancierd door
de Europese Unie

DOEL?

- Verhalen van landbouwers en gezin dichterbij de omgeving brengen
- Imago versterking van de landbouwer
- Verhogen mentale weerbaarheid van de landbouwer en zijn gezin
- Kennis over voedselproductie en het draagvlak verhogen voor de inspanningen die land- en tuinbouwers leveren voor duurzaamheid, voedselproductie, beheer van de open ruimte,...
- Inzetten op aanpak van (vaak verborgen) plattelandsarmoede

RESULTAAT & IMPACT?

- 50 betrokken landbouwers
- 2 communicatie - / imago campagnes
- 6 betrokken welzijnsorganisaties, OCMW, ...
- 3 coachingstrajecten

3.2 Thema 2: Leefbare en levendige dorpen**VISIE**

De dorpen in Midden West-Vlaanderen zijn vrij goed ontsloten, in de relatieve nabijheid van grotere kernen en verbindingswegen. Belangrijk is deze kernen veerkrachtig te houden, zodat zij het hoofd kunnen bieden aan de uitdagingen die op dorpen afkomen zoals recreatieve druk, verharding en verappartementisering, verminderde sociale cohesie, vergrijzing, vervoersarmoede, schaalvergroting,...

101

Dankzij LEADER wordt ingezet op kwalitatieve dorpse verdichting en kernversterking, met oog voor de nabije toekomst en het lange termijn perspectief, als echte leefdorpen.

Midden-West-Vlaanderen streeft dan ook via dit programma naar leefbare en levende dorpen en kernen op het platteland, die onderling sterk verbonden zijn.

Verbondenheid is één van de belangrijkste kenmerken van het leefbaar platteland. Het creëren van een levend platteland vanuit het kleinschalige, het intieme, het vertragen van het ritme zonder afbreuk te doen aan leefbaarheid en -kwaliteit. De focus ligt hier op de kernen van het platteland, vanuit een ruimtelijk, economisch, toeristisch-recreatief en sociaal-maatschappelijk perspectief. Dorpelijkheid is vooral verbondenheid, met focus op residentieel wonen (peri-urbane gebied). Residentiele dorpen hebben andere noden, hierbij zetten we in op levenskwaliteit, en worden bewonersinitiatieven gevoed.

Doelstelling 1 - De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen

Waarom?

Kwalitatieve en toegankelijke (semi-)publieke ruimte ter ondersteuning van de sociale cohesie blijft een belangrijke actie voor dorpen. Het inzetten op meer kwaliteit in de publieke ruimte vertaalt zich in het realiseren van multifunctionele en toekomstbestendige ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen. Bovenstaande staat in nauwe relatie met groenblauwe dorpen die oog hebben

Medegefinancierd door
de Europese Unie

voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Leader maakt ruimte voor groen en water in de dorpen.

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiende aandacht voor nabij groen via de (provinciale) groendomeinen - Groeiende aandacht voor recreatie (wandelnetswerken, fietsnetswerken, mountainbikeroutes) 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sterke verhardingsgraad, grote versnippering - Verdwijnen van ontmoetingsmogelijkheden in kernen buitengebied - Zware verkeersdoortochten door kernen benadeelt de leefbaarheid van de dorpen - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Almaar krappere wordend budget van de lokale overheden, vooral landelijke gemeenten, en van de provincie in de het licht van de uitdagingen waarvoor die staan; Voor kleinere gemeenten is LEADER dan ook des te belangrijker voor deze gemeenten om te kunnen blijven investeren in het platteland - Sterke verstedelijkingsdruk en toenemende verkeerscongestie. Dorpen komen onder druk van stedelijke uitbreiding

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Kwalitatieve en duurzame investeringen in bestaande, beschermde of beeldbepalende gebouwen met een publieke functie of nieuwbouw op maat van het dorp. Ze kunnen dienst doen als dorps huis, ontmoetingscentrum of een andere publieke functie. Bijvoorbeeld her- of nevenbestemming van kerken
- Kwalitatieve en duurzame investeringen voor pleinen en zachte verbindingen in dorpen. Bijvoorbeeld het ontharden van publieke ruimte, groenblauwe inrichtingen, wandellussen, kerkwegels, trage wegen, water ophouden en stockeren in de dorpskern, het openstellen van groene plekken (bijvoorbeeld pastorietuinen, tuinen van zorginstellingen, ...) het vergoenen van scholen, avontuurlijke, ontdekkingsbevorderende speelpleinen met natuurelementen...

Criteria

- Doelstelling "2.1. De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen" zet in op investeringen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- Deze investeringskosten mogen worden gecombineerd met andere kosten, maar niet met personeelskosten.
- Een lokaal bestuur kan maximaal 100.000 euro Leadersteun ontvangen voor investeringen per project in deze doelstelling.
- Deze doelstelling wil investeringen in dorpen ondersteunen. Enkel projecten in kernen die door de provincie zijn afgebakend, komen in aanmerking. Het centrum van Izegem en Tielt komt hiervoor niet in aanmerking.
- Kwalitatieve en duurzame investeringen in bestaande, beschermde of beeldbepalende gebouwen of nieuwbouw met een publieke functie
 - o Nieuwbouw of renovatie van bestaande, beschermde of beeldbepalende gebouwen. Om in aanmerking te komen voor Leadersteun is een beeldbepalend gebouw beschermd of staat het op de Inventaris onroerend erfgoed. Indien steun wordt gevraagd voor een beeldbepalend gebouw dat niet staat op de Inventaris onroerend erfgoed, wordt eerst advies gevraagd aan een erfgoedorganisatie (bijvoorbeeld BIE-TERF-RADAR).
 - o Elk project probeert het delen van ruimte en multifunctioneel gebruik te stimuleren.
 - o Alle vermelde begunstigden op bladzijde 88 en volgende komen in aanmerking voor Leadersteun. Op bladzijde 88 en volgende is voor sommige begunstigden een maximum steunbedrag vermeld of een bepaald percentage Leadersteun. Deze zijn hier ook van toepassing.
- Kwalitatieve en duurzame investeringen voor pleinen en zachte verbindingen in dorpen:
 - o Elk project probeert te ontharden, probeert aandacht te hebben voor waterbuffering- en infiltratie, probeert de biodiversiteit te verhogen en probeert ruimte te delen.
 - o Locaties die onthard worden, krijgen meteen een functie om water te infiltreren in de bodem en/of om biodiversiteit te stimuleren. Kosten voor afbraak komen in aanmerking en bedragen maximum evenveel als de inrichtings- en aanlegkosten (bijvoorbeeld de kosten voor waterinfiltratie of voor de groenaanleg en het verhogen van de biodiversiteit, ...).
 - o Enkel Publiekrechtelijke rechtspersonen of Privaatrechtelijke rechtspersonen met ideële doelstellingen (Verenigingen zonder winstoogmerk / Stichtingen) komen in aanmerking voor Leadersteun voor 'Kwalitatieve en duurzame investeringen voor pleinen en zachte verbindingen in dorpen'.

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 investeringen

Doelstelling 2 - Midden-West-Vlaanderen maakt werk van verbonden burgers in en tussen haar dorpen

Waarom?

De leefbaarheid van een dorp en de mate waarin het veerkrachtig is hangt sterk samen met de sociale cohesie, de betrokkenheid van bewoners op elkaar en de inbreng van dorpsbewoners en lokale verenigingen. Doordat mensen elkaar ontmoeten leren ze elkaar ook kennen en zijn ze bereid om elkaar te helpen en soms ook informele zorg op zich te nemen. Door de inzet van mensen uit de lokale gemeenschap, de buurt, de wijk, het dorp ontstaan ook nieuwe netwerken en verhoogt de sociale cohesie.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Het gaat hier niet alleen over participatie maar ook om samen dingen doen en het gevoel een gemeenschap te zijn of er deel van uit te maken. De kwaliteit van participatie en de graad van medezeggenschap varieert net zoals de deelname van moeilijk te bereiken doelgroepen (kinderen, jongeren, ouderen, kansarmen,..). Ook zorgboerderijen kunnen hier mee in staan voor een betere verbinding tussen de kernen en het platteland.

Een ander punt is dat er nog overal wel verenigingen zijn, maar dat het niet zo eenvoudig is om nog mensen te vinden die een vereniging willen 'besturen'. Functies zoals voorzitter, penningmeester, etc. geraken niet meer vlot ingevuld. Soms zijn er in een dorp ook een beperkt aantal (vaak oudere) personen die deze functies voor meerdere verenigingen opnemen. Die stoppen hier vaak mee (vaak door ouderdom) en zorgen zo onmiddellijk voor uitdagingen in verschillende verenigingen.

Medezeggenschap en co-creatie zijn belangrijke factoren die mensen motiveren een rol op te nemen in het dorp, en wanneer dit engagement gekoppeld wordt aan concrete acties.

In heel wat dorpen zijn de plaatsen waar vroeger spontaan ontmoeting plaatsvond verdwenen. Denk maar aan de lokale bakker, het postkantoor of de buurtwinkel. Dat waren ook ontmoetingsruimtes waar men ook (straffe) verhalen kon uitwisselen. Het lokaal erfgoed, de geschiedenis van het dorp, etc. Hoe kunnen die spontane contacten, straffe verhalen, leuke weetjes, ... terug bij elkaar gebracht worden? Om te vermijden dat de dorpsidentiteit begint te verdwijnen.

Spontane ontmoetingen gebeuren minder en minder en mensen vervreemden van elkaar. Dat is zeker ook zo voor kwetsbare personen (eenzame ouderen, mensen in armoede).

Daarnaast zien we veel zorg- en welzijnsvoorzieningen die zoeken naar een manier om meer contact te leggen met de buurt. Mensen met psychiatrische problemen of verstandelijke beperkingen willen net als andere burgers erbij horen en meedoen in de maatschappij. Dit erbij horen en meedoen noemen we ook wel sociale inclusie.

104

Toegankelijke en bereikbare dienstverlening: we moeten het functieaanbod herdenken in termen van relaties tussen voorzieningen (gecombineerde dienstverlening), het wegnemen van schotten tussen doelgroepen en generaties en afwegingen durven maken tussen kernen. Dorpen kunnen elkaar versterken door goede onderlinge verbindingen, relaties en wisselwerkingen.

Sociale cohesie en nieuwe manieren van samenwerken in verschillende verhoudingen (coalities) met een prominente rol voor de burger kunnen een antwoord bieden op de vele uitdagingen waarmee dorpen geconfronteerd worden. Leader Midden-West-Vlaanderen wil initiatieven ondersteunen die bijdragen aan de sociale cohesie, het ontmoeten bevorderen en, actief burgerschap of zelforganisatie stimuleren, om zo eenzaamheid (over de generaties heen), sociaal isolement en hulpbehoevendheid aan te pakken.

Uit de SWOT blijkt:

Sterktes	Zwaktes
<ul style="list-style-type: none"> - Actief verenigingsleven met veel mogelijkheden voor vrijwilligers en participatie - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... 	<ul style="list-style-type: none"> - Verdwijnen van ontmoetingsmogelijkheden in kernen buitengebied - Zware verkeersdoortochten door kernen benadeelt de leefbaarheid van de dorpen - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied

Medegefinancierd door
de Europese Unie

	<ul style="list-style-type: none"> - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken - Samenwerkingsmogelijkheden tussen Midden-West-Vlaanderen en Meetjesland via het regio-overschrijdend landschapspark Bulskampveld, met mogelijkheid tot uitbreiding van de werkingsperimeter van het LSP 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sterke verstedelijkingsdruk en toenemende verkeerscongestie. Dorpen komen onder druk van stedelijke uitbreiding - Activeren van vrijwilligers : afhaken ouderen en moeilijker instroom van jongeren en "inwijkelingen": dorpsgevoel en streekidentiteit komen mee onder druk te staan - Plattelandswegen worden gebruikt als sluiptwegen, waardoor verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker onder druk komt te staan

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Innovatieve, multifunctionele oplossingen op maat van een dorp die de sociale cohesie verhogen en dit combineren met culturele activiteiten, dienstverlening,
- Initiatieven die actief eenzaamheid willen tegengaan
- Opstarten van dorps- en zorgnetwerk/antennepunten
- Ondersteuning voor verenigingen en dorpsraden, activeren vrijwilligerswerk, wijkburgemeesters en wijkfeesten
- Opstart van een dorpsfonds
- Zorg (zorgboerderijen en zorgboeren, zorgsystemen, burenzorg, mantelzorgers...)
- Ondernemers met innovatieve toepassingen die ook een extra bieden voor de gemeenschap. Bijvoorbeeld startups die inzetten op duurzaamheid of ambacht, ondersteuning van dorpscoöperatieven (voor zorg, voor energie, voor transport, ...).
- Innovatieve dienstverlening of het bundelen van dienstverlening (multifunctioneel). Inwoners kunnen hierbij de handen in elkaar slaan en deze innovatieve dienstverlening mee uitbouwen. Bijvoorbeeld dorpspunten, publiek-private dienstverlening, ...
- Dorpsoverschrijdende verbindende initiatieven

DOEL?

- Sociale cohesie in dorpen versterken
- Eenzaamheid tegengaan
- Sociale inclusie verhogen

RESULTAAT & IMPACT?

- 10 projecten die de dorpsidentiteit onder de aandacht brengt
- 2 dorpspunten
- 3 dorpsnetwerken
- 3 zorg- of welzijnsvoorzieningen creëren een multifunctionele ontmoetingsplek

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Doelstelling 3 - De Midden-West-Vlaamse dorpen zijn energiek.

Waarom?

We willen werken aan energieke dorpen: Energie besparen en lokaal energie opwekken, opslaan en delen moet de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen, energie betaalbaar houden en de opbrengsten laten terugvloeien naar de lokale gemeenschap.

Er zijn tal van energie-uitdagingen voor steden en gemeenten. Maar hoe ga je hier als dorp mee om? Hoe kan er ingezet worden op het delen van energie met elkaar? Wat betekent dit qua ruimtelijke invulling (bv. zonnepanelen op landbouwgebied, kleine windmolens, etc.). Kunnen er hierrond samenwerkingsverbanden opgezet worden, door bijvoorbeeld energiecoöperaties op te richten? Of door het inzetten op projecten die energieverbruik wensen te verminderen. Een reëel voorbeeld hiervan is een vereniging die één maal per week samenkomt, die meerdere frigo's, kopiemachines, e.d. in haar bezit heeft, die een hele week staan te draaien maar slechts één dag per week gebruikt worden. Via deze projecten kan er gezocht worden naar efficiëntiewinsten.

Energiegemeenschappen worden opgezet in dorpen maar kunnen ook in samenwerking met landbouwers die in deze als leverancier kunnen fungeren

Hierbij is extra aandacht nodig voor maatschappelijk kwetsbare doelgroepen waar energiebesparing een meer dringende kwestie is dan voor de doorsnee Vlaming. Lage inkomens worden meerdere malen getroffen. Zij wonen vaak in energieverslindende (huur-)woningen van lage kwaliteit, hebben geen geld voor energiezuinige toestellen of voor zonnepanelen, missen vaak de vaardigheden om hun rechten op de energiemarkt af te dwingen.

106

Uit de SWOT blijkt:

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Goede verbondenheid tussen kernen 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoge energiebehoefte door sterke aanwezigheid van industrie, maar weinig benut potentieel voor hernieuwbare energie
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Almaar krappere wordend budget van de lokale overheden, vooral landelijke gemeenten, en van de provincie in de het licht van de uitdagingen waarvoor die staan; Voor kleinere gemeenten is LEADER dan ook des te belangrijker voor deze gemeenten om te kunnen blijven investeren in het platteland

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Energie opwekken en deze collectief en lokaal inzetten. Bijvoorbeeld collectieve zonne-energie op kerkdaken, warmtenetten...
- De landbouwer als energieproducent, als deelnemer in de lokale energiegemeenschap ...
- Energie delen en het oprichten van lokale energiegemeenschappen.
- Het verlagen van de energiefactuur van kwetsbare doelgroepen.

DOEL?

- Op dorpsniveau energie-onafhankelijker worden door de productie op dorpsniveau te organiseren
- Sensibiliseren rond energiebesparingsmogelijkheden
- Aanpakken van energiearmoede
- Stimuleren en ondersteunen van “zonneboeren”

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 concrete initiatieven

Doelstelling 4 - Midden-West-Vlaamse dorpen zijn bereikbaar en mobiel.**Waarom?**

Het openbaar vervoer (bus) is in sterke afbouw. Sommige dorpen zien al bijna geen bussen meer, de belbus zal niet meer komen, etc. Voor veel mensen (zeker een oudere bevolking) is een goed uitgebouwd, toegankelijk openbaar vervoer hun hoofdmogelijkheid om het dorp te verlaten. Er is nog veel marge om deelmobiliteit in dorpen te verbeteren. Dit is nu al vaak het geval in stedelijke context, in dorpen nog minder.

Verkeer en mobiliteit: we zetten volop in op veilige en duurzame verplaatsingen in en tussen onze dorpen. Duurzame vervoersalternatieven, multimodaliteit en het uitbouwen van een netwerk van trage wegen kan het dominante autoverkeer in en tussen de dorpen doen afnemen.

De basisbereikbaarheid in elk dorp wordt gegarandeerd. In Midden-West-Vlaanderen willen we zorgen dat elk kind op een veilige manier van en naar school, jeugdbeweging, sportverenigingen, ... raakt en dat elke kwetsbare persoon zich op een veilige en duurzame manier kan verplaatsen.

Uit de SWOT blijkt:

<u>Sterktes</u> <ul style="list-style-type: none"> - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiende aandacht voor recreatie (wandelnetwerken, fietsnetwerken, mountainbikeroutes) 	<u>Zwaktes</u> <ul style="list-style-type: none"> - Zware verkeersdoortochten door kernen benadeelt de leefbaarheid van de dorpen - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied
<u>Kansen</u>	<u>Bedreigingen</u>

Medegefinancierd door
de Europese Unie

<ul style="list-style-type: none"> - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen - Fietsknooppuntennetwerk wordt regelmatig ge-updatet waarbij verschillende nieuwe 'hotspots' (horeca, bezienswaardigheden,...) kunnen worden meegenomen 	<ul style="list-style-type: none"> - Sterke verstedelijkingsdruk en toenemende verkeerscongestie. Dorpen komen onder druk van stedelijke uitbreiding - Onvoldoende performant openbaar vervoer - Plattelandswegen worden gebruikt als sluiptwegen, waardoor verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker onder druk komt te staan
---	---

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Het combineren van vervoersmodi.
- Het bevorderen van het fietsgebruik. Bijvoorbeeld fietsstraten, gecontroleerde fietsenstallingen, deelfietsen, ...
- Autodelen / fietsdelen / fietsbib / fietspool / schoolfietsbus / ...
- Verkeersveiligheid. Bijvoorbeeld delen van dorpskernen autovrij maken, wederzijds begrip creëren tussen landbouwvervoer en recreatieve fietsers, weren van zwaar verkeer uit dorpen, ...
- Trage wegen die een veilig alternatief vormen voor drukke wegen (fietsen en wandelen).
- Uitwijkstroken voor landbouwvoertuigen langs landelijke wegen
- Schoolroutenetwerken
- Alternatieve (volg)fietsverlichting
- Het verhogen van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen. Bijvoorbeeld vervoersoplossingen, fysieke en mentale toegankelijkheid met aandacht voor specifieke doelgroepen. Hierbij zal ook aandacht moeten zijn voor kleine plattelandsgemeenten die moeilijkheden hebben om de eigen dienstverlening digitaal aan te bieden.
- Het verhogen van tewerkstellingskansen, opleidingstrajecten en mobiliteitsoplossingen voor kwetsbare doelgroepen.
- Betaalbaarheid vervoer naar scholen. Oplossing voor excursies, nog andere toepassingen en doelgroepen
- Mobiele gemeentelijke dienstverlening, mobiele sociale hubs

DOEL?

- De basisbereikbaarheid in elk dorp is gegarandeerd
- Vervoersoplossingen op van kwetsbare groepen
- Opwaarderen van trage wegen, kaderend binnen een globale visie op trage mobiliteit

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 concrete acties die de bereikbaarheid en mobiliteit binnen de regio verhogen
- 1 sensibiliseringsactie om verkeersveiligheid te verhogen

Doelstelling 5 - De dorpen in Midden-West-Vlaanderen zijn goed om te wonen, leven en werken met een sterke identiteit.

Waarom?

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Erfgoed, verhalen, tradities, evenementen, het landschap, dorpsarchitectuur, de lokale geschiedenis, het ruimere streekverhaal, ... zorgen allemaal mee voor de identiteit van een dorp. Die identiteitsdragers kunnen we inzetten om verbinding te maken tussen de inwoners, het dorp en haar omgeving.

Elk dorp maakt onderdeel uit van z'n omgeving en neemt een plaats in, in het landschap. Om de verbinding van het dorp met het omliggende landschap te versterken, streven we naar Midden-West-Vlaamse dorpen in het landschap maar ook naar datzelfde typerende landschap als kenmerk en verbinding in het dorp. We zetten in op groenblauwe dorpen die oog hebben voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. LEADER Midden-West-Vlaanderen maakt ruimte voor groen en water in en rond de dorpen, vanuit de eigenheid van het landschap. Het dorp is verbonden met de omgeving, met de lokale landbouwers, met de omliggende open ruimte en met de aanwezige natuur. Groene en blauwe verbindingen zorgen voor een zachte en natuurlijke overgang tussen bebouwde en onbebouwde omgeving.

Uit de SWOT blijkt:

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Performante regio, met een goed functionerend (zelfs voorbeeldstellend) burgemeestersoverleg - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Actief verenigingsleven met veel mogelijkheden voor vrijwilligers en participatie - Goede verbondenheid tussen kernen - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stijgende vergrijzing en gezinsverdunding - Verdwijnen van ontmoetingsmogelijkheden in kernen buitengebied - Zware verkeersdoortochten door kernen benadeelt de leefbaarheid van de dorpen - Weinig onthaalinfrastructuur en toeristisch-recreatieve permanente sterkhouders in het gebied - Groeiende streekverbondenheid en identiteit nog te weinig herkenbaar / zichtbaar
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - The Next Midwest: sterk streekpact gesloten tussen de 16 lokale besturen. Deze speerpunten sluiten sterk aan bij het LEADER-programma. Beide programma's betekenen een grote kans om de ontwikkeling van de regio te versterken - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Zoektocht naar actieve plattelandsrecreatie maakt dat deze 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen - Activeren van vrijwilligers : afhaken ouderen en moeilijker instroom van jongeren en "inwijkelingen": dorpsgevoel en streekidentiteit komen mee onder druk te staan

regio, met potenties voor een zeer divers aanbod hierop kan inspelen	
--	--

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Dorpsidentiteit en fierheid op het eigen dorp. Bijvoorbeeld over de ruimtelijke, architecturale of landschappelijke eigenheid, over roerend en onroerend erfgoed, het ruimer streekverhaal, storytelling, ...
- Verbinding landbouwer-dorp:
 - Boeren laten samenwerken met sociale economie voor beplanting, biolandbouw, hoevewinkel...
 - Op een speelse manier mensen kennis laten maken met landbouw (bv. speelbos, picknickmand, maïsdoolhof, cultuur, toneel)
 - CSA, landbouw in en aan rand van kern, ...
 - De landbouwer als dienstverlener voor het dorp bv ruimte ter beschikking stellen voor een feest, groenonderhoud in de kern,...
 - Korte keten overschotten naar mensen in armoede, voedseloverschot verzamelen via samenwerking met sociale kruideniers/ restaurant met lokaal dienstencentrum
 - ...
- Verbinding natuur – dorp: streekeigen groen doortrekken in de kern, (eetbare) groenvoorziening in publieke ruimte, openleggen beken met recreatieve elementen in de kern en net buiten de kern, kleine landschappelijke elementen in de kern, verhogen biodiversiteit in de kern (insectenhôtels, ...)
- Verbinding dorp met het landschap – dorpsranden/achterkanten afwerken
- Cohousing projecten o.a. ondersteuning qua regelgeving kader...
- Integreeren als nieuwe inwoner in een dorp zonder voorzieningen
- Gezond lichaam stimuleren op platteland: loopparcours / open lucht fitness / outdoor bootcamp / mobiel verbindend
- Projecten rond gezamenlijke tuinen, moestuinen, gezamenlijk kippen houden, ...

DOEL?

- De dorpsidentiteit wordt sterker geaccentueerd
- De dorpsranden sluiten beter aan op het omgevende landschap
- De verhalen van dorpen worden geïnventariseerd en toe tot leven gebracht

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 projecten aantrekkelijke dorpen / streekidentiteit

3.3 Thema 3 - Biodiversiteit en landschapskwaliteit

VISIE

Het LEADER programma biedt de mogelijkheid om in te zetten op een versterking van het kwalitatieve landschap in Midden-West-Vlaanderen. Focus ligt hierbij op klimaatrobuuste ontwikkeling van landschap, het versterken van de identiteit via beeldkwaliteit, het verhogen van de biodiversiteit en het inzetten op typerende fauna en flora.

Het Midden-West-Vlaams platteland wordt veerkrachtig en klaar om de (klimaat)uitdagingen aan te gaan, in relatie tot de plattelandskwaliteit. De buitenruimte van deze regio wordt versterkt dankzij de bouwstenen voor elk van de deelgebieden. Deze deelgebieden hebben telkens hun eigen kenmerken in verband met bodem, water, (cultuur)historisch landschap, fauna en flora... Projecten en maatregelen zullen hier dan ook op inspelen.

Het landschap in de regio kent veel gebruikers: land- en tuinbouwers, natuur- en milieuactoren, lokale bewoners, toeristen/recreanten, ... elk met hun eigen wensen en gebruiken. Belangrijk is dat zij allen erkennen dat het fysisch systeem van de regio tevens haar belangrijkste troef is en dat het essentieel is om het landschap in al haar facetten te behouden en waar nodig te versterken om zo onze sterkte als landbouw-, woon- en belevenisregio niet aan te tasten. Landschapskwaliteit moet een bezorgdheid zijn van iedereen.

Op het vlak van biodiversiteit en landschapskwaliteit werden al heel wat initiatieven ontwikkeld in deze regio. Deze worden door het LEADER programma verder versterkt en uitgerold.

111

Doelstelling 1 - Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is kwalitatief, robuust en klaar voor de klimaatuitdagingen

WAAROM?

Klimaatverandering is een zaak die ook de regio Midden-West-Vlaanderen sterk aanbelangt. Het is duidelijk dat we moeten blijven inzetten op het beperken van die klimaatsverandering door de oorzaken ervan aan te pakken. Daarnaast moeten we ons zoveel mogelijk wapenen tegen de gevolgen ervan. Dit kan door de negatieve effecten van de klimaatverandering, zoals overstromingen, droogte, erosie en verlies aan biodiversiteit, zoveel mogelijk te temperen. LEADER Midden-West-Vlaanderen wil hier volop op inzetten.

Een robuust, aantrekkelijk en multifunctioneel landschap is niet alleen belangrijk voor de leefbaarheid van de regio en voor de biodiversiteit, maar speelt ook een cruciale rol in het klimaatverhaal. Een robuust landschap is in staat om CO₂ uit de atmosfeer te absorberen, de nadelige gevolgen van klimaatverandering te verzachten, ... ons te beschermen tegen overstromingen, erosie, hittegolven, ... Het voorkomt ook de uitdroging van de bodem en het biedt daar bovenop ook nog eens een thuis aan flora en fauna.

LEADER Midden-West-Vlaanderen wil daarom initiatieven ondersteunen die zowel in de bebouwde omgeving als het buitengebied de bestaande landschappelijke kwaliteit versterken en waar mogelijk nieuwe kwaliteiten ontwikkelen om zo de klimaatverandering te beperken en ons wapenen tegen de gevolgen ervan. Landschappelijke kwaliteit wordt ook bepaald door (agrarische) architectuur en bebouwing in het buitengebied. Daarom wil LEADER werken aan: monitoring landschappelijke

Medegefinancierd door
de Europese Unie

beeldkwaliteit, sensibilisering en begeleiding rond agrarische architectuur die bijdraagt aan de landschappelijke beeldkwaliteit en begeleiding rond klimaatvriendelijke bouwpraktijken .

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeld netwerk en duidelijke aanwezigheid van toelevering en afzet van en voor land- en tuinbouwproducten (agro-business-complex) - Uitgebouwd kennis- en onderzoeksinstelling voor land- en tuinbouw dankzij de aanwezigheid van Inagro, Agrotopia, Food Innovation Park, ... - Goede bodemstructuur voor een diverse land- en tuinbouw 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - Meer aandacht voor niches, exclusieve producten en activiteiten, ... Landbouwsector is op zoek naar diversificatie en transitie om rendabele toekomst uit te bouwen, en zoekt hiervoor samenwerking binnen en buiten de sector - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen (veiling, groente- en aardappelverwerkende bedrijven, veevoederbedrijven, slachthuizen...) is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilotprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied 	<p><u>Bedreigingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

Inzetten op projecten die ontharding, infiltratie en vergroening stimuleren en de biodiversiteit verbeteren zowel bij particulieren, landbouwers, bedrijven, openbare besturen, ...

- Speelnatuur
- Toegankelijk en beleefbaar groen
- Ontharden en vergroenen in kernen
- Klimaatbuffers, laantjes, wadi's, infiltratiegrachten
- Openleggen van ingebuisde beken
- Inzetten op projecten die door enerzijds kennisopbouw en anderzijds door beheer en inrichting zorgen voor natuurlijkere waterlopen, grachten, natuurlijke oeverzones, poelen en beken met een waterzuiverend vermogen en meer biodiversiteit
- Inzetten op aanleg en beheer van kleine landschapselementen, klimaatrobuuste bomen, klimaatadaptieve gewassen / teelten
- Landschappelijke inkleding van GOG's, bufferbekkens, ...
- Inrichten van weides in functie van water (buffering) en biodiversiteit
- Het delen en verhogen van kennis en sensibiliseren bij burgers, scholen lokale besturen, landbouwers, ... over :
 - het robuust en klimaatadaptief inrichten en beheren van het landschap
 - ontharding
 - klimaatuitdagingen
- Het versterken van de visievorming bij lokale besturen en het sensibiliseren van burgers en bedrijven over groenblauwe infrastructuur, ontharding en wateropvang en -infiltratie, groenplannen, bomeninventaris (publiek en privaat), ...
- Inzetten op projecten die samenwerking tussen diverse doelgroepen bij het werken aan een kwalitatief en robuust landschap, bv landbouwers, bedrijven, particulieren, overheid, verenigingen, instellingen,... stimuleren
- Inzetten op projecten die de mogelijkheden van alternatieve financieringsbronnen voor het realiseren van landschapsprojecten onderzoeken en opzetten (bv landschapsfondsen)

113

DOEL?

- het landschap is klimaatrobuust
- Middelen verzamelen om te werken aan concrete klimaatprojecten
- Concrete uitwerking op het terrein van landschapsversterkende initiatieven

RESULTAAT & IMPACT?

- 2 sensibilisatiecampagnes rond de noodzaak om de klimaatverandering aan te pakken
- 2 initiatieven waarbij diverse actoren samenwerken rond de klimaatuitdagingen
- 1 onderzoek naar oprichting landschapsfondsen
- 10 landschapsplannen

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Doelstelling 2 - Het landschap in Midden-West-Vlaanderen is een toegankelijk, goed beheerd en groenblauw netwerk

WAAROM?

Het landschap van Midden-West-Vlaanderen is door de verspreide bebouwing en de sterk uitgebouwde infrastructuur sterk versnipperd. LEADER Midden-West-Vlaanderen wil daarom inzetten op ontsnippering, verbindende maatregelen en een fijnmazig groenblauwe dooradering om zo bij te dragen aan de samenhang van de omgeving en aan klimaatbestendige ruimte. Lokale besturen zetten mee in op de opmaak en uitvoering van hemelwaterplannen en droogteplannen.

Door het groenblauwe netwerk te versterken en stimulerende maatregelen uit te werken wil LEADER Midden-West-Vlaanderen verschillende natuurverbindingen realiseren. Natuurverbindingengebieden lopen ook door industrie- en landbouwgebieden, woonzones, ... In deze gebieden blijft de natuurfunctie ondergeschikt aan de ruimtelijke hoofdbestemming. Het versterken van het natuurlijk landschap moet dus altijd gebeuren in partnerschap.

Een fijnmazig groenblauw netwerk heeft ook baat bij goed een goed beheer. LEADER Midden-West-Vlaanderen wil daarom inzetten op een gecoördineerd landschapsbeheer.

De toenemende vraag naar recreatieve ontsluiting en landschappelijke opwaardering van het platteland zorgt voor een grotere druk op de aanwezige groengebieden. Tijdens de lockdown-periodes werden de trage wegen druk bezocht, maar werden ook private wegen betreden tot frustratie van de eigenaars. Inzetten op trage wegen netwerken en het combineren van functies in de open ruimte (grasbufferstroken langs waterlopen die ook als wandelpad kunnen fungeren) kennen een stijgende vraag.

Uit de SWOT blijkt:

<p><u>Sterktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Groeiend gevoel van streekverbondenheid, dankzij het verenigingsleven, een actieve werking van het landschapspark Bulskampveld, Stadlandschap, ... - Groeiende aandacht voor nabij groen via de (provinciale) groendomeinen 	<p><u>Zwaktes</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dalende winstmarges en steeds hogere investeringen voor land- en tuinbouwers - Lage betrokkenheid van voedingsverwerkende industrie / ABC bij collectieve projecten van en voor land- en tuinbouw - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied
<p><u>Kansen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn 	<p><u>Bedreigingen</u></p>

<p>er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis</p> <ul style="list-style-type: none"> - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilootprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied - Nieuw Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) biedt heel wat mogelijkheden tot verdergaande samenwerking tussen landbouwers op diverse vlakken; alsook kansen voor verdere inspanningen op het vlak van het versterken van biodiversiteit en omgevingskwaliteit - Samenwerkingsmogelijkheden tussen Midden-West-Vlaanderen en Meetjesland via het regio-overschrijdend landschapspark Bulskampveld, met mogelijkheid tot uitbreiding van de werkingsperimeter van het LSP 	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied - Sterke verhardingsgraad, grote versnippering - Zo goed als geen beschermd natuurgebieden
--	---

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Het efficiënter en intergemeentelijk organiseren van het beheer van landschappelijke en recreatieve infrastructuren, openbaar domein en bermen.
- Het experimenteren met innovatieve beheerstechnieken of -structuren.
- Inzetten op projecten die ruimte voor water verbinden aan toerisme/recreatie, beleving en educatie
- Inzetten op realiseren, inrichten en beheren van trage wegen
- Inzetten op projecten die natuurbeleving stimuleren
- Inzetten op de realisatie en het beheer van een netwerk van houtkanten
- Inrichten van gronden om ecologische stapstenen te realiseren

DOEL?

- Efficiënter beheer van landschappelijke en recreatieve structuren
- Groen-blauw netwerk versterken
- Natuurbeleving verhogen

RESULTAAT & IMPACT?

- 5 projecten die inzetten op natuurbeleving
- 5 groene-blauwe stapstenen gerealiseerd
- 2 projecten die beheer van groen-blauwe netwerken efficiënter maken

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Doelstelling 3 - De Midden-West-Vlaamse bodem is een gezonde bron van leven

WAAROM?

Midden-West-Vlaanderen wil het voortouw nemen om bottom-up in te zetten op 100 % circulariteit, waarbij de bodem en de bodembiodiversiteit verbeteren. Regeneratieve landbouw is een vorm van landbouw die in staat is het potentieel van ecosysteemdiensten te herstellen. Dit zijn diensten die de natuur aanbiedt en die niet tastbaar zijn, zoals bijvoorbeeld de opname van koolstofdioxide uit de atmosfeer (bv Carbon Farming).

Een goede bodemkwaliteit zorgt voor een betere biodiversiteit en een hogere opbrengst voor landbouwgewassen. De samenstelling van de bodem, een optimale bodemvochtigheid, tegengaan van (wind) erosie, ... vormen de sleutels tot een levendige omgeving voor fauna en flora.

LEADER Midden-West-Vlaanderen wil initiatieven promotoren en stimuleren die inzetten op een goede bodemkwaliteit vanuit een sterke kennisopbouw, een grondige analyse met degelijke monitoring, en samenwerking met alle betrokken actoren, niet in het minst de landbouwers.

Uit de SWOT blijkt:

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Goede bodemstructuur voor een diverse land- en tuinbouw - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Waterkwaliteit is slecht, mede door sterke aanwezigheid van industrie, intensieve land- en tuinbouw en lage riolerings- en zuiveringsgraad in het buitengebied - Sterke verhardingsgraad, grote versnippering
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dankzij de sterke aanwezigheid van het agro-voedingscomplex in de regio zijn er opportuniteiten voor streekproductontwikkeling op commerciële basis - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilootprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied - Nieuw Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) biedt heel wat mogelijkheden tot verdergaande samenwerking tussen landbouwers op diverse vlakken; alsook kansen voor verdere inspanningen op het vlak van 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toenemende leegstand van agrarische sites in buitengebied, wat druk legt op agrarische bedrijvigheid, inclusief problematiek zonevreemd wonen - Groot deel van MWVL valt buiten beheergebieden VLM. Hier kunnen dus geen beheersovereenkomsten worden afgesloten en zijn de bedrijfsplanners van VLM hier niet actief. Dit komt ten nadele van de ontwikkeling van de biodiversiteit van het gebied en ten nadele van landbouwers die natuurinclusief werken, maar hiervoor niet beloond worden – en dus ook niet gestimuleerd worden - Onduidelijkheid over de regelgeving (MAP 7, stikstof, PAS...) voeden de bedrijfsonzekerheid binnen landbouwsector wat een negatief gevolg heeft op (vernieuwende) investeringen en op het

het versterken van biodiversiteit en omgevingskwaliteit	vergunningenbeleid. Voor een intensieve landbouwregio als MWVL is dit nefast voor een bloeiende economie
---	--

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Vergroten van de kennis over een gezonde bodem bij diverse actoren via opleiding, cursussen, workshops.
- Ondersteunen van innovatieve projecten die inzetten op het natuurlijk versterken van de bodemstructuur, inclusief het verdienmodel dat daar aan gekoppeld kan worden.
- Meer ruimte voorzien voor koolstofopslag en waterinfiltratie (carbon farming, carbon capture, ...), naast het behoud van oude natuurlijke elementen (permanente graslanden, natuurlijke draslanden, oude bomen...)
- Bodemanalyses en -monitoring van pilootprojecten
- Biomonitoring van biodiversiteit bij pilootprojecten
- Oplossingen voor winderosie
- Oplossingen voor bodemverdichting
- Nieuwe processen voor agrarische meststoffen: verbeteren bodemkwaliteit

DOEL?

- De bodem weerbaarder maken tegen de klimaatuitdagingen
- Kennis rond een goede bodemkwaliteit verhogen

117

RESULTAAT & IMPACT?

- 3 projecten die koolstofopslag in de bodem verhogen
- 2 sensibilisatieacties over het belang van gezonde bodems
- 2 pilootprojecten inzake goede bodemkwaliteit
- 1 actie die erosie bestrijdt

Doelstelling 4 - In Midden-West-Vlaanderen zijn symboolsoorten echte biodiversiteitsdragers

WAAROM?

De biodiversiteit op mondiaal, Europees en lokaal vlak neemt af. Samenwerking tussen verschillende partners en het in kaart brengen van het probleem op lokaal niveau zijn noodzakelijk om te helpen deze trend te keren en te komen tot een win-win voor landbouw, bedrijven, natuur, landschap en de inwoners van Midden-West-Vlaanderen. Het herstel van biodiversiteit is van belang voor een rijkere natuur én is ook de basis voor onze gezondheid, welzijn en welvaart.

LEADER Midden-West-Vlaanderen wil initiatieven ondersteunen die de biodiversiteit bevorderen en wil een brede maatschappelijke beweging op gang brengen om zo veel mogelijk mensen en organisaties te enthousiasmeren om in eigen tuin of buurt aan de slag te gaan. Door in te zetten op typerende symboolsoorten wordt de biodiversiteit versterkt, vanuit een hedendaagse en toekomstgerichte visie.

Uit de SWOT blijkt:

Medegefinancierd door
de Europese Unie

<p>Sterktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stadlandschap als drijvende gebiedscoalitie (natuur- en milieuorganisaties, landbouw, jagers, lokale besturen,...) die zich inzet voor initiatieven inzake landschap- en natuurherstel of opbouw - Groeiende aandacht voor nabij groen via de (provinciale) groendomeinen 	<p>Zwaktes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bodemkwaliteit daalt door uitputting bodem omwille van intensieve land- en tuinbouw en industrie - Sterke verhardingsgraad, grote versnippering - Zo goed als geen beschermde natuurgebieden
<p>Kansen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De agro-voedingsindustrie die sterk verankerd is in MW-Vlaanderen (veiling, groente- en aardappelverwerkende bedrijven, veevoederbedrijven, slachthuizen...) is potentieel interessante partner voor het mee ondersteunen pilootprojecten op het vlak van het werken aan een betere bodemkwaliteit, watervoorziening, hogere biodiversiteit of landschapskwaliteit in het landbouwgebied - Nieuw Gemeenschappelijk LandbouwBeleid (GLB) biedt heel wat mogelijkheden tot verdergaande samenwerking tussen landbouwers op diverse vlakken; alsook kansen voor verdere inspanningen op het vlak van het versterken van biodiversiteit en omgevingskwaliteit - Samenwerkingsmogelijkheden tussen Midden-West-Vlaanderen en Meetjesland via het regio-overschrijdend landschapspark Bulskampveld, met mogelijkheid tot uitbreiding van de werkingsperimeter van het LSP 	<p>Bedreigingen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groot deel van MWVL valt buiten beheergebieden VLM. Hier kunnen dus geen beheerovereenkomsten worden afgesloten en zijn de bedrijfsplanners van VLM hier niet actief. Dit komt ten nadele van de ontwikkeling van de biodiversiteit van het gebied en ten nadele van landbouwers die natuurinclusief werken, maar hiervoor niet beloond worden – en dus ook niet gestimuleerd worden - Onduidelijkheid over de regelgeving (MAP 7, stikstof, PAS...) voeden de bedrijfsonzekerheid binnen landbouwsector wat een negatief gevolg heeft op (vernieuwende) investeringen en op het vergunningenbeleid. Voor een intensieve landbouwregio als MWVL is dit nefast voor een bloeiende economie;

Hoe wil LEADER Midden-West-Vlaanderen dit aanpakken:

- Inzetten op het versterken van inheemse biodiversiteit door het opzetten van soortenbeschermingsacties (o.a. biotoopverbetering, innovatieve beheerovereenkomsten) voor volgende symboolsoorten:
 - o Vogels
 - Zwaluw
 - Kievit
 - Patrijs
 - Steenuil
 - Huis- en ringmus

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- Scholekster
 - Dodaars
 - Ijsvogel
 - Bruine en grauwe kiekendief
 - ...
 - Zoogdieren
 - Ree
 - Eekhoorn
 - Egel
 - Wezel
 - Dwerg- en watervleermuis
 - ...
 - Amfibieën:
 - kleine watersalamander
 - ...
 - Insecten
 - Icarusblauwtje – dagpauwoog
 - Goudoogje
 - Solitaire bijen
 - ...
- Het delen en verhogen van kennis en het sensibiliseren bij diverse groepen over biodiversiteit, streekeigen groen, klimaatverandering, ...
 - Het activeren van inwoners voor natuur, biodiversiteit en landschap.

119

DOEL?

- Aandacht voor biodiversiteit verhogen
- Inventarisatie van en kennis over symboolsoorten vergroten
- De habitat voor symboolsoorten verhogen via samenwerking tussen diverse actoren

RESULTAAT & IMPACT?

- 2 projecten die inzetten kennis verhogen van symboolsoorten
- 3 innovatieve beheerovereenkomsten op maat
- 2 sensibiliseringsinitiatieven over het belang van biodiversiteit via symboolsoorten

Medegefinancierd door
de Europese Unie

HOOFDSTUK 4 LOKALE ACTIEGROEP – GOVERNANCE, MONITORING, BESLUITVORMING, COMMUNICATIE

4.1 Lokale Actiegroep (LAG)

Samenstelling Lokale Actiegroep (LAG)

De Lokale ActieGroep is een partnerschap bestaande uit een geheel van socio-economische organisaties en overheden die actief zijn op verschillende terreinen in Midden-West-Vlaanderen en die een cruciale rol spelen bij het uitvoeren van deze ontwikkelingsstrategie. Het gaat hier om een actualisatie van het bestaande partnerschap die werd opgericht in de vorige Leaderperiode 2013 – 2020 (2022).

Hiervoor werd enerzijds gekeken naar de samenstelling van de Plaatselijke Groep van Leader Midden-West-Vlaanderen en anderzijds naar geïnteresseerde burgers, organisaties werkzaam in en/of voor de nieuwe betrokken gemeentes. Hierbij werd gewaakt over een goede weerspiegeling van de sociaaleconomische partners van onze regio en, logischerwijs, naar de relatie met de hieronder beschreven doelstellingen.

Concreet zullen er minstens evenveel vertegenwoordigers zijn voor de economische en sociale partners en verenigingen; geëngageerde burgers als er overheidsinstanties zijn. Het is echter zo dat het – op moment van indienen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie – nog niet voor alle hieronder vermelde partners duidelijk was tot welke groep ze behoren. De samenstelling gebeurde in eer en geweten en is in consensus tot stand gekomen. Indien er vanuit hogere instanties richtlijnen komen dat de verhouding alsnog niet correct zou zijn (te veel stemmen voor overheidsinstanties), dan zullen de nodige aanpassingen zo snel als mogelijk worden doorgevoerd. De definitieve keuze van de leden van de Lokale ActieGroep worden sowieso opgenomen in het nog op te maken draaiboek. Voor de goede werking worden telkens ook plaatsvervangers aangeduid.

Er worden tevens een aantal raadgevende leden (zonder beslissingsrecht), zoals o.a. de Vlaamse Landmaatschappij, toegevoegd.

De samenstelling is in onderstaande tabel terug te vinden en omvat een overzicht van de organisaties die deel uitmaken van de Lokale ActieGroep. Waar de vertegenwoordigers van de organisatie reeds gekend zijn, wordt ook de naam van de vertegenwoordiger weergegeven.

De Lokale ActieGroep bestaat uit 5 vertegenwoordigers van het Provinciebestuur en 5 van de gemeentebesturen. Daarnaast maken ook 13 betrokken burgers en vertegenwoordigers van de economische en sociale partners en verenigingen die actief zijn in de streek, deel uit van de Lokale ActieGroep.

Samenstelling Lokale Actiegroep Leader Midden-West-Vlaanderen

	Publieke zijde (overheden)	Naam	Plaatsvervanger
1	Provincie West-Vlaanderen	Luc Vannieuwenhuyse	Johan De Poorter
2	Provincie West-Vlaanderen	Piet Vandermersch	Veerle Dejaeghere
3	Provincie West-Vlaanderen	Simon Bekaert	
4	Provincie West-Vlaanderen	Kurt Himpe	

Medegefinancierd door
de Europese Unie

5	Provincie West-Vlaanderen	Filip Buyse	
6	Vertegenwoordiger gemeente aangeduid door DVV Midwest	Ria Beeusaert-Pattyn	Kris Declercq
7	Vertegenwoordiger gemeente aangeduid door DVV Midwest	Frederik Demeyere	Bert Maertens
8	Vertegenwoordiger gemeente aangeduid door DVV Midwest	Trui Lambrecht	Klaas Carette
9	Vertegenwoordiger gemeente aangeduid door DVV Midwest	Hedwig Kerckhove	Danny Bossuyt
10	Gemeentebestuur Dentergem ¹⁰⁾	Lennart Vanquickenborne	Rita Delmotte
	Private zijde		
11	UNIZO West-Vlaanderen	Anton Vanheuverzwijn	Heleen Loones
12	Boerenbond	Michiel Van Robaeys	Ann-Sophie Decroos
13	Algemeen Boerensyndicaat	Franky Vanroose	Chris Verhaeghe
14	Landelijke Gilden	Katrien Messely	Filip Van de Voorde
15	Gezinsbond regio Deinze - Tielt	Dries Biesbrouck	
16	Vzw Natuurpunt De Torenavalk	Noël Lievrouw	Martine Langen
17	Natuurpunt Mandelstreke	Peter Hantson	
18	CAW Centraal-West-Vlaanderen	Tom Dutry	
19	Groene Zorg vzw	Els Roelof	Willem Rombaut
20	Samen FERM	Ingrid Jacobs	Sandra Declercq
21	Beweging.net	Jasminka Poppe	Gaëlle Beeusaert
22	Geëngageerde burger	Bart Guillemyn	/
23	Geëngageerde burger	Martin Duyck	/
24	Geëngageerde burger	Koen Vandemoortele	/
	Adviserend		
25	Vlaamse Landmaatschappij	Wouter Peeters	
26	Provincie West-Vlaanderen	Bart Naeyaert	Gedeputeerde voor plattelandsbeleid
27	Provincie West-Vlaanderen	Jurgen Vanlerberghe	Gedeputeerde voor milieu, natuur en landschap
28	Provincie West-Vlaanderen	Pieter Bekaert	Regio-coördinator Midden-West-Vlaanderen
29	POM West-Vlaanderen	Julie Verhooghe	Coördinator streekwerking

¹⁰ Dentergem maakt geen deel uit van DVV Midwest

30	Provincie West-Vlaanderen	Anne Vandermeulen	Stafmedewerker platteland
31	Provincie West-Vlaanderen	Jan Van Winghem	Coördinator Leader Midden-West-Vlaanderen
32	Provincie West-Vlaanderen		Secretariaat Administratief medewerker

Juridische structuur

De Lokale ActieGroep voor het Leadergebied 'Midden-West-Vlaanderen', is een (geografische) uitbreiding van de Plaatselijke Groep voor het Leadergebied 'Midden-West-Vlaanderen' tijdens PDPO III. Ook in de periode 2023 – 2027 blijft de Lokale ActieGroep een zogenaamde feitelijke vereniging.

Het verruimde partnerschap maakt opnieuw de keuze om een administratieve en financiële verantwoordelijke aan te duiden, met name de Provincie West-Vlaanderen. Gezien de uitgebreide ervaring met het beheer van Europese Programma's, zo ook de Leaderprogramma's in de afgelopen periodes, zal die in staat zijn de toegekende overheidssteun te beheren. De provincie West-Vlaanderen zal opnieuw instaan voor de tewerkstelling en opvolging van een coördinator voor het Leadergebied.

Tussen deze verantwoordelijke en de verschillende partners zal, om tot goede afspraken te komen, een samenwerkingsovereenkomst worden opgemaakt.

De coördinatoren administratieve en financiële verantwoordelijke:

Provincie West-Vlaanderen
Koning Leopold III-laan 41,
8200 Sint-Andries (Brugge)

Werking

De Lokale ActieGroep Midden-West-Vlaanderen bestaat uit volgende onderdelen:

- De Lokale ActieGroep met de aangeduide streekpartners
- De Expertengroep
- Het secretariaat

Zowel de Expertengroep als de Lokale ActieGroep komen elk minimum eenmaal per jaar samen om de koers en voortgang van deze Lokale Ontwikkelingsstrategie te bespreken, om dieper in te gaan op een aantal streekthema's, om projecten te beoordelen, Naast projectbeoordeling wil de Lokale Actiegroep ook een streekmotor voor de regio zijn en dit in samenwerking met de provinciale gebiedswerking, het burgemeesteroverleg en andere lokale en regionale organisaties.

Het secretariaat is de drijvende motor achter de Lokale Actiegroep en de Expertengroep en tevens de uitvoerder van de beslissingen van de LAG. Naar goede gewoonte neemt het provinciebestuur het secretariaat waar. Hiervoor zal de huidige LEADER coördinator, Jan Van Winghem aangevuld worden met een halftijds administratief/technisch medewerker.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Taken van de Lokale ActieGroep

De Lokale ActieGroep schetst en bewaakt het kader voor LEADER Midden-West-Vlaanderen

- Dient de Lokale Ontwikkelingsstrategie in.
- Maakt een draiboek voor de werking van LEADER Midden-West-Vlaanderen. Dit draiboek is er binnen de 6 maanden na goedkeuring van de Lokale Ontwikkelingsstrategie.
- Zorgt voor een niet-discriminerende en transparante *selectieprocedure* met criteria, en een bijzondere procedure voor de microprojecten.
- Richt een Expertengroep op.
- Beslist om de LEADER-werking of de Lokale Ontwikkelingsstrategie bij te sturen.
- Zorgt dat een LEADER-secretariaat actief is in de regio

De Lokale ActieGroep beheert de Lokale Ontwikkelingsstrategie en het programma

- Volgt het LEADER-programma actief op (beheer, financiële opvolging, inhoudelijke opvolging...) en staat in voor de uitvoering van de Lokale Ontwikkelingsstrategie.
- Volgt de werking van het LEADER secretariaat op
- Organiseert de communicatie over LEADER Midden-West-Vlaanderen door bijvoorbeeld de Lokale Ontwikkelingsstrategie en nieuwe oproepen bekend te maken, projectideeën de juiste weg te tonen, projecten in uitvoering op te volgen, resultaten van projecten
- Staat in voor bereiken van de doelstellingen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en zorgt voor voldoende monitoring.
- Evalueert de uitvoering van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en zorgt voor voldoende monitoring.

123

De Lokale ActieGroep selecteert en beoordeelt projecten

- Lanceert nieuwe oproepen voor LEADER-projecten
- Neemt een beslissing over ingediende projecten (beoordeling en eventuele goedkeuring).
- Beslist over aangevraagde projectwijzigingen (o.a. verlengingen, budgetwijzigingen) in goedgekeurde projecten.

Werking van de Lokale ActieGroep:

- De Lokale ActieGroep vergadert minimaal eenmaal per jaar en zo vaak als nodig is voor de goede werking, de vlotte uitvoering van het programma, telkens op initiatief van de voorzitter, het LEADER-secretariaat of op vraag van minstens één derde van de effectieve leden.
- De Lokale ActieGroep duidt een voorzitter aan.
- De beslissingen worden zoveel mogelijk genomen bij consensus. Indien geen consensus bereikt wordt, wordt overgegaan tot een stemming. Deze stemming gebeurt via hand opsteken of het anoniem schriftelijk noteren van de eigen keuze.
- Om geldig te kunnen beslissen moeten minstens 2 vertegenwoordigers van de gemeentebesturen, minstens 2 vertegenwoordigers van het provinciebestuur en minstens 4 vertegenwoordigers van de niet publieke sector aanwezig zijn of volmacht geven.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- De agenda en de voorbereidende documenten worden, indien mogelijk, 7 dagen voor de vergaderingen aan de leden bezorgd. Wanneer een lid zich verontschuldigt bij het LEADER-secretariaat, contacteert het secretariaat de plaatsvervanger.
- Alle leden van de Lokale ActieGroep worden geacht de ontvangen dossiers vertrouwelijk te behandelen.
- Indien nodig kan de voorzitter of het LEADER-secretariaat experts uitnodigen om aan de vergadering of de bespreking van een specifiek agendapunt deel te nemen. Deze experts zijn niet stemgerechtigd en nemen geen deel aan de besluitvorming.
- Op vraag van de Lokale ActieGroep of het LEADER-secretariaat, kan de promotor uitgenodigd worden om zijn voorstel te komen toelichten.

4.2 De Expertengroep

Samenstelling Expertengroep

	Organisatie	Expertise	Link met Leader thema	Naam
1	GePo – Provincie West-Vlaanderen	Expert platteland	Leefbare en levendige dorpen	Ine Soenen
2	Dienst MiNaWa – Provincie West-Vlaanderen	Expert landschap en biodiversiteit	Biodiversiteit en landschapskwaliteit	Wouter Vuylsteke
3	GePo – Provincie West-Vlaanderen	Stafmedewerker dorpen	Leefbare en levendige dorpen	Karl Catteeuw
4	Westtoer	Expert toerisme	Biodiversiteit en landschapskwaliteit	
5	Stad-Land-schap 't West-Vlaamse hart	Coördinator	Biodiversiteit en landschapskwaliteit	Roeland Vanlerberghe
6	Gemeentebestuur Wielsbeke	Algemeen directeur	Leefbare en levendige dorpen	Bruno Debrabandere
7	Boerennatuur Vlaanderen	Expert biodiversiteit en landschap	Biodiversiteit en landschapskwaliteit	Korneel Verslyppe
8	POM West-Vlaanderen	Coördinator streekwerking	Leefbare en levendige dorpen	Julie Verhooghe
9	VLM West	Expert platteland	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Sabine Gheysen
10	DVV Midwest	Expert erfgoed	Leefbare en levendige dorpen	Elien Vernackt
11	Boeren op een kruispunt	Expert welzijn landbouw	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Gunther Lavaert
12	Mivalti	Expert welzijn	Leefbare en levendige dorpen	Jan Steel

13	Inagro	Adviseur business development	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Evelien Lambrecht
14	Avansa Mid- en Zuidwest	Directeur	Leefbare en levendige dorpen	Nathalie Van Leuven
15	Groene Kring	Expert landbouw	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Astrid Deneire
16	LV Vlaanderen	Expert landbouw	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Bart Debussche
17	GePo -Provincie West-Vlaanderen	Stafmedewerker	Leefbare en levendige dorpen	Anne Vandermeulen
18	DVV Midwest	Expert sociale economie	Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en –afzet, en valorisatie van biomassa-resten	Johan Vandebussche
19	SAAMO West-Vlaanderen	Expert samenleving	Leefbare en levendige dorpen	Tiny Scheipers
20	Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen	Expert biodiversiteit	Biodiversiteit en landschapskwaliteit	Philippe Deprez
21	Secretariaat Leadergebied	Coördinator		Jan Van Wingham
22	Secretariaat Leadergebied	Administratieve ondersteuning		

De Expertengroep mag zelf beslissen om leden te vervangen of extra leden toe te voegen na goedkeuring door de LAG.

Taken van de expertengroep

- Bereidt de bijeenkomsten van het Lokale ActieGroep voor.
- Is mede ambassadeur van LEADER, communiceert mee oproepen en reikt projectideeën aan of potentiële promotoren, toont projectideeën de juiste weg, helpt projecten in uitvoering op te volgen, resultaten van projecten te delen,
- Formuleert een advies over ingediende projecten.
- Volgt het LEADER-programma actief op (beheer, financiële opvolging, inhoudelijke opvolging,

- Formuleert voorstellen om de LEADER-werking of de Lokale Ontwikkelingsstrategie bij te sturen.

De werking van de Expertengroep

- De Expertengroep vergadert minimaal eenmaal per jaar en zo vaak als nodig is voor de vlotte uitvoering van het programma, telkens op initiatief van de voorzitter, het LEADER-secretariaat of op vraag van minstens één derde van de effectieve leden.
- De adviezen worden genomen bij consensus. Indien geen consensus bereikt wordt, worden de verschillende standpunten genoteerd en doorgegeven aan de Lokale ActieGroep.
- De Expertengroep kan steeds een geldig advies formuleren, ongeacht het aantal aanwezige leden.
- De agenda en de voorbereidende documenten worden, indien mogelijk, 7 dagen voor de bijeenkomst aan de leden bezorgd.
- Alle leden van de Expertengroep worden geacht de ontvangen dossiers vertrouwelijk te behandelen.
- Indien nodig kan het LEADER-secretariaat experts uitnodigen om aan de vergadering of de bespreking van een specifiek agendapunt deel te nemen of te fungeren als externe lezer.
- De promotor wordt uitgenodigd om het project voor te stellen tijdens de vergadering van de Expertengroep. De Expertengroep kan na de voorstelling vragen stellen aan de promotor. De promotor verlaat de vergadering vooraleer de Expertengroep een advies formuleert. Indien de promotor niet aanwezig kan zijn, stelt het LEADER-secretariaat het project voor.
- Indien een promotor ook lid is van de Expertengroep kan hij/zij niet deelnemen aan de bespreking en het formuleren van een advies van het betreffende project en verlaat hij/zij de vergadering na de presentatie. Concreet: een lid is niet aanwezig tijdens de bespreking en het formuleren van een advies indien in een project de organisatie, gemeente, ... (dat het lid als vertegenwoordiger heeft aangeduid, waarvan hij/zij personeelslid is of deel uitmaakt van de raad van bestuur) promotor of copromotor is. Indien de organisatie, gemeente, ... enkel partner is in het project, mag dit lid wel aanwezig zijn.

4.3 Het LEADER secretariaat Midden-West-Vlaanderen

Samenstelling

Ter ondersteuning van de Lokale Actiegroep voorziet de Lokale Actiegroep een secretariaat dat verantwoordelijk is voor de dagelijkse administratieve opvolging. Het LEADER-secretariaat is gevestigd in het streekhuis Midden-West-Vlaanderen, Spanjestraat 141, 8800 Roeselare. Het LEADER secretariaat wordt gewaarborgd door de Provincie West-Vlaanderen. Het secretariaat wordt waargenomen door Jan Van Winghem, huidig Leader-coördinator.

Na goedkeuring van de Lokale Ontwikkelingsstrategie zal hij bijgestaan worden door 0,5 VTE administratief-technisch medewerker op B-niveau. Deze medewerker staat mee in voor de communicatie, de verslagen, de controle van de dossiers, ...

Medegefinancierd door
de Europese Unie

De functiebeschrijving van de medewerker is nog niet beschikbaar

Taken LEADER secretariaat

De coördinator:

- staat in voor de uitvoering van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en de daaraan verbonden taken
- activeert en makelt projecten
- vertegenwoordigt LEADER Midden-West-Vlaanderen
- zorgt voor een optimale informatiedoorstroming
- formuleert beleidsvoorstellen
- beheert het LEADER-programma

Functiebeschrijving technisch administratieve kracht:

- ondersteunt de coördinator, de Lokale Actiegroep en de promotoren.
- controleert de declaraties, de overheidsopdrachten en facturen
- zorgt voor diverse rapportering en communiceert vlot met promotoren en de beheersdienst (VLM).
- werkt klantgericht.

Het LEADER-secretariaat:

- Staat in voor de dagelijkse aansturing en opvolging van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en de Lokale Actiegroep.
- Zorgt voor een goede inhoudelijke, administratieve en financiële opvolging van de projecten en de werking van de Lokale Actiegroep.
- Controleert de declaratiedossiers en communiceert hierover met de beheersdienst (VLM).
- Begeleidt en ondersteunt (kandidaat)promotoren bij projectvoorbereiding, projectuitvoering en declaraties.
- Realiseert een communicatiestrategie voor LEADER Midden-West-Vlaanderen. Communiceert over LEADER in de regio. Het ontwikkelt hiervoor promotiemateriaal en organiseert sensibilisering- en infosessies voor potentiële promotoren.
- Neemt het secretariaat op van de Expertengroep en de Lokale ActieGroep, nl. de vergaderingen faciliteren, voorbereiden i.s.m. met de voorzitter en het verzorgen van de administratie.
- Is het administratief en financieel aanspreekpunt voor onder meer promotoren, de Lokale Actiegroep en de beheersdienst (VLM).
- Rapporteert aan promotoren, de Lokale Actiegroep en de beheersdienst (VLM).
- Organiseert vormingsactiviteiten en opleiding voor de medewerkers en de leden van de Lokale Actiegroep.
- Volgt, samen met Provinciaal Plattelandsloket, de provinciale, Vlaamse en Europese ontwikkelingen met betrekking tot plattelandsbeleid op.
- Maakt de declaratiedossiers en voortgangsverslagen van de Lokale Actiegroep op.
- Beheert het budget (onderverdeeld in jaartranches) van LEADER Midden-West-Vlaanderen
- Beheert de werkingsmiddelen van de Lokale Actiegroep.
- Spoort als projectmakelaar actief goede ideeën op.
- Begeleidt projecten in de uitvoering en spoort naar opportuniteiten voor samenwerking of netwerkvorming.
- Ziet, samen met de beheerdienst VLM, toe dat er geen onregelmatige Europese en Vlaamse dubbele financiering is, geen belangenconflicten zijn en geen fraude is.
- Staat in voor administratieve en investeringscontroles.
- Staat in voor monitoring en evaluatie (o.a. van de indicatoren).

Werking LEADER-secretariaat

Om de taken zo goed mogelijk uit te voeren blijft het LEADER-secretariaat verder ingebed in de streekwerking van Midden-West-Vlaanderen en contact onderhouden met de streek en de stakeholders. Het zal de beleidsprocessen in de regio en de programma's in de deelgebieden opvolgen.

Daarnaast zal het secretariaat actief optreden als projectmakelaar en netwerker.

4.4 Selectieprocedure en – criteria

Opmaak draaiboek, ten laatste 6 maand na goedkeuring LOS

Belangenvermenging tegengaan

- Indien een promotor ook lid is van het Lokale ActieGroep, respectievelijk de Expertengroep kan hij/zij niet deelnemen aan de bespreking en de beoordeling van het betreffende project en verlaat hij/zij de vergadering bij dit agendapunt.
- Concreet: een lid is niet aanwezig tijdens de bespreking en beoordeling indien hij betrokken is bij de promotor en/of de copromotor. Indien de organisatie, gemeente, ... enkel partner is in het project, mag dit lid wel aanwezig
- Betrokkenheid:
 - Vertegenwoordiger in de Lokale ActieGroep of lid van de Expertengroep
 - Personeelslid of lid van het bestuur of de organisatie die promotor of copromotor is
 - Personeelslid, schepen of burgemeester in de gemeente die promotor/copromotor is

Beoordeling van ingediende projectdossiers

Projectoproep

- Jaarlijks zullen twee projectoproepen gebeuren voor LEADER Midden-West-Vlaanderen (op voorwaarde van voldoende middelen), met indieningsdatum 1 oktober en 1 april. De eerste oproep zal een afwijkende indiendatum hebben, afhankelijk van de datum van goedkeuring.
- De projectoproep wordt breed gecommuniceerd. De mogelijkheid bestaat dat er ook targetted calls gelanceerd worden, die dan ook gericht gecommuniceerd worden. Zie ook het deel over Communicatie op pagina 135 en volgende.

Indienen dossier

- De promotor contacteert het LEADER secretariaat met zijn of haar projectidee. Hij maakt een aanmeldingsfiche op als basis voor verdere uitwerking. Deze aanmeldingsfiche is een hulpmiddel maar geen verplichting.
- Het LEADER-secretariaat zorgt voor een goede begeleiding om van projectidee tot een eerste versie van het projectdossier te komen. Het LEADER-secretariaat kan dit zelf opnemen of vragen aan een streekpartner om deze promotor te begeleiden tot een kwalitatief dossier.
- Indien nodig kan vanuit het secretariaat externe expertise voorzien worden voor kwaliteitsondersteuning voor investeringsprojecten, ondersteuning op het vlak van overheidsopdrachten, Hiervoor worden middelen voorzien op de werking van het secretariaat. -

- Investeringsprojecten met een impact op de ruimtelijke of de beeldkwaliteit worden (liefst voor indiening) voorgelegd aan de kwaliteitskamer voor advies
- Het project wordt ingediend in het e-loket

Ontvankelijkheid

- Nadat het projectdossier door het secretariaat en de VLM op ontvankelijkheid is gecontroleerd, kan het voor advies aan de Expertengroep worden voorgelegd.

Advies Expertengroep

- De dossiers worden op voorhand doorgestuurd naar de leden van de Expertengroep ter lezing. Zij krijgen ook een tabel met beoordelingscriteria die zij kunnen hanteren in de voorbereiding indien zij dat wensen. Er kunnen lezers aangeduid worden voor een dossier, die het project grondiger doornemen.
- Indien nodig kan ook een externe lezer gevraagd worden om het dossier te lezen. Deze externe lezer is een expert die geen lid is van de Expertengroep. Hij of zij krijgt de set van de beoordelingscriteria en maakt zijn advies op. De externe lezer kan zijn of haar advies schriftelijk bezorgen aan het LEADER secretariaat of deelnemen aan de Expertengroep.
- De Expertengroep komt bijeen en krijgt een toelichting van de promotor. De leden van de LAG kunnen aanwezig zijn bij deze toelichting.
- Nadien bespreekt de Expertengroep het dossier. Als er lezers zijn voor het project geven zij de aanzet voor de bespreking.
- De Expertengroep formuleert collegiaal een advies op basis van de gedachtenwisseling. De mogelijkheid bestaat dat de Expertengroep een advies formuleert dat afwijkt van het advies van de lezer(s). Er is immers ondertussen een presentatie geweest en een collegiaal gesprek met een eigen dynamiek.
- In het advies kunnen bijkomende vragen gestelde worden aan de promotor of kunnen bijkomende elementen gevraagd worden.
- Na elke vergadering van de Expertengroep wordt het advies aan de promotor bekend gemaakt vanuit het LEADER-secretariaat. De promotor mag steeds antwoorden op dit advies en eventueel aanvullingen bezorgen in functie van de bespreking tijdens het Lokale ActieGroep.

Advies Lokale ActieGroep

- Het dossier wordt samen met het advies van de Expertengroep op de agenda van de Lokale ActieGroep geplaatst. De promotor levert, indien nodig nog de aanvullende gegevens, die toegevoegd worden aan het dossier.
- Ook de projectdossiers die door de Expertengroep negatief werden geadviseerd, worden aan het Lokale ActieGroep ter beoordeling voorgelegd.
- De Lokale Actiegroep ontvangt de dossiers voor de vergadering samen met de beoordelingscriteria als ondersteuning.
- De Lokale ActieGroep geeft een oordeel over de dossiers en keurt ze
 - Goed
 - Goed onder voorwaarden
 - Af
- De Lokale ActieGroep motiveert telkens haar beslissing.
- Na elke vergadering van de Lokale ActieGroep wordt de beslissing van de vergadering aan de promotor bekendgemaakt vanuit het LEADER-secretariaat via het e-loket en worden de goedgekeurde dossiers breed gecommuniceerd.

Besluitvorming: ontvankelijkheids- en selectiecriteria

Deze worden aangevuld in het draaiboek

Ontvankelijkheidscriteria

- Het project wordt uitgevoerd binnen het afgebakende gebied van LEADER Midden-West-Vlaanderen.
- De begunstigde staat als toegelaten vermeld bij de maatregel waaronder het project valt.
- Alle nodige vergunningen zijn aangevraagd op de dag van de bijeenkomst van de Lokale ActieGroep.

Selectiecriteria

- Geschiktheid van de promotor (expertise, beroepsvorming, kwalificaties, professionaliteit, ...).
- Effectieve haalbaarheid van het project
- Continuïteit na afloop van het project.
- Het project biedt een meerwaarde voor de regio.
- De acties zijn geen reguliere opdrachten van de promotor die nu al op dezelfde manier worden uitgevoerd.
- Effectiviteit: de projectpromotor wil voldoende potentiële begunstigten (door bekendheid en/of werkwijze) bereiken.
- Samenwerking: betreft de projectpromotor de noodzakelijke partners in het project?
- Participatie: werkt het project met de doelgroep? Wordt het project gedragen door de doelgroep, de buurt of door de bevolking?
- De doelstelling van het project past binnen één van de thema's van de Lokale Ontwikkelingsstrategie.
- Is het project complementair met andere projecten van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en/of andere projecten in de regio?
- Heeft het project oog voor duurzaamheid.
- Innovativiteit: het project heeft een origineel of vernieuwend karakter? Het toont aan dat het inhoudelijk, methodologisch, op vlak van samenwerking of voor Midden-West-Vlaanderen innovatie introduceert.
- Integraliteit: het project bekijkt de noden niet alleen vanuit de eigen sector maar probeert samenhangende oplossingen te vinden.
- Voorbeeldfunctie en overdraagbaarheid: de resultaten kunnen ook anderen inspireren.
- Geschiktheid van de indicatoren: zijn ze meetbaar, relevant en bruikbaar?
- Er zijn geen andere betoelagingsmogelijkheden voor het project

Beoordeling microprojecten

Voor de indiening en de beoordeling van microprojecten zal een verkorte procedure uitgewerkt worden na goedkeuring van de LOS.

Deze procedure wordt uitgewerkt door het secretariaat en de Expertengroep en zal voorgelegd worden aan de LAG.

4.5 Monitoring en evaluatie

Toezicht op de uitvoering van de LOS en werking LAG

- De Lokale Actiegroep is verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de Lokale Ontwikkelingsstrategie en staat dus ook in voor de inhoudelijke en financiële monitoring. Dit betekent dat ze zeker de verplichte Vlaamse en Europese indicatoren zal bijhouden en delen met de beheersdienst (VLM). Maar ook de indicatoren in verband met de concrete maatregelen in de Lokale Ontwikkelingsstrategie van LEADER Midden-West-Vlaanderen zullen opgevolgd worden.
- LEADER Midden-West-Vlaanderen zal steeds open communiceren over de resultaten van de LEADER-werking en deze gegevens delen met provinciale, Vlaamse en Europese organisaties die actief zijn op het platteland. Ook in eigen regio en aan het brede publiek is het belangrijk om de meerwaarde van LEADER Midden-West-Vlaanderen aan de hand van indicatoren aan te tonen
- De evaluatie van de voortgang van de Lokale Ontwikkelingsstrategie zal gebeuren aan de hand van meetbare resultaatsindicatoren. Op projectniveau zullen de promotoren de verplichte indicatoren en de eigen indicatoren moeten invullen. Door het opnemen van dezelfde indicatorenset op strategie- en projectniveau is een snelle terugkoppeling steeds mogelijk.
- De evaluatie van de Lokale Ontwikkelingsstrategie wordt gepland in 2025 en aan het einde van de programmeringsperiode.

Indicatoren voor de werking van de LAG

131

De Lokale Actiegroep LEADER Midden-West-Vlaanderen bepaalt ook voor zichzelf een aantal indicatoren:

- Een jaarlijks vormingsmoment voor leden van de Lokale Actiegroep en/of voor promotoren.
- Twee communicatieacties per jaar.
- Twee acties per jaar waarbij LEADER Midden-West-Vlaanderen, eventueel in samenwerking met de streekwerking, haar rol als streekmotor vervult.
- Vijf nieuwe samenwerkingsverbanden of netwerken per jaar. LEADER Midden-West-Vlaanderen is ofwel betrokken bij deze nieuwe samenwerkingsverbanden/netwerken ofwel heeft ze de totstandkoming ervan bij anderen gestimuleerd.
- De begeleiding van vijftien (kandidaat) promotoren per jaar.
- Het jaarlijks opsporen van tien projectideeën.

Toezicht en evaluatie van de projecten

- Op projectniveau zullen de indicatoren via de zesmaandelijke rapportering worden meegegeven aan de het LEADER-secretariaat en opgevolgd worden.
- Deze monitoring en evaluatie zal onder meer steunen op:
 - De zesmaandelijke rapportage van promotoren over de voortgang van het project aan het LEADER-secretariaat.
 - In evaluaties kan zowel het LEADER-secretariaat als de Expertengroep voorstellen doen om de werking eventueel bij te sturen. De Lokale ActieGroep beslist of er nood is wijzigingen in de monitoring en evaluatie.
 - De indicatoren die alle projecten vooropstellen bij de start van een project en zesmaandelijks een realisatietoets krijgen.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

- De financiële monitoring is een opdracht van het LEADER-secretariaat. Er wordt zesmaandelijks gekeken of de financiële vooropgestelde prognoses van elk project haalbaar blijven en eventuele bijstellingen noodzakelijk zijn. Het LEADER-secretariaat doet dit in nauwe samenwerking met de LAG, de beheersdienst (VLM) die, via het Vlaams Betaalorgaan, instaat voor de uitbetaling van de LEADER-steun.

Voorgestelde indicatoren voor het monitoren en evalueren van output en resultaten op gebiedsniveau

- In het actieplan staan per maatregel een aantal resultaatgerichte indicatoren, die samen een set vormen op gebiedsniveau.
- Deze indicatoren zullen, samen met de Vlaamse en Europese indicatoren, de basis vormen voor de indicatorenset die opgenomen wordt in elk project.

Vlaamse en Europese indicatoren

Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten

Europese indicatoren

- Betere organisatie van de voorzieningsketen: Aandeel landbouwbedrijven dat deelneemt aan producentengroeperingen - producentenorganisaties - lokale markten - korte toeleveringsketens en kwaliteitsregelingen: 20
- Groei en jobs in plattelandsgebieden: Nieuwe ondersteunde jobs: 5
- Ontwikkeling van de plattelandseconomie: aantal gesteunde plattelandsbedrijven inclusief bio-economiebedrijven: 10

132

Vlaamse indicatoren

- Aantal ondersteunde projecten i.f.v. de ketenontwikkeling van biomassa-valorisatie en (circulaire) bio-economie: 5
- Aantal ondersteunde initiatieven rond gezonde lokale voeding (korte keten - voedselverspilling - ruimte voor voedsel - voedsel voor kwetsbare mensen - ...): 5

Leefbare & Levendige dorpen

Europese indicatoren

- Slimme transitie plattelandseconomie: aantal ondersteunde "slimme dorpen"-strategieën: 3
- Aansluiting van het platteland van Europa: aandeel van de plattelandsbevolking dat betere toegang tot diensten en infrastructuur geniet: 3.64 %
- Bevordering van de sociale inclusie: aantal personen dat onder ondersteunde projecten voor sociale inclusie valt: 50

Vlaamse indicatoren

- Aantal gerealiseerde nieuwe of gerenoveerde socio-culturele voorzieningen & dienstverlening en ontmoetingsplekken (incl. luwte-oases): 10
- Aantal ontwikkelde/gerealiseerde nieuwe voorzieningen en diensten voor kwetsbare groepen: 10

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Biodiversiteit en landschapskwaliteit

Europese indicatoren

- Milieu- en klimaatgerelateerde prestaties door investeringen in plattelandsgebieden: aantal verrichtingen dat bijdraagt aan doelstellingen inzake milieuduurzaamheid / matiging van en aanpassing aan klimaatverandering in plattelandsgebieden: 10

Vlaamse indicatoren

- Aantal projecten rond ontwikkeling van open ruimte (i.f.v. klimaatadaptatie / bodem- en waterbeheer / CO2-opslag / biodiversiteit / ...): 10
- Oppervlakte landschappelijke aanpassingen of ingrepen met het oog op klimaatadaptatie: 10 ha

4.6 Communicatie

Na goedkeuring van de Lokale Ontwikkelingsstrategie zal het secretariaat van LEADER Midden-West-Vlaanderen communiceren over het LEADER-programma 2023 – 2027. De gekozen communicatiedragers zullen verschillen naargelang de doelgroep en de boodschap die wordt uitgestuurd.

Persbericht na erkenning

De communicatie na erkenning door Vlaanderen en in de aanloop naar een eerste projectoproep zal bestaan uit een officieel persbericht uitgestuurd door de Provincie. Daarnaast zal de boodschap gedeeld worden via de provinciale website, het E-zine Platteland, de socials van de Provincie en de nieuwsbrief van het streekhuis in het Leadergebied. Om zo maximaal mogelijk alle doelgroepen te bereiken, zal er aan de volgende partnerorganisaties (Stadlandschap 't West-Vlaamse Hart, Inagro, Westtoer, POM, DVV Midwest...) gevraagd worden om de boodschap over te nemen in hun eigen nieuwsbrieven. Bovendien plant de Provincie een startmoment (najaar 2023/voorjaar 2024) waarin enkele inspirerende voorbeelden worden aangehaald en we kijken naar de toekomst.

Webpagina

Eerst en vooral zal een webpagina opgemaakt worden waar de (toekomstige) promotor, de leden van de LAG en geïnteresseerden informatie kunnen vinden. Op deze webpagina staan alle relevante documenten zoals de LOS, het oproepreglement, lopende oproepen, ondersteunende nota's, ... De LOS is een stevig document dat niet echt toegankelijk is. Daarom wordt een duidelijkere en meer communicatieve versie gemaakt van de belangrijkste elementen (interventielogica, basisprincipes, actieplan, steun/promotoren) zodat het programma meer toegankelijk is.

De webpagina is dynamisch en wordt regelmatig ge-updated.

Op de website worden ook duidelijk contactgegevens vermeld zodat de lezer weet waar hij/zij met zijn vragen terecht kan.

Plaatselijke infokanalen

Naast de provinciale communicatie zal LEADER Midden-West-Vlaanderen ook inzetten op communicatie op het lokale niveau. Ons vermoeden is dat burgers beter op de hoogte zijn van wat er

speelt in hun eigen stad of gemeente via het gemeentelijk infoblad. Bijgevolg zouden we met LEADER Midden-West-Vlaanderen meermaals een kort tekstje willen plaatsen in de gemeentelijke infobladen van de 16 steden en gemeenten die samen het LEADER-gebied vormen.

Evenementen

Evenementen zijn een andere belangrijke piste waarop we zullen inzetten. Hierbij denken we zowel aan evenementen die het secretariaat zelf organiseert, maar evengoed ingang vinden op netwerkevenementen van andere provinciale collega's of stakeholders in de regio (bv. Week van de Korte keten, diverse overlegfora...). Dergelijke evenementen en netwerkmomenten zorgen ervoor dat de boodschap breed uitgedragen wordt en bieden meteen een mogelijkheid om potentiële promotoren warm te maken om een project in te dienen.

Andere communicatiekanalen

Sommige doelgroepen vergen een ander communicatiekanaal. Zo zal LEADER Midden-West-Vlaanderen inzetten op vintage communicatie zoals posters en flyers in een poging om lokale verenigingen, bewonersplatforms, culturele organisaties en landbouwers te bereiken. Goed ontworpen posters fungeren als informatiebron en gespreksstarter.

Andere mogelijke communicatiekanalen zoals Vilt, Boer & Tuinder, Landbouwleven, Vlaams Ruraal Netwerk... zullen eveneens verkend worden. Bovendien zullen we alle deelnemers die betrokken waren bij de opmaak van de Lokale ontwikkelingsstrategie aanschrijven via mail.

Alle bovenvermelde communicatie- en publiciteitsinitiatieven hebben als doel om zo veel mogelijk inwoners uit het LEADER-gebied te bereiken en verschillende organisaties warm te maken voor het LEADER-programma.

Communicatie tijdens de uitvoering van het programma

De verschillende acties die in de opstartperiode gepland staan, zullen gedurende het LEADER-programma herhaald worden, maar meer in de tijd verspreid. Naarmate de projectoproepen vorderen kan er gewerkt worden met zogenaamde "targetted calls". Het systeem van een targetted call werd uitgeprobeerd met het Herstelfonds en kende een groot succes. Zonder de mogelijkheden van het programma te beperken focussen we de oproep op enkele (concrete) acties en specifieke doelgroepen, die de communicatie dan ook gericht zullen ontvangen, bovenop de reguliere communicatie bij een oproep.

Tijdens het proces zullen we niet enkel communiceren over nieuwe projectoproepen; ook zullen we de kans grijpen om de goedkeuring van nieuwe projecten even in de spotlights te zetten en zo inspiratie op te wekken. Om hiertoe bij te dragen zullen we onze partnerorganisaties en de leden van de LAG aansporen om het LEADER-verhaal mee in de streek uit te dragen. Voorbeelden van partnerorganisaties zijn: Westtoer, POM West-Vlaanderen, Inagro, Stadlandschap 't West-Vlaamse Hart, DVV Midwest, ...

Het lijkt ons een leuk om testimonials af te nemen bij promotoren van microprojecten, in de vorm van een video. Deze filmpjes kunnen vervolgens via de socials verspreid worden.

De communicatie zal voornamelijk digitaal gebeuren: persberichten, filmpjes, berichten op sociale mediaplatformen, websites en via nieuwsbrieven.

In de fase van de projectoproepen zullen workshops en/of webinars georganiseerd worden die de oproep duiden en meegeven hoe er kan ingediend worden. Net na goedkeuring zullen we een toelichting geven aan de promotoren wat van hen verwacht wordt in de uitvoering van het project. De manier van informeren en communiceren zal afhankelijk zijn van de promotor. Zo is het niet ondenkbaar dat we promotoren van microprojecten niet alleen informeren maar ook begeleiden, zowel bij de totstandkoming als bij de uitvoering van het project.

Het LEADER secretariaat zal ook zo veel mogelijk aanwezig zijn in de regio om signalen op te vangen, netwerken vormen en begeleiden van gelijkaardige projecten, stuurgroepen opvolgen van projecten, kortom actief het projectmakelaarschap op zich nemen.

De communicatie met de LAG en de Expertengroep verloopt digitaal. Zij krijgen ook alle informatie die naar het brede publiek verstuurd wordt en hebben uiteraard ook toegang tot de website. We maken een Teams kanaal voor de LAG en de Expertengroep waar alle informatie en de projecten op gedeeld worden. Indien gewenst kunnen we ook een studiemoment inplannen over een bepaald onderwerp met een expert-spreker of een studie uitstap naar interessante projecten in of buiten het gebied.

Communicatie over de resultaten

Als secretariaat is het van belang om op een transparante manier te communiceren over de evolutie en de resultaten van het programma enerzijds en van de projecten anderzijds. Na afloop van het programma zullen de verschillende projecten overzichtelijk worden gebundeld. In overeenstemming met een communicatie-expert zal het meest geschikte format gekozen worden.

135

Communicatie: wie

De LEADER-coördinator ondersteunt door een halftijdse administratieve kracht is verantwoordelijk voor alle communicatie-initiatieven en zal stevast de contactgegevens van LEADER Midden-West-Vlaanderen vermelden.

Communicatiebudget

Het budget voor de communicatie wordt beperkt gehouden. De website, banner en posters zullen wellicht in huis gemaakt worden, deze kosten worden benomen van de post overhead. Er moeten alleen middelen voorzien worden voor events, filmpjes en mogelijk banners. We schatten deze kosten op ca 50.000 euro voor de ganse periode.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

HOOFDSTUK 5 HET FINANCIËEL PLAATJE LEADER MIDDEN-WEST-VLAANDEREN

Hier wordt een indicatief financieel plan meegegeven. Het plan is gebaseerd op de laatst gekende financiële gegevens voor indienen van de Lokale Ontwikkelingsstrategie.

	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
Kosten secretariaat (0,75 coördinator + 0,5 administratieve ondersteuning = 1,25 VTE)	€ 104.845	€ 108.026	€ 110.088	€ 113.421	€ 116.854	€ 553.235,35
overhead (15%)	€ 15.727	€ 16.204	€ 16.513	€ 17.013	€ 17.528	€ 82.985,30
communicatie- en werkingskosten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 50.000,00
Budget projecten	€ 556.673	€ 556.673	€ 556.673	€ 556.673		€ 2.226.690,91
						€ 2.912.911,56

De totale beschikbare middelen voor projectondersteuning zullen evenredig worden verspreid over de geselecteerde thema's heen. Dit houdt in dat er bij aanvang voor ieder thema 33,33 % indicatief naar voor wordt geschoven.

136

Indicatief financieel plan 2024 -2027

Uitvoering LOS	2024	2025	2026	2027	Totaal
Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassa-resten	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 630.507,27
Leefbare en levendige dorpen	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 630.507,27
Biodiversiteit en landschapskwaliteit	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 157.626,82	€ 630.507,27
Microprojecten	€ 52.542,47	€ 52.542,47	€ 52.542,47	€ 52.542,47	€ 210.169,09
Samenwerking	€ 31.250,00	€ 31.250,00	€ 31.250,00	€ 31.250,00	€ 125.000,00
					€ 2.226.698,61

Medegefinancierd door
de Europese Unie

5.1 Werking secretariaat

- Werking secretariaat – berekend op 5 jaar (tot einde uitvoering programmaperiode)
 - 0,75 VTE – A-niveau
 - 0,5 VTE - B-niveau
- Communicatie-, werkingskosten en externe prestaties worden voorzien voor
 - Kosten voor communicatie: banners, filmpjes, ...
 - Werkingskosten: events, deelname aan vormingsmomenten, studiereis
 - Externe prestaties: externe ondersteuning voor promotoren op vlak van ontwerp, overheidsopdrachten, ...
- De kosten voor de werking van het secretariaat bedragen momenteel 23,56 % van het LEADER budget voor Midden-West-Vlaanderen.

5.2 Verdeling budgetten voor projecten

- De budgetten worden evenredig verdeeld per thema. Per maatregel wordt geen apart budget voorbehouden.
- Er wordt een apart budget voorzien voor microprojecten, over de thema's heen. Dit is een minimale raming, de microprojecten mogen een groter deel van het budget opsorpen. Op deze manier hebben microprojecten een maximale kans.
- De budgetten voor projecten worden niet verschoven tot eind 2025. In 2025 wordt een tussentijdse evaluatie gemaakt en indien nodig kunnen dan aanpassingen gemaakt worden, zowel voor de verdeling over de thema's, voor het voorbehouden deel voor de microprojecten als voor de beperkingen in het kader van investeringen in dorpen.

5.3 Promotoren en steun

Zie ook hoofdstuk 2 in deze strategie – promotoren en steun

- In de provinciale kadernota wordt bepaald dat een LEADER project maximaal 195.000 euro steun kan krijgen.

	Microproject – max 7.800 euro steun	Project met maximaal 25.000 euro steun (geen microproject)	Project vanaf 25.001 euro steun	
Begunstigden	Alle begunstigden behalve overheden	Alle begunstigden	Privaatrechtelijke rechtspersoon met commerciële doelstellingen en/of promotoren zonder rechtspersoon	Publiekrechtelijke rechtspersoon en/of privaatrechtelijke rechtspersoon met ideële doelstellingen
Maximale totale projectkost	12.000 euro		geen maximum	Geen maximum
Maximale LEADER-steun	7.800 euro	25.000 euro	25.000 euro voor elk van deze promotoren. Het volledige project kan maximaal 195.000 euro ontvangen.	195.000 euro
Steunpercentage	65%	65%	50%	50%

138

Binnen het **thema dorpen** worden enkele beperkingen opgelegd

Voor investeringen in dorpen door lokale besturen onder de doelstelling Thema 2 - Doelstelling 1 - De dorpen in Midden-West-Vlaanderen hebben voldoende kwalitatieve ontmoetingsruimten, pleinen en zachte verbindingen in dorpen

- gelden volgende beperkingen:
 - Deze investeringskosten mogen gecombineerd worden met andere kosten, behalve niet met personeelskosten.
 - Een lokaal bestuur kan maximaal 100.000 euro LEADER steun ontvangen voor investeringen per project in doelstelling 2.1
 - Enkel projecten in de landelijke gemeenten komen in aanmerking. De kernen van Izegem en Tielt komen hiervoor NIET in aanmerking.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

SLOTWOORD

Met deze LEADER-strategie wil Midden-West-Vlaanderen een stevige ondersteuning bieden aan de plattelandsgemeenten in hun opdracht om de open ruimte en de functie die daar thuis horen te vrijwaren. De inzet op de kleine dorpen in het gebied, die ingebed liggen in het landschap, wordt dankzij dit programma versterkt.

Ook de ondernemer – agrarische en andere – die bijdragen aan de verdere duurzame ontwikkeling van Midden-West-Vlaanderen als plattelandsgebied, willen we nu al danken voor hun creativiteit, doorzettingsvermogen en aanpassingsvermogen. De druk ligt vaak hoog. Via dit programma hopen we deze druk wat te verlichten en mogelijkheden te helpen creëren om de uitdagingen aan te gaan.

Als vzw of commerciële speler draag je je steentje bij aan het plattelandsleven, het landschap en de biodiversiteit van ons gebied. Op onze steun kan je alvast rekenen.

Tenslotte wensen we alle stakeholders, de experts, vrijwilligers, ambtenaren en politieke mandatarissen te bedanken bij het tot stand komen van deze lokale ontwikkelingsstrategie. Dankzij uw inzet, tijd en inbreng betekent dit document een nieuw elan voor Midden-West-Vlaanderen.

